

Susanne Moen Ouff og Else Ragni Yttredal

Notat 1/2012

**Boligsosialt arbeid og
planlegging II**

Tittel	Boligsosialt arbeid og planlegging II
Forfattere	Susanne Moen Ouff og Else Ragni Yttredal
Prosjektleder	Susanne Moen Ouff
Sider	162 inkl. vedlegg
Prosjektnummer	17125
Prosjekttittel	Kompetanseutviklingsprogram for Boligsosialt arbeid og planlegging
Oppdragsgiver	Husbanken region Midt-Norge
Ansvarlig utgiver	Møreforskning Volda
ISSN	1891-5973
Distribusjon	Åpen http://www.moreforsk.no/volda.htm http://www.hivolda.no/fou
Nøkkelord	Boligsosial planlegging, Nettverksanalyse, Social Network Analyses, Kompetanseutvikling, Prosessarbeid

© Forfattere/Møreforskning Volda

Forskriftene i åndsverkloven gjelder for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller fremstille eksemplar til privat bruk. Uten særskilt avtale med forfattere/Møreforskning Volda er all annen eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt så langt det har hjemmel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavere til åndsverk.

Forord

Dette notatet er en oppsummering av Kompetanseutviklingsprogram for *Boligsosialt arbeid og planlegging*, som Møreforskning har gjennomført sammen med Husbanken region Midt-Norge og kommunene Molde, Steinkjer, Stjørdal og Levanger i perioden november 2010 til desember 2011.

Prosjektet har vært finansiert gjennom Husbanken sine midler for kompetanseutvikling, og gjennom substansiell egeninnsats i kommunene.

Notatet er ment å formidle innholdet i arbeidet som er gjort på en oppsummerende måte, og vi håper at både deltakende kommuner og andre kan ha nytte av dette.

Møreforskning takker Husbanken for oppdraget, og vil samtidig takke kommunene for godt samarbeid gjennom de to siste åra.

Else Ragni Yttredal og Cecilie Rørstad har deltatt i arbeidet, mens Susanne Moen Ouff har vært prosjektleder og har sammenfattet notatet.

Volda, 28. desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innhold

Sammendrag	7
1. Innledning	8
1.1. <i>BOLIGSOSIALT ARBEID OG PLANLEGGING FASE I OG FASE II</i>	8
2. Arbeidsmetoder og verktøy	10
2.1. SNA - VERKTØY FOR ANALYSE AV NETTVERK	10
2.2. NETTVERKSSAMLINGER	13
2.3. PROSESS-STØTTE.....	14
2.4. ARBEIDSGRUPPEMØTER	15
ARBEIDET OPPSUMMERT	15
3. Erfaringer med <i>Boligsosialt arbeid og planlegging</i>	16
Bibliografi	19
Vedlegg.....	20
A. NETTVERKSANALYSE LEVANGER	
B. NETTVERKSANALYSE STEINKJER	
C. NETTVERKSANALYSE STJØRDAL	
D. NETTVERKSANALYSE MOLDE	

Sammendrag

Kompetanseutviklingsprogram for Boligsosialt arbeid og planlegging ble gjennomført på oppdrag fra Husbanken, region Midt-Norge i perioden november 2010 til desember 2011. Dette notatet er en oppsummering av arbeidet Møreforskning har gjennomført i prosjektet sammen med Husbanken region Midt-Norge og kommunene Molde, Steinkjer, Stjørdal og Levanger.

Prosjektet har vært finansiert gjennom Husbanken sine midler for kompetanseutvikling, og gjennom substansiell egeninnsats i kommunene.

Notatet er ment å formidle innholdet i arbeidet som er gjort på en oppsummerende måte, og vi håper at både deltakende kommuner og andre kan ha nytte av dette.

Gjennom det siste året har de fire kommunene vært samlet til to felles nettverkssamlinger, og har gjennomført to arbeidsmøter i de respektive kommunene der Møreforskning og Husbanken har deltatt. I tillegg har de kommunale prosjektlederne og arbeidsgruppene jobbet selvstendig med ulike oppgaver og problemstillinger. Ved avslutning er alle kommunene enten ferdige med, eller er klare for, politisk sluttbehandling av de boligsosiale handlingsplanene. Det siste året har de også jobbet med tema som for eksempel ansvars- og rollefordeling i de boligsosiale arbeidet, organisatoriske problemstillinger og gjennomgang av retningslinjer for tildeling av boliger og startlån.

Notatet presenterer i tråd med notat 22/2011, arbeidet vi har gjennomført. Vi presenterer ikke verktøy og arbeidsmåte i detalj, det kan leses i notat 22. Hovedvekten i dette notatet er lagt på Social Network Analyses (SNA) og hvordan vi har brukt det i analysen av det boligsosiale nettverket i kommunene.

1. Innledning

Boligsosialt arbeid og planlegging er et kompetanseutviklingsprogram under Boligsosialt utviklingsprogram i Husbanken region Midt-Norge. Region Midt-Norge etablerte sitt boligsosiale utviklingsprogram i 2009, og har gjennom programmet ambisjon om å bidra til “bedre boligsosiale resultater for kommunene, innbyggerne i regionen og Husbanken” (Husbanken Region Midt-Norge 2009). Kommunene i regionen er delt inn etter grad av forpliktende samarbeid med Husbanken i den såkalte Kommunepyramiden. De fem kommunene som fikk tilbud om deltakelse i Møreforskning sitt kompetanseutviklingsprogram er alle enten satsings- eller samarbeidskommuner: Molde, Malvik, Stjørdal, Levanger og Steinkjer.

Boligsosialt arbeid og planlegging er gjennomført i to faser over drøye to år. Husbanken Region-Midt har ytt kompetansetilskudd for utvikling og gjennomføring av programmet. Deltakerkommunene har sjøl finansiert eget arbeid og deltakelse. Kommunene har sjøl gjennomført blant annet både informasjonsinnhenting og kartleggingsarbeid, medvirkningsaktivitet og arbeid overfor politisk miljø, i tillegg til deltakelse på fellesaktiviteter i programmet.

Første del av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* ble gjennomført i perioden oktober 2009- desember 2010, mens andre del ble gjennomført i perioden januar 2011- januar 2012. Første fase av programmet er dokumentert i [Notat 22/2011](#) (Ouff, Yttredal og Hanche-Dalseth 2011). Notatet tar for seg hvilke arbeidsmetoder og verktøy som ble brukt i planprosessen. Vårt mål for planprosessen var at den skulle bidra til en bred prosess som ga god forankring av plandokumentet, og på den måten gi et kvalitativt godt planverktøy for det boligsosiale arbeidet framover.

Dette notatet tar i hovedsak for seg hvordan vi har brukt analyseverktøyet Social Network Analyses (SNA) i *Boligsosialt arbeid og planlegging*. Notatet er ikke en forskningsrapport, men er ment å gi andre utafør prosjektet et innblikk i arbeidet som er gjort, og kan fungere som en “huskelapp” for deltakerne i arbeidet. Det leses best i sammenheng med notatet fra fase I som nevnt over.

1.1. Boligsosialt arbeid og planlegging fase I og fase II

Arbeidet med «Boligsosialt arbeid og planlegging» har bestått av to faser gjennomført i perioden oktober 2009 – desember 2011. Under skisserer vi kort de to fasene av programmet.

Fase I

Arbeidet i første fase var konsentrert om utvikling av planutkast for boligsosial handlingsplan i den respektive kommune, og om å få til en bred prosess rundt dette. Vår motivasjon til å utvikle og gjennomføre et kompetanseutviklingsprogram rundt arbeid med planprosess var flere. Ett av målene var å bidra til å øke kompetansen overfor de nye kravene til medvirkning i Plan- og bygningsloven (jfr. § 5 i PBL 2009).

Arbeidsgruppene i kommunene ble samlet til fem felles samlinger der vi hadde som mål å bidra til kompetanseheving på ulike tema innen plan- og prosessarbeid, boligsosiale tiltak og boligsosiale virkemidler. Ett annet av formålene med samlingene var å gi deltakerkommunen anledning til gjensidig erfaringsutveksling og læring. Mellom samlingene jobba arbeidsgruppene blant annet med kartlegging, medvirkning og utarbeiding av planutkast.

Fase II

Fase II av utviklingsprogrammet blei tilbudt de samme fem kommunene i regionen. Levanger, Molde, Steinkjer og Stjørdal takket ja til å delta. I fase 2 av programmet hadde vi mer fokus på oppfølging av den enkelte kommune, og gjennomførte kun to felles samlinger for alle deltakerne.

Hensikten med programmets fase II var å bistå kommunene i overgangen mellom planprosess, politisk behandling av planene og oppstarten på gjennomføring av de vedtatte handlingsplanene.

Som utgangspunkt for arbeidet brukte vi nettverksanalyse på det boligsosiale området for hver enkelt kommuneorganisasjon. Nettverksanalysen var ment å gi kommunene god anledning til å diskutere de organisatoriske utfordringene de fleste fikk avdekket i kartleggingsarbeidet i planprosessen. Det ga også god mulighet for kommunene å sammenligne seg med de andre kommunene.

I invitasjonen til kommunene satte Husbanken to krav til kommunene for å delta:

1. Kommunen må vise politisk vilje til å sette boligsosialt arbeid på dagsorden gjennom å
  - a. gi administrasjon og prosjektansvarlig et tydelig mandat for kommunens deltakelse
  - b. være villige til å delta i dialogmøter sammen med Møreforsking

2. Kommunen må vise administrativ vilje til å prioritere tid og ressurser til arbeidet gjennom å
  - a. oppnevne, og sette av tidsressurs til prosjektansvarlig (hvor stor tidsressursen bør være, er avhengig av kommunens ambisjonsnivå for arbeidet)
  - b. oppfordre alt aktuelt personell til å delta som informanter i nettverksanalysen
  - c. sette av tid for de ansatte til å delta på dialogmøter sammen med Møreforsking (lokalt)
  - d. prioritere tid og økonomi (reise og servering) for deltakelse for 4-5 personer på to nettverkssamlinger (i regionen)

2. Arbeidsmetoder og verktøy

Fra deltakerkommunene i *Boligsosialt arbeid og planlegging* blei det etter første fase uttalt behov for videre forankring av det boligsosiale arbeidet generelt og boligsosial handlingsplan spesielt, både vertikalt og horisontalt i organisasjonen. Målet med fase II var derfor er å sikre økt bevissthet om boligsosialt arbeid både politisk og administrativt, sikre eierskap til den boligsosiale handlingsplanen og plassere ansvaret for oppfølging av tiltakene i planen. Under gjengir vi innholdet i de ulike delene i arbeidet. Til sist følger arbeidet oppsummert i en framdriftsplan.

2.1.SNA - verktøy for analyse av nettverk

Hvorfor nettverksanalyse (SNA - Social Network Analyses)

Nettverksanalyse blei valgt i fase II av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* spesielt av to grunner:

1. Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet vårt. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser. Formelle eller uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.
2. Alle de fem kommunene som var med i fase I i *Boligsosialt arbeid og planlegging*, pekte på organisatoriske utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Disse utfordringene kom klart til syne gjennom arbeidet med boligsosial handlingsplan:
  - *Boligpolitikken (...) kan virke uklar og er preget av sektorisering*
  - *(Vi opplever) ansvarsfragmentering*
  - *Tverretatlig/-faglig arbeid er fragmentert*
  - *Det er for lite sammenheng mellom boligtildeling og utforming av innhold*
  - *Veldig mange aktører driver med boligtildeling*

Formålet med nettverksanalysen har vært å kartlegge og beskrive mønstre for kunnskaps- og informasjonsutveksling, og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til?

”Hovedmålet” for analysen er at alle som jobber med boligsosialt arbeid skal få tilgang til den totale ”poolen” med ressurser, kunnskap, goodwill og teknologi kommunen som organisasjon har, for sammen å yte best mulig tjenester til innbyggerne.

Hva kan SNA-data brukes til?

Styrken ved å bruke et verktøy som SNA for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer aleine, og om det er ”hull” i kommunikasjonen. Vi kan oppdage flaskehals, og om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkt og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes ”overfløydige” relasjoner. Hensikten er å finne om og eventuelt hvor potensialet for

videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin prestasjonsevne/slagkraft i nettverket.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør "universet" boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er dermed hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket i kommunen. Dette er i seg sjøl ei viktig avklaring.

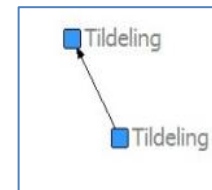
Ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene i denne presentasjonen, er avhengig av målet en har for den samme organisasjonen.

Hvordan leser vi SNA-data?

Under viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune.

Bildet leses slik:

- **Den blå firkanten** representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet **Tildeling** er *koden* for en person som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- **Linjen** mellom de to representerer en relasjon i form av kontakt mellom de to.
- **Pila** viser i hvilken retning relasjonen er oppgitt. Merk: at pila ikke går begge veier, kan ha flere grunner:
  - Spørsmålet som ligger til grunn for svaret, gir en slik fordeling.
  - De to personene deler ikke oppfatninga av relasjonen
  - Begge oppfatter at relasjonen er ensidig.
  - Den ene har ikke svart på undersøkelsen, slik at vi ikke vet hvorvidt relasjonen er oppfattet gjensidig.

Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

På neste side viser vi tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk har flere sterke og svake sider ved seg.

Stjerneformet nettverk

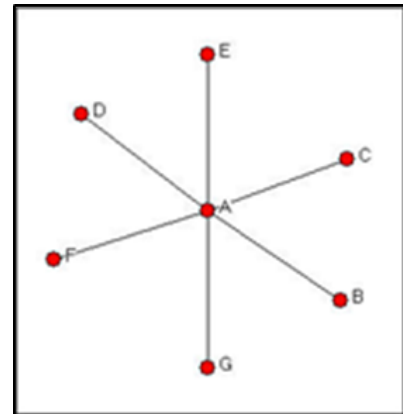
A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker

- En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.
-

Svakheter

- Alle aktører må "gjennom" A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan "sile" informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk

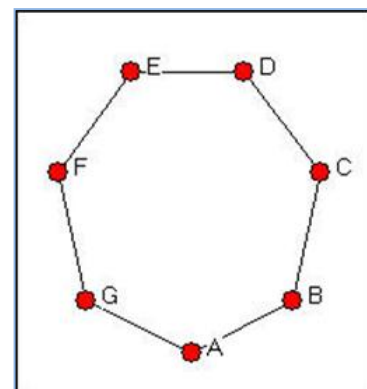
I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang "arbeidsvei" til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker

- Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter

- Alle må gjennom to ledd, i form av andre aktører, for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere den.
- Det er ingen garanti for at de to aktørene en har kontakt med, er de viktigste å ha kontakt med, alt etter arbeidsområde, kompetanse osv.

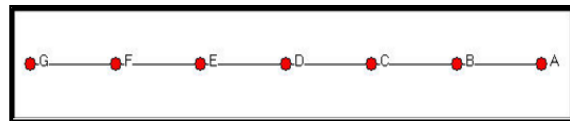
Lineært nettverk

Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren under. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er ingen styrker ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre.
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram.
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet.
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet.

Mer om nettverksundersøkelsene finnes i vedleggene a-d. Mer om SNA kan du finne i blant annet i anbefalt litteratur til på side 19.

2.2. Nettverkssamlinger

Gjennom første fase i *Boligsosialt arbeid og planlegging* fikk kommunene god erfaring med å bruke felles samlinger til arbeid. I andre fase av arbeidet, arrangerte vi to slike samlinger i løpet av året. Hensikten med samlingene var todelt. For det første ville vi gi kommunene tid og rom til å jobbe med aktuelle problemstillinger, både enkeltvis og på tvers av organisasjonene. Dette kunne være problemstillinger som kommunene selv tok opp, eller som vi tenkte kunne være relevante på det aktuelle tidspunktet i prosessen. For det andre ville vi at samlingene skulle være en arena for læring og kompetanseheving gjennom gjensidig erfaringsutveksling og diskusjoner mellom kommunene.

Den første samlingen hadde et todelt fokus: 1) å forberede arbeidsgruppene på det videre arbeidet ved å legge "slagplan" for det videre boligsosiale arbeidet etter at planen er vedtatt og 2) å jobbe med sammenlignende data fra nettverksanalysen på tvers av kommunene.

I tillegg formulerte de kommunale arbeidsgruppene hvilke forventninger de hadde til den neste fasen av arbeidet de hadde foran seg, og hva som var målet for å delta i *Boligsosialt arbeid og planlegging* også i fase II.

Den andre og avsluttende samlingen brukte vi blant annet til å besøke ulike boligprosjekter i Molde kommune, samt diskutere arbeidet videre etter prosjektslutt. Detaljene i samlingene er beskrevet under.

1. samling

Restart

- Om endringsprosesser og motstand mot endring
- Ståa for plandokument og arbeidsgrupper

Forventningsavklaring individuelt og i gruppe

- Forventninger og frykt i fase II
- Forventninger til MF, til arbeidsgruppa og seg sjøl
- Kort formulering av de tre viktigste måla for arbeidet

Gruppearbeid på utvalgte SNA-data

- Hva viser dataene om forskjellene mellom kommunene?
- Hvilke konkrete konsekvenser ser dere som følge av ulike måter å organisere seg på?
- Hvilke løsninger ser dere?

SOFT på det videre arbeidet

- Hver kommune for seg (styrker, svakheter, hindringer og muligheter)

Lage handlingsplan for de viktigste aktivitetene i 2012 – 2013

- Lærdommen fra forrige gruppearbeid; hvordan tar vi dette videre i vår kommune?
- På hvilken måte kan en bruke nettverksundersøkelsen videre i arbeidet?
- Hvilke deler av organisasjonen er det viktig å engasjere?
- Hvilke tiltak kan en ta fatt i først?
- Hvordan kan MF og HB bidra?

2.3. Prosess-støtte

For bevisstgjøring i, og arbeid med, den enkelte kommuneorganisasjon mente vi det var nødvendig med en tettere oppfølging ute i hver enkelt kommune i denne fasen av arbeidet. Vi antok at det ville variere mellom kommunene på hvilke områder behovet er størst, slik at opplegget for hver kommune måtte tilpasses noe.

Tilbudet om oppfølging besto av

- to besøk i hver kommune
- nettverksanalyse (SNA) av det boligsosiale arbeidet i kommunen
- praktiske bidrag i videre arbeid med forankring og gjennomføring av handlingsplanen
- videre kompetanseheving i dialogbasert prosessarbeid
- hjelp til bevisstgjøring av politikere på det boligsosiale feltet

2. samling

Synfaring, refleksjon og diskusjon

- Småhus for rusavhengige
- Bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger

Medvirkning og forankring i Lillehammer kommune

- Innlegg om Lillehammer kommune sitt boligsosiale arbeid (prosjektleder Lillehammer kommune)
- Diskusjon; likheter og forskjeller i arbeidsmåter og metoder

Boligsosialt arbeid og planlegging i Molde kommune framover

- Innlegg fra rådmann i Molde kommune

Gruppearbeid på tvers av kommunene

- Prosjektleder presenterer en aktuell problemstilling til diskusjon

Møte i april/mai

“Vårmøtet” blei gjennomført med omtrent samme agenda i alle kommunene, med gjennomgang, analyser og diskusjon om data fra nettverksanalysen (SNA):

- Hvorfor SNA i Boligsosialt arbeid?
- Hva kan vi bruke SNA til? Hva kan vi ikke bruke SNA-data til?
- Hvordan lese dataene?
- Presentasjon av data slik de framkommer etter undersøkelsen
- Diskusjon om konsekvenser av kommunikasjons- og informasjonsflyten slik den framstår, og muligheter for endringer.

Møte i november

Det avsluttende møtet blei gjennomført med ulike tema etter ønske fra de respektive kommunene, med tema som spente fra videre diskusjon rundt SNA-data og organisatoriske endringer, til arbeid for å oppnå færre husleierestanser eller utarbeide nye retningslinjer for bruk av kommunale boliger.

2.4.Arbeidsgruppemøter

Som vist i framdriftsplanen under la vi opp til at arbeidsgruppene møttes minst en gang hver annen måned. De fleste arbeidsgruppene møttes mye oftere enn det. Innholdet i arbeidsmøtene varierte naturlig nok med behovet i den enkelte kommune, men det blei også forventet at gruppene gjennomførte en del arbeidsoppgaver som fulgte av prosjektet. Flere av disse oppgavene var knytta til nettverksanalysen. Den nettbaserte undersøkelsen som ligger til grunn for analysen krevde at prosjektleder og/eller arbeidsgruppene nøye vurderte hvem som skulle omfattes av undersøkelsen. Det vil i praksis si hvem som skulle regnes som del av det boligsosiale nettverket i kommunen.

Utover arbeidsoppgavene som lå til prosjektet, var kommunene selv ansvarlige for å drive arbeidet framover.

Arbeidet oppsummert

Aktivitet	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Nettverksanalyse											
Nettverkssamlinger											
Prosess-støtte											
Arbeidsgruppemøter											

3. Erfaringer med *Boligsosialt arbeid og planlegging*

Alle de fire kommunene som har vært med i andre fase av arbeidet har utformet boligsosiale handlingsplaner. De fleste er også ferdigbehandla politisk. Alle kommunene er allerede i dag i gang med å ta fatt på de konkrete utfordringene som er identifisert gjennom planprosessen. Dette er utfordringer som organisering av det boligsosiale arbeidet, retningslinjer for tildeling av bolig eller startlån, ansvars- og rollefordeling og samhandling.

Det er ikke gjennomført noen evaluering av prosjektet totalt sett og styrkene med prosessen i fase I (fra kommunene sitt ståsted), blei beskrevet i forrige notat (22/2011). Vi gjengir likevel noen av disse her. Vi har i tillegg gjort noen refleksjoner over hva vi ville endret på dersom vi skulle gjort prosjektet om igjen.

Styrken i en bredt anlagt planprosess

Det å jobbe med en bred innfallsvinkel til det boligsosiale og til å ha en bredere prosess internt i kommunen enn det som har vært vanlig, har gitt kommunene positive erfaringer:

- Styrkt prosess fører noe med seg, en får kunnskap. Prosessen har ført til ting som ikke er skrevet ned eller lest opp. Det er et mye sterkere fokus på de svakheter i systemene nå enn tidligere. Vi skal ikke yte hjelp til bolig, men til et hjem. Vi må ha fokus også rundt boligen.
- Tida og prosessen i seg sjøl har bidratt til modning med tanke på hva boligsosialt arbeid er, og hvordan vi skal jobbe med det.
- Å bli pressa til å ta politiske og administrative diskusjoner, sikrer "skikkelig" behandling.
- Måten vi har gjennomført prosessen på, har bidratt til større kunnskap, interesse, fokus, åpenhet og forventning. Den har gitt oss større "vidsyn" ved at mange parter har vært involvert, vi ser flere muligheter enn tidligere.
- Vi har fått bedre forankring, og mulighet for bedre samordning og koordinering, for eksempel fokus på bedre avklaring rundt enkelte leietakere før boligtildeling..
- Arbeidet har gitt en god plan med eierskap hos flere, og er en god start på vei mot god samordning.
- Bedre kartlegging har gitt bedre oversikt.
- Vi har oppnådd felles forståelse for at
  - arbeidet og organisasjonen er fragmentert, og at det burde ikke vært slik
  - det boligsosiale arbeidet ikke er godt nok koordinert
  - det boligsosiale arbeidet er bare en liten del av hele organisasjonen; derfor må vi finne måter å jobbe på som bygger bruer mellom de ulike enhetene
  - kriteriene for tildeling av kommunale utleieboliger er viktige som grunnlag for god tildelingspraksis

Verktøy

Av de ulike verktøyene vi brukte i prosessen, ga kommunene uttrykk for at særlig medvirkningsplanen var nyttig. Forventningsavklaring, gap-analyse og soft-analyse ble i varierende grad ansett som nyttig verktøy, som de også brukte i egen regi i arbeidet i egen kommune:

- Gap-analysen brukte vi selv og fikk inn veldig mye interessant, den viste hva som rører seg "ute".
- Gap-analysen var unyttig.
- Arbeidet med medvirkningsplan var effektivt og oppklarende!

Ved oppstart av planarbeidet anmodet vi kommunene om å få mandat til å utarbeide den boligsosiale handlingsplanen som kommunedelplan. Særlig to av kommunene mente dette var

vesentlig for hvordan planen har blitt behandlet underveis i prosessen, og hvordan bevisstheten rundt det boligsosiale arbeidet kan holdes oppe framover:

- Status som kommunedelplan, med den lovgivning som da slår inn, virker til at organisasjonen blir mer klar over hva som skjer.
- Kommunedelplanen inngår i årshjulet på en måte som andre handlingsplaner ikke gjør.

Samtidig er det pekt på at planstatus er mindre viktig enn det å ha gode, overordnede strukturer for samhandling og ansvarsdeling, og kultur for å dele kunnskap og kompetanse.

Overgang til fase II

Kommunene blei bedt om identifisere hvilken styrke de sjøl opplevde at det boligsosiale arbeidet hadde ved oppstart av fase II. Her er noen av kommentarene deres:

- Planen og det boligsosiale arbeidet er godt forankret politisk og i administrativ ledelse
- Vi (i arbeidsgruppa) har svært god kompetanse på området
- Boligsosialt arbeid er på dagsorden i egen organisasjon
- Vi har skapt gode samarbeidsrelasjoner med eksterne aktører
- Vi har større kunnskap om og bruk av Husbanken sine virkemidler
- Vi har en klar kurs i retning av organisasjonsendring
- Vi har fått en sammensveiset arbeidsgruppe som er stabil og bredt sammensatt
- To konkrete prosjekt/tiltak er allerede planlagt som følge av planarbeidet
- Planen begynner å bli kjent

Hva ville vi ha gjort annerledes?

Sett under ett er tilbakemeldingene fra deltakerkommunene at prosjektet har bidratt til å løfte fram og opp det boligsosiale arbeidet i kommunen. Prosjektet har bidratt til en økt bevissthet blant annet rundt hva det boligsosiale feltet består i, hvilke konsekvenser organiseringa av det boligsosiale arbeidet kan ha og på hvordan en kan løse de boligsosiale utfordringene annerledes enn i dag. I etterpåklokskapens lys, ser vi likevel ting vi mener kunne gjort prosessen bedre.

Når vi ser begge fasene av arbeidet under ett, har kommunene og vi (Møreforskning og Husbanken) jobba sammen i drøye to år. Det første året var svært krevende for kommunene, der arbeidsgruppene i alle kommunene la ned en stor arbeidsinnsats. Ved årsslutt 2010 var planene i ulike grad klar for politisk behandling slik at kommunene på dette tidspunktet ikke var helt i takt. Det er mulig at det ville vært mer hensiktsmessig å **ta en "pause"** i det formelle samarbeidet et halvt eller ett års tid, slik at kommunene fikk tid til å slutføre og behandle plandokumentet hver for seg.

Vi har gjennom arbeidet hatt fokus både på planarbeidet som sådan, og på verktøy og metoder for prosessarbeid. Det har vært ganske krevende for deltakerne. Med mer tid til rådighet kunne vi ha **lagt opp til øvelser og kompetanseheving rundt prosessarbeid før vi gikk i gang med det faktiske planarbeidet.**

Kommunene blei bedt om å gjøre et relativt omfattende kartleggingsarbeid i første halvdel av fase I for å sikre et best mulig kunnskapsgrunnlag for det videre planarbeidet. Kartleggingsarbeidet kan også ha som funksjon å bidra til medvirkning og forankring av det videre arbeidet, fordi en gjennom kartleggingsarbeidet må oppsøke ulike deler av organisasjonen. Dersom økonomien tillater det, kan det være gode grunner for å **sette ut deler av kartleggingsarbeidet til eksterne aktører**. En kan oppnå høyere grad av legitimitet for resultatet av kartleggingsarbeidet hvis innsamlingsarbeidet er

gjennomført av en uhildet part, og på den måten løfte det boligsosiale arbeidet opp og fram. Samtidig skal en sikre seg at en slik foranalyse speiler de lokale forholdene på en god og overbevisende måte, slik at den eksterne aktøren for eksempel ikke kan avfeies med ikke å ha gjort en grundig nok jobb.

Vi vil nok i framtida i større grad finne fram til **gode eksempler fra kommunesektoren** på hvordan andre løser sine boligsosiale utfordringer. Det gjelder for eksempel boligsosial planlegging, kartleggingsverktøy, konkrete boligsosiale tiltak og bruken av Husbanken sine virkemidler.

Vi i Møreforskning og Husbanken satte krav til den tidsressursen kommunene satte av til (sam -) arbeidet. I seinere prosjekt vil vi nok være **mer konkrete i kravet til tidsbruk** som kommunene setter av. Det handler om å skape forståelse både politisk og administrativt for at dette arbeidet er tidkrevende. Særlig gjelder det vedkommende som tar på seg å lede prosjektet. Prosjektledelse av dette formatet kan ikke legges til eksisterende arbeidsoppgaver uten avlastning fra andre.

I prosjektet hadde vi lagt opp til tidlig involvering av arbeidet både politisk og administrativt. Vi ser at vi kanskje burde ha lagt opp til å bidra direkte ute i kommunene i begge fasene, ved for eksempel å **delta på eller gjennomføre et kort dialogmøte i formannskap eller kommunestyre**, der også relevante deltakere fra administrasjonen er med. På den måten kunne vi hjulpet arbeidsgruppene tidlig i arbeidet, noe som kunne ha lettet "spydspissarbeidet" noe.

Nettverksanalysen blei gjennomført i første halvdel av fase II. I ettertid ser vi at det kunne ha vært nyttig å **gjennomføre nettverksanalysen tidligere i forløpet**, og på den måten bidra til å sette i gang viktige diskusjoner på et tidligere stadium.

Bibliografi

Husbanken Region Midt-Norge. *Boligsosialt utviklingsprogram*. Trondheim, 2009.

Ouff, Susanne, Else Ragni Yttredal, og Marte Hanche-Dalseth. *Boligsosialt arbeid og planlegging*. Volda: Møreforskning, 2011.

Anbefalt litteratur om Social Network Analyses

Holman, N. (2008, Volume 26). Community participation: using social network analyses to improve developmental benefits. *Environment and Planning C: Government and Policy*, ss. 525-543.

Keast, R., Mandell, M. P., Brown, K., & Woolcock, G. (2004, Mai/Juni Vol. 64, No. 3). Network Structures: Working Differently and Changing Expectations. *Public Administration Review*, ss. 363-371.

Klijn, E.-H. (2005, 4). Designing and Managing Networks: Possibilities and Limitations for Network Management. *European Political Science*, ss. 328-339.

Provan, K. G., Veazie, M. A., Staten, L. K., & Teufel-Shone, N. I. (2005, September/oktober Vol. 65, No. 5). The Use of Network Analysis to Strengthen Community Partnership. *Public Administration Review*, ss. 603-613.

Vedlegg

Vedlegg

a. Nettverksanalyse Levanger

MØREFORSKING

Boligsosialt arbeid og planlegging
Nettverksanalyse av boligsosialt arbeid
i Levanger kommune

Bakgrunn og kommenterte lysark

Desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innledning

Denne presentasjonen gir et overblikk over nettverket av ansatte som har boligsosiale oppgaver i Levanger kommune, og kommunikasjonsflyten imellom dem. Dataene til presentasjonen er hentet inn i forbindelse med utviklingsprosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging*.

Presentasjonen er ikke en rapport, og inneholder derfor mindre tekst enn ellers. Den er ment som et hjelpemiddel i diskusjonen rundt organisering av, og innholdet i, det boligsosiale arbeidet i kommunen. Det følger med kommentarer og arbeidsspørsmål til bildene. De kan brukes enkeltvis eller flere sammen. Lysbildene 4-11 inneholder informasjon som er viktig for å kunne lese og analysere dataene på en god måte. Vi anbefaler at disse blir presentert sammen med enkeltlysbilder.

I siste del av presentasjonen blir nettverket i Levanger kommune sammenliknet med tilsvarende i Stjørdal og Molde kommuner.

Presentasjonen markerer avslutningen på det toårige samarbeidet mellom kommunene Levanger, Stjørdal, Steinkjer og Molde (Malvik var også med i 2009-2010), Husbanken region Midt-Norge og Møreforskning. Vi takker for godt og innholdsrikt samarbeid, der kommunen ved arbeidsgruppa har lagt ned et betydelig arbeid for å videreutvikle det boligsosiale arbeidet i kommunene, til beste for vanskeligstilte på boligmarkedet. Vi ønsker Levanger kommune lykke til i arbeidet framover.

Volda, 30. november 2011

Susanne Moen Ouff

Innhold

Lysbildenummer

- 4-9 Hva, hvorfor og hvordan lese SNA-data?
- 10 Bakgrunn for utvalget til undersøkelsen i Levanger
- 11 Forkortelser brukt i framstillingen
- 12-18 Del I: Nettverket av aktører i boligsosialt arbeid og kontaktmønster mellom dem
- 19-23 Del II: Kontaktmønster mellom boligsosialt nettverk og utvalgte politiske organ i kommunen
- 24-36 Del III: Utvalgte lysbilder til sammenligning mellom Levanger, Stjørdal, Steinkjer og Molde kommuner.

Hvorfor nettverksanalyse (SNA - Social Network Analyses)

Hvorfor nettverksanalyse?

Nettverksanalyse blei valgt i fase II av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* spesielt av to grunner:

1. Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet vårt. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser. Formelle eller uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.
2. Alle de fem kommunene som var med i fase I i *Boligsosialt arbeid og planlegging*, pekte på organisatoriske utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Disse utfordringene kom klart til syne gjennom arbeidet med boligsosial handlingsplan:
  - Boligpolitikken (...) kan virke uklar og er preget av sektorisering*
  - (Vi opplever) ansvarsfragmentering*
  - Tverretattlig/-faglig arbeid er fragmentert*
  - Det er for lite sammenheng mellom boligtildeling og utforming av innhold*
  - Veldig mange aktører driver med boligtildeling*

Formålet med nettverksanalysen har vært å kartlegge og beskrive mønstre for kunnskaps- og informasjonsutveksling, og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til?

”Hovedmålet” for analysen er at alle som jobber med boligsosialt arbeid skal få tilgang til den totale ”poolen” med ressurser, kunnskap, goodwill og teknologi kommunen som organisasjon har, for sammen å yte best mulig tjenester til innbyggerne.

Hva kan SNA-data brukes til?

Styrken ved å bruke et verktøy som SNA for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer aleine, og om det er "hull" i kommunikasjonen. Vi kan oppdage flaskehalser, og om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkt og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes "overflødige" relasjoner. Hensikten er å finne om og eventuelt hvor potensialet for videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin prestasjonsevne/slagkraft i nettverket.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør "universet" boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er dermed hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket i kommunen. Dette er i seg sjøl ei viktig avklaring.

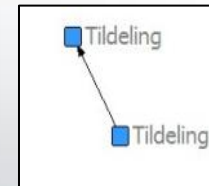
Ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene i denne presentasjonen, er avhengig av målet en har for den samme organisasjonen.

Hvordan leser vi SNA-data?

Til høyre viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune.

Bildet leses slik:

- **Den blå firkanten** representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet **Tildeling** er *koden* for en person som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- **Linjen** mellom de to representerer en relasjon i form av kontakt mellom de to.
- **Pila** viser i hvilken retning relasjonen er oppgitt. Merk: at pila ikke går begge veier, kan ha flere grunner:
  - Spørsmålet som ligger til grunn for svaret, gir en slik fordeling.
  - De to personene deler ikke oppfatninga av relasjonen
  - Begge oppfatter at relasjonen er ensidig.
  - Den ene har ikke svart på undersøkelsen, slik at vi ikke vet hvorvidt relasjonen er oppfattet gjensidig.

Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

Neste lysbilde viser tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk ha flere sterke og svake sider ved seg.

Stjerneformet nettverk

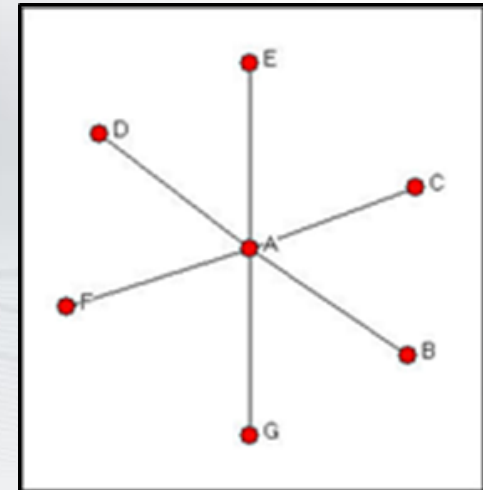
A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker

- En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.

Svakheter

- Alle aktører må “gjennom” A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan “sile” informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk

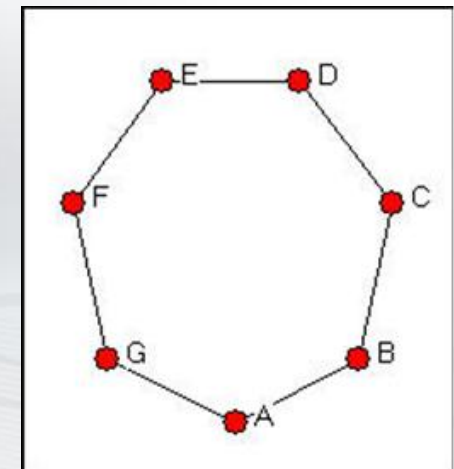
I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang “arbeidsvei” til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker

- Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter

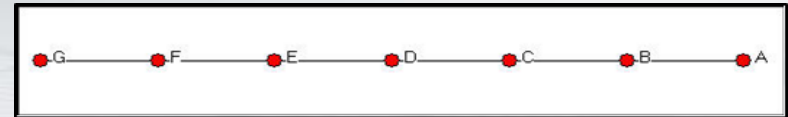
- Alle må gjennom to ledd, i form av andre aktører, for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere den.
- Det er ingen garanti for at de to aktørene en har kontakt med, er de viktigste å ha kontakt med, alt etter arbeidsområde, kompetanse osv.

Lineært nettverk

Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er ingen styrker ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre.
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram.
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet.
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet.

Bakgrunn for SNA-data diskutert i møte den 27. april

Spørreundersøkelsen som ligger til grunn for nettverksanalysen blei gjennomført i februar 2011. Nettverket av deltakere i boligsosialt arbeid i kommunen blei vurdert til å bestå av 33 personer fordelt på funksjonene husleiekontrakter, utbygging, framskaffing av bolig, drift og vedlikehold, boligsosial planlegging, økonomiske virkemidler, økonomisk rådgiving, tildeling av bolig, innholdstjenester og arealplanlegging. Mange dekker flere funksjoner i kraft av stillingen sin.

15 av 33 personer svarte på undersøkelsen, som var frivillig. Funksjonene innholdstjenester, drift, utbygging, kontraktsinngåelse og økonomisk rådgiving/virkemidler er minst representert. De som ikke har svart, er likevel del av undersøkelsen ved at andre har oppgitt kontakt med dem.

Analyse av resultatene blei gjennomført i mars, og resultatene diskutert i arbeidsmøte mellom Møreforskning og kommunen 27. april.

Utvalgte resultater blir presentert og kommentert under. Til resultatene følger også med arbeidsspørsmål til bruk som bakgrunn for videre diskusjon.

Forkortelser for funksjoner brukt i undersøkelsen

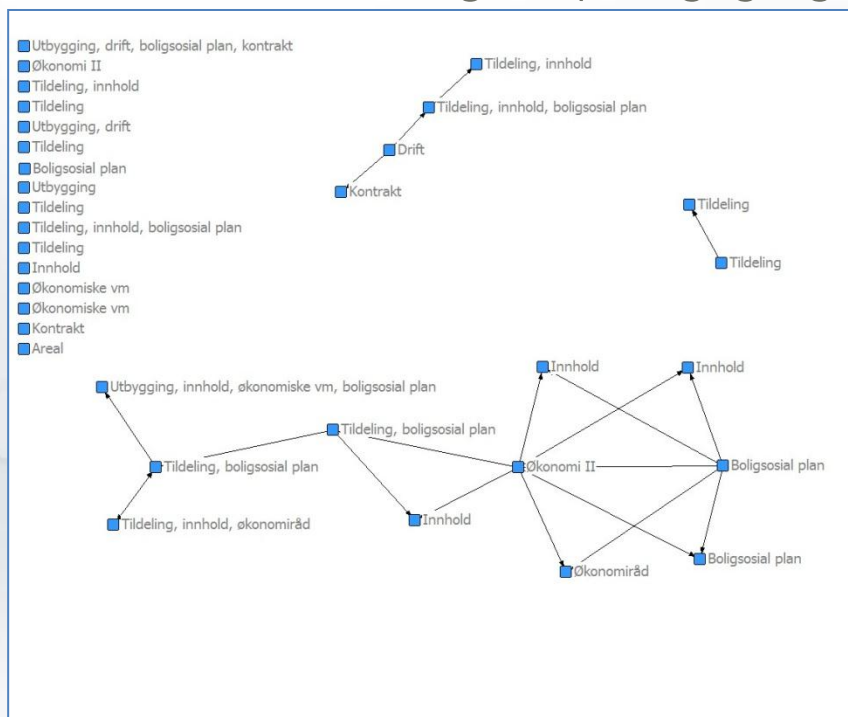
Tildeling	Tildeling av kommunal bolig
Utbygging	Utbygging
Innhold	Innholdstjenester som det å lære å bo, hjelp til praktiske gjøremål, hjemmehjelp o.l.
Boligsosial plan	Boligsosial planlegging
Kontrakt	Kontraktsinngåelse
Drift	Drift av bygg
Økonomiråd	Økonomisk rådgiving
Økonomiske vm	Økonomiske virkemidler
Økonomi II	Både økonomisk rådgiving og økonomiske virkemidler
Areal	Arealplanlegging

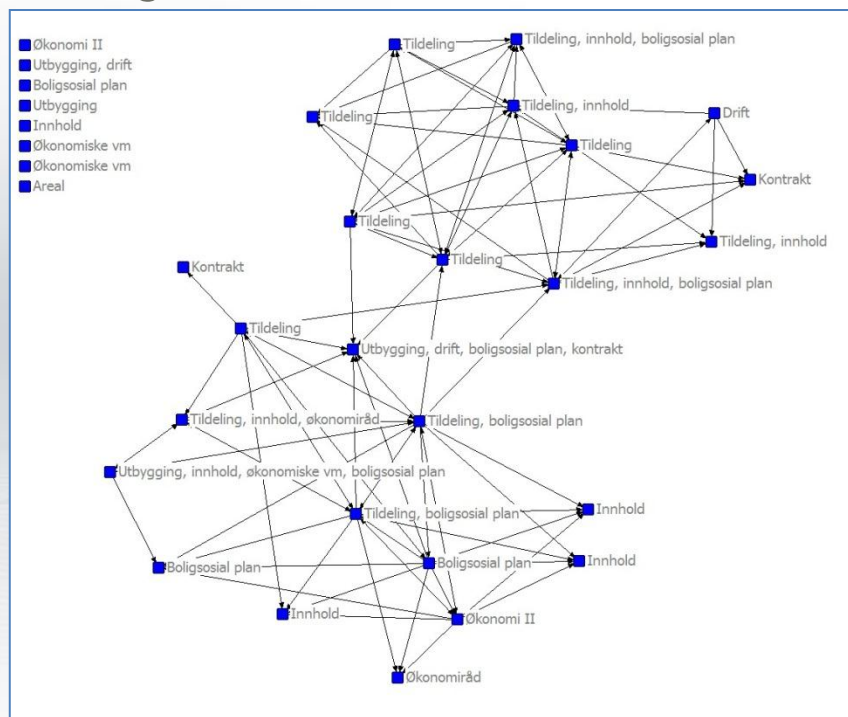
Del I

Nettverk av aktører i boligsosialt arbeid i Levanger kommune og kontaktmønsteret mellom dem.

Sammenligning Figur 1) *Daglig kontakt* og Figur 2) *Daglig og ukentlig kontakt*. Hele nettverket.

Figur 1: Daglig kontakt i hele nettverket

Figur 2: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket

Arbeidsspørsmål

- Kjenner du igjen dette kontaktmønsteret? Hva virker i tilfelle ukjent, eller uriktig?
- Hvilken rolle spiller de tre «klyngene» i det daglige arbeidet?
- Hvem kommer med i nettverket i overgangen fra daglig til ukentlig kontakt (funksjoner og roller)?
- Hvilke formelle og uformelle arenaer danner grunnlaget for kontakten?
- Hvem knytter klyngene sammen? Er det naturlig at disse fyller en slik funksjon?
- Fra ditt ståsted; hva er svakhetene ved dette kontaktmønsteret? Og styrkene?

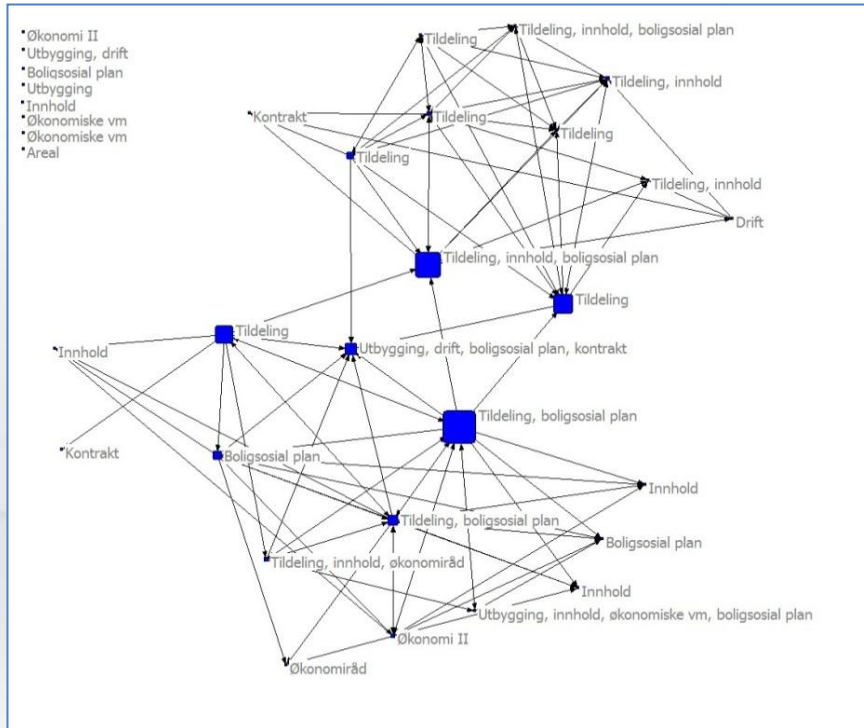
Kommentar til figur 1 og 2

- *På daglig basis* er kontakten konsentrert om tre «klynger» av ulik størrelse og utforming. Det er ikke grunnlag for å si at dette mønsteret i seg selv er rett eller galt. På generelt grunnlag kan en likevel si at:
  - Den ene klyngen består av kun to ansatte, og er dermed svært sårbar. Den dekker kun en funksjon (tildeling)
  - Klyngen bestående av fire personer er lineær, slik at det er relativt lang vei fra den ene enden til den andre. De som befinner seg i enden av «informasjonslinja» er avhengig av de to som befinner seg mellom dem, for å få tilgang til informasjon eller kunnskap. Klyngen dekker både tildeling, innholdstjenester, boligsosial planlegging, drift og kontraktsinngåelse, og dekker likevel derfor et stort kompetanseområde, selv om bare fire personer er involvert.
  - Den største klyngen er sammensatt av lineære og sirkulære nettverk. Det betyr at ikke alle i nettverket møter hverandre på samme arena, men samarbeider på ulike arenaer. I den ene enden finner vi seks personer som samarbeider relativt tett, og dekker innholdstjenester, økonomi og boligsosial planlegging. Mest perifert finner vi to personer som dekker en rekke funksjoner, deriblant utbygging, som ikke er representert ellers på daglig basis.
- *På ukentlig basis* ser vi at kontaktmønsteret er konsentrert om to tett sammenvevde klynger, som er bundet sammen av seks personer. Disse seks kan representere formelle møtepunkter, eller mer uformelt. Den ene klyngen består i hovedsak av folk som har ansvar for tildeling. Den andre klyngen dekker så godt som alle funksjoner innafor nettverket.

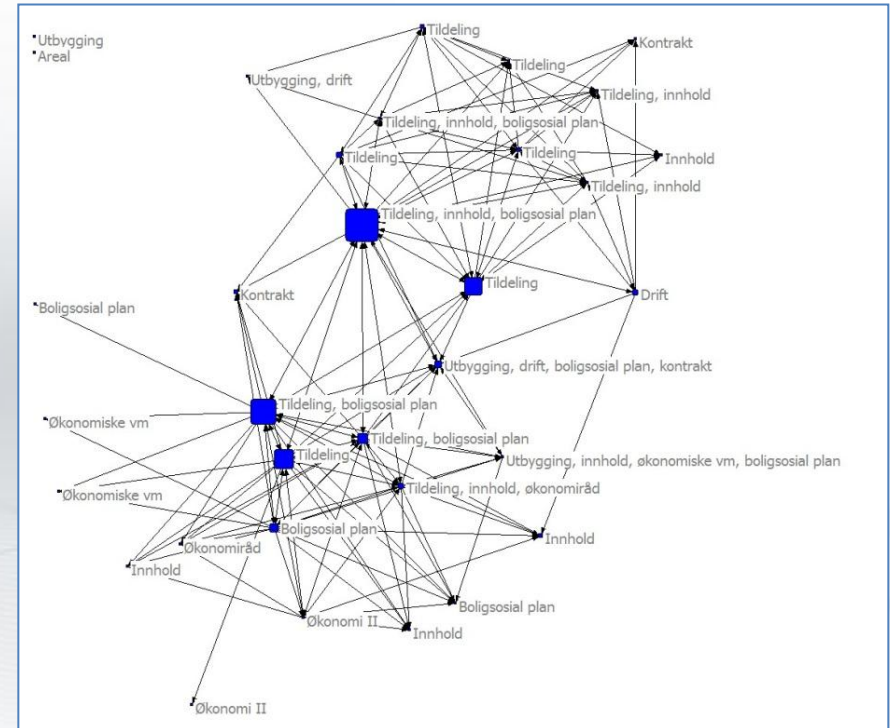
I figurene 3 og 4, ser vi mer inngående på *brobyggerfunksjonen* i nettverket.

Sammenligning Figur 3) *Daglig og ukentlig kontakt* og Figur 4) *Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon. Hele nettverket.*

Figur 3: Daglig og ukentlig kontakt, med brobyggerfunksjon.

Figur 4: Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon.

Arbeidsspørsmål

Hvem som er sentrale i nettverket, er avhengig hvor hyppig kontakt en må ha for å løse oppgavene på en god måte:

- Er oversikten over *brobyggerne* i det boligsosiale nettverket overraskende? I tilfelle, på hvilken måte?
- Gjenspeiler *brobyggerne* formelle eller uformelle funksjoner?
  - Hvem har beslutningsmakt- og myndighet?
  - På hvilke arenaer blir beslutningene tatt?
  - Hvem er tilstede på disse?
- Er det grunn til å se nærmere på hvilke konsekvenser, positive og negative, dette mønsteret har?
- Er det de «rette» personene/funksjonene som innehar brobyggerfunksjonene i dag? Hva kan ev gjøres annerledes?
- Er det gode grunner til at arealplanlegging som område ikke er involvert i boligsosialt arbeid på månedlig basis?

Kommentar til figur 3 og 4

En *brobygger* er en person som virker som mellomledd mellom andre i nettverket. På bildene gjenspeiler størrelsen på *noden*, i hvilken grad en aktør fungerer som brobygger. Jo større node, jo viktigere regnes brobyggerfunksjonen å være.

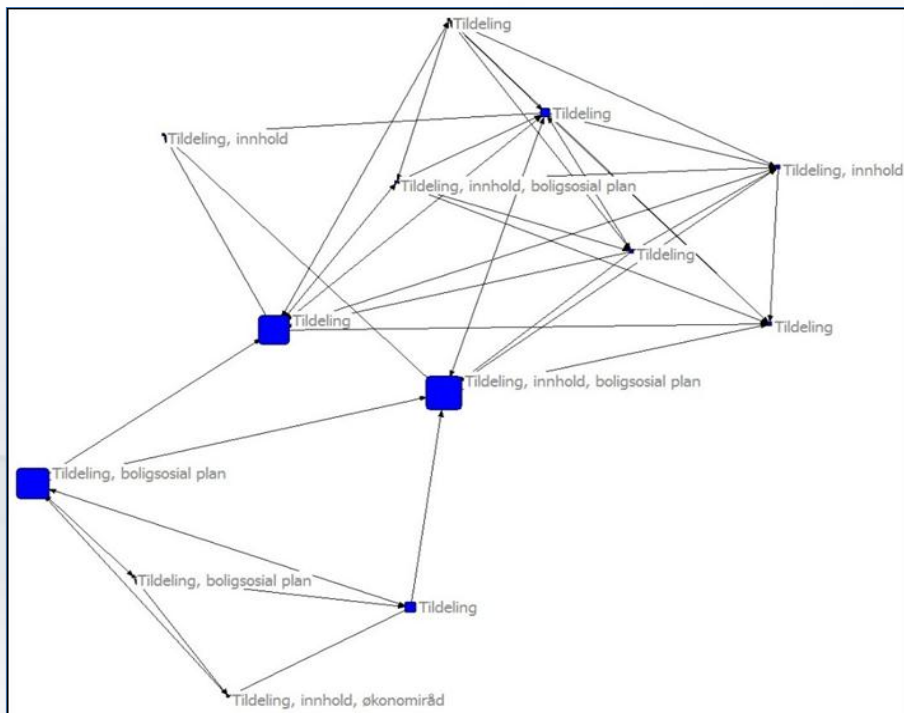
Sterke brobyggere kan bidra både positivt og negativt i nettverket. De kan fungerer som «propper» i nettverket som hindrer flyt og kontakt, eller de kan bidra til økt informasjons- og kunnskapsflyt mellom aktørene i nettverket gjennom å koordinere og videreformidle slik aktivitet.

Vi ser at brobyggerfunksjonene endrer seg i takt med kontaktfrekvensen. Enkelte som ikke er involvert i nettverket på daglig basis, har en brobyggerfunksjon mellom andre i nettverket i det vi går over til å se på nettverket på ukentlig basis.

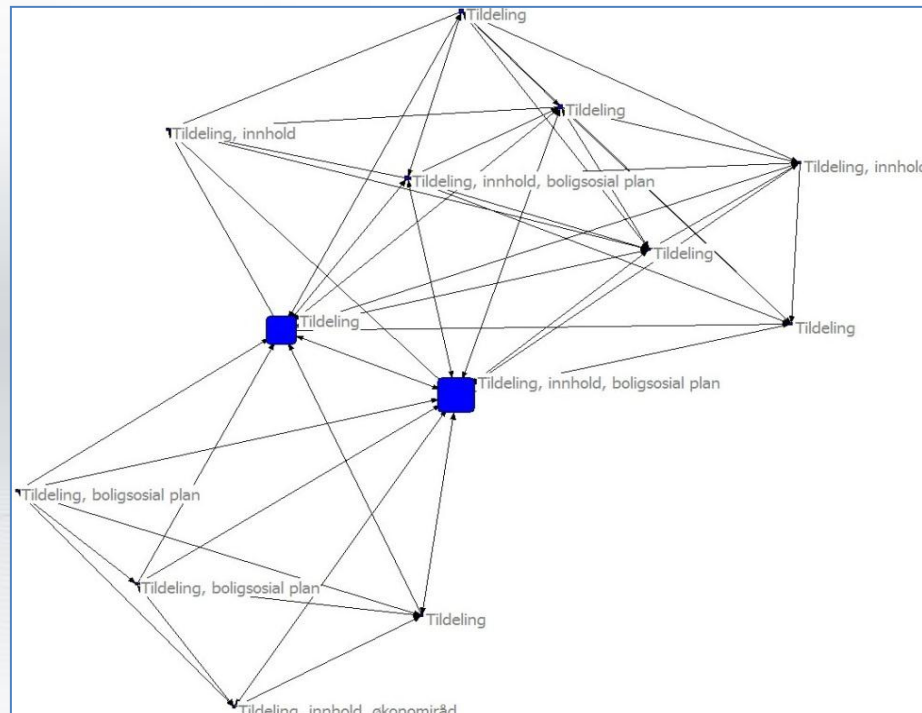
I overgangen fra ukentlig til månedlig kontakt ser vi flere trekk

- De to klyngene består fortsatt
- De samme personene fyller brobyggerfunksjonene mellom de to klyngene
- Begge klyngene får et breiere tilfang av kompetanse og kunnskap
- På basis av månedlig kontakt, synes det som om det bare er arealplanlegging som ikke er dekket opp som funksjon i nettverket.

Sammenligning figur 5) *Daglig og ukentlig og*
 figur 6) *Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, kun Tildeling.*

Figur 5: Daglig og ukentlig kontakt, kun *Tildeling*

Figur 6 : Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, kun *Tildeling*

Arbeidsspørsmål

- Er tildelingsarbeidet koordinert godt nok på ukentlig basis? I tilfelle ikke, finnes det arenaer som blir brukt på månedlig basis, som kan brukes oftere?
- Er alle deler av organisasjonen (i form av grupper av innbyggere o.l.) like godt involvert når det gjelder tildeling?
- Hvilke styrker og svakheter kan dette kontaktmønsteret ha for søkere til kommunal bolig?
- Gjenspeiler de to «klyngene» av personer naturlige skiller i organisasjonen?
- Er det grunner til at de to klyngene også i fortsettelsen bør koordineres gjennom de to «brobyggerne»?
- Er nettverket sårbart overfor fravær av de to nøkkelpersonene, eller ligger mye av kunnskapen og kompetansen i koordineringsarbeid åpent for andre i nettverket?

Kommentarer til figur 5 og 6

I nettverket av personer som fyller funksjonen *tildeling av kommunal bolig* kan vi se følgende

- Nettverket er delt i to tydelig atskilte klynger
- Mellom de to klyngene fungerer to personer som klare «brobyggere»
- Når vi tar med alle kontaktpunkt på månedlig basis, er de to klyngene godt integrert på hver sin kant, men det skjer ingen ytterligere kontakt mellom de to klyngene.

Det vi ikke kan si på bakgrunn av dataene er:

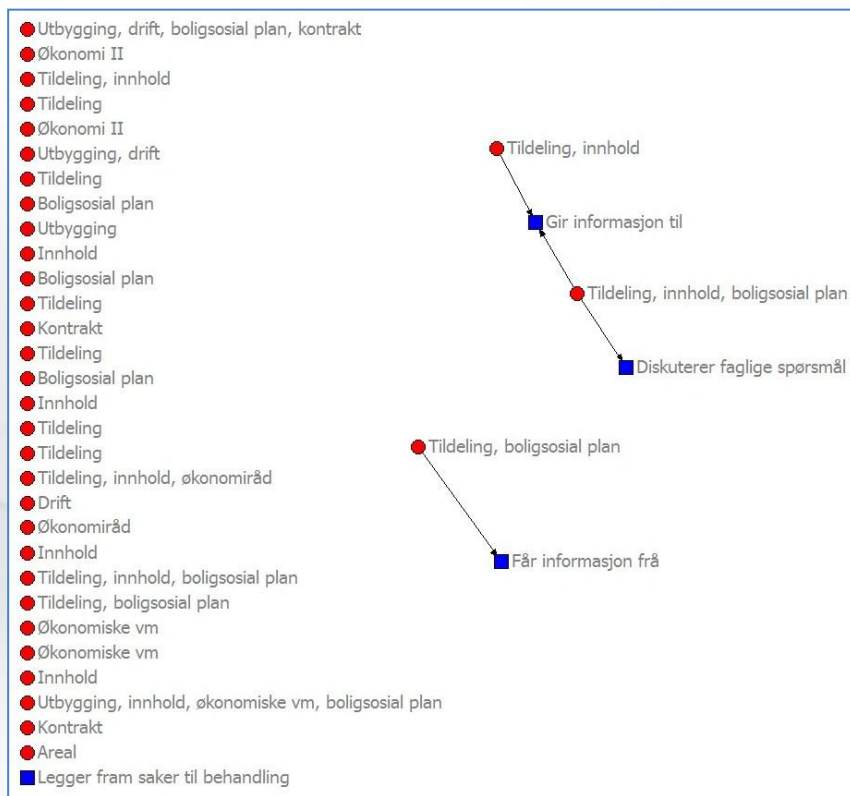
- Hvorvidt de to «klyngene» av personer gjenspeiler naturlige skiller i organisasjonen, og hvilke styrker og svakheter dette kontaktmønsteret har for søkere til kommunal bolig?
- Om alle deler av organisasjonen er like godt involvert når det gjelder tildeling (form av grupper av innbyggere o.l.)
- Om det er gode grunner til at de to klyngene også i fortsettelsen bør koordineres gjennom de to «brobyggerne»
- Hvor sårbart er nettverket, og arbeidet med tildeling av kommunal bolig overfor fravær av de to nøkkelpersonene, med tanke på om mye av kunnskapen og kompetansen i koordineringsarbeid åpent for andre i nettverket?

Del II

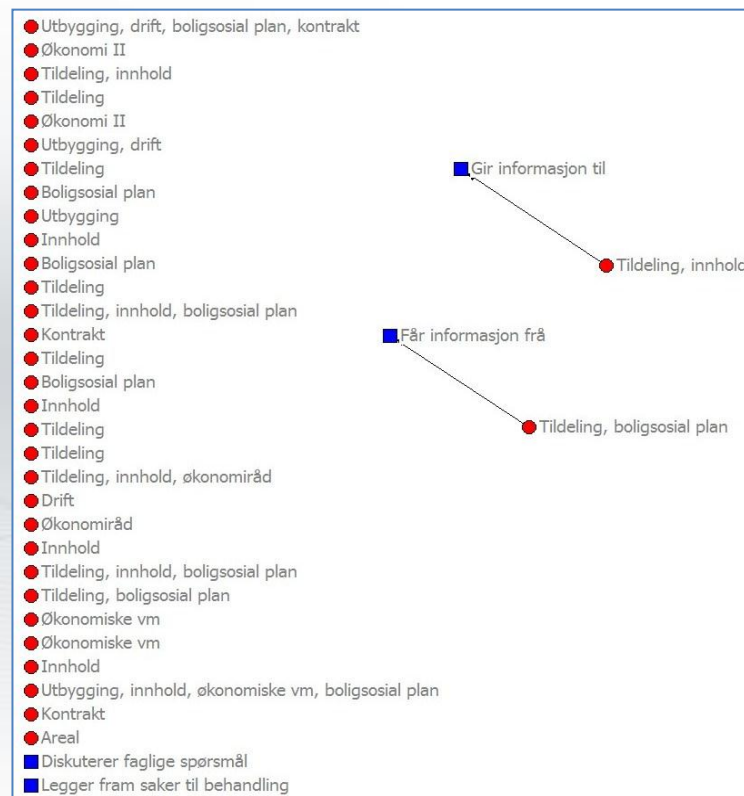
Kontaktmønster mellom boligsosialt nettverk og utvalgte politiske organ

Kontakt overfor Driftsstyret og Plan- og utviklingsstyret

Figur 9: Kontakt overfor Driftsstyret

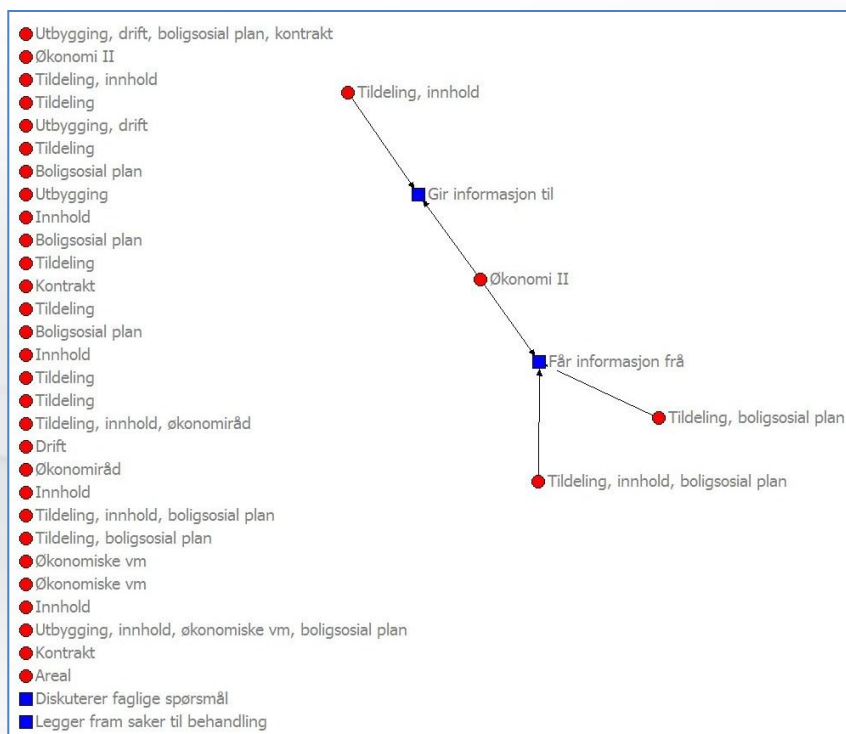

Figur 10: Kontakt overfor Plan og utviklingsstyret

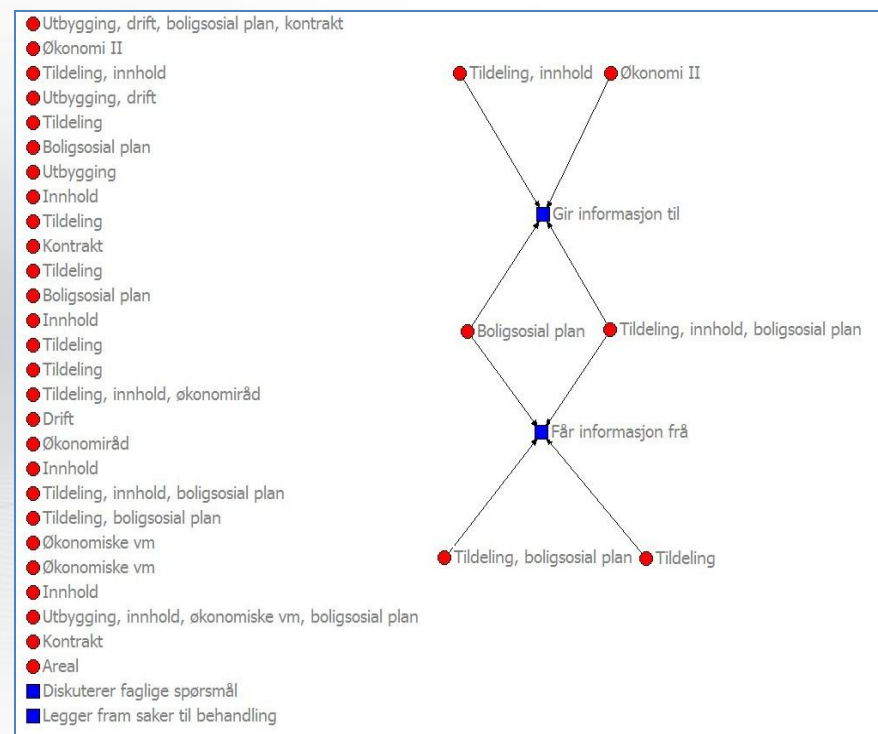
Arbeidsspørsmål

- Er det viktig at boligsosialt arbeid er forankret i disse styrene? I tilfelle; hvem og på hvilken måte kan en pleie kontakt mot disse styrene i større grad enn i dag?
- Er Driftsstyret og Plan- og utviklingsstyret relevante arenaer for diskusjon om boligsosialt arbeid? Sitter medlemmene med kompetanse en kan utnytte?

Kontakt overfor ordfører og Innherred samkommune

Figur 11: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og ordfører

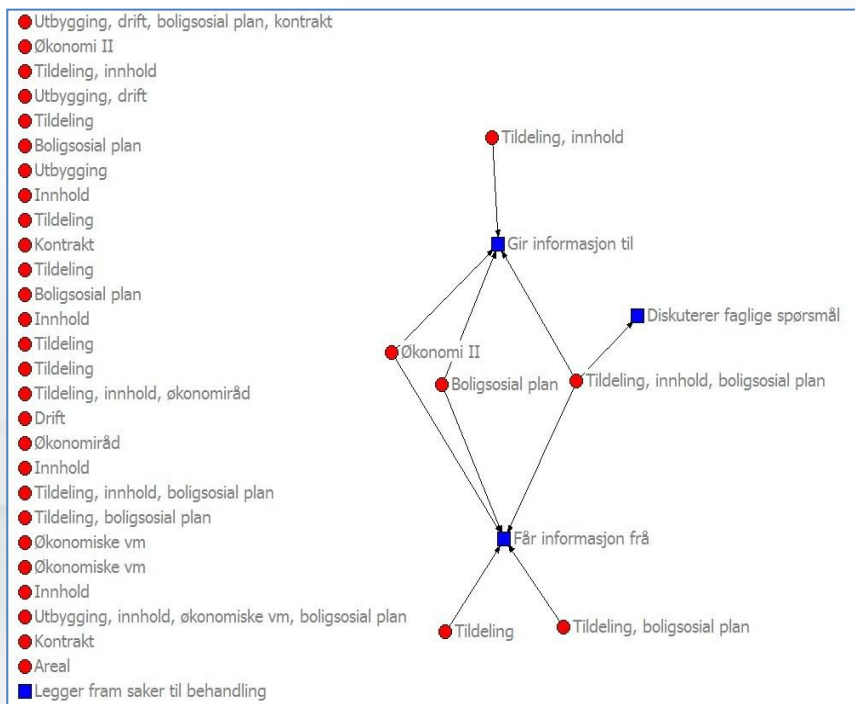

Figur 12: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Innherred samkommune

Arbeidsspørsmål

- Hvilken nytte kan en ha av økt kontakt med ordføreren?
- Hvilke områder behandles i samkommunen, som gjør at en har relativt mye kontakt dit?

Oppsummering av kontakt overfor politiske organ

Figur 13: Alle politiske organ

Arbeidsspørsmål

- Er vi fornøyd med den kontakten vi har med politiske organ totalt sett?
- Finnes det medlemmer i styrene som sitter på fagkompetanse vi kunne ha utnyttet mer?
- Kan en vinne noe på at boligsosialt arbeid er mer kjent i det politiske miljøet?
- Der flere har kontakt med samme styre/organ; er det grunn til å koordinere denne kontakten?

Kommentar til figurene 9-13

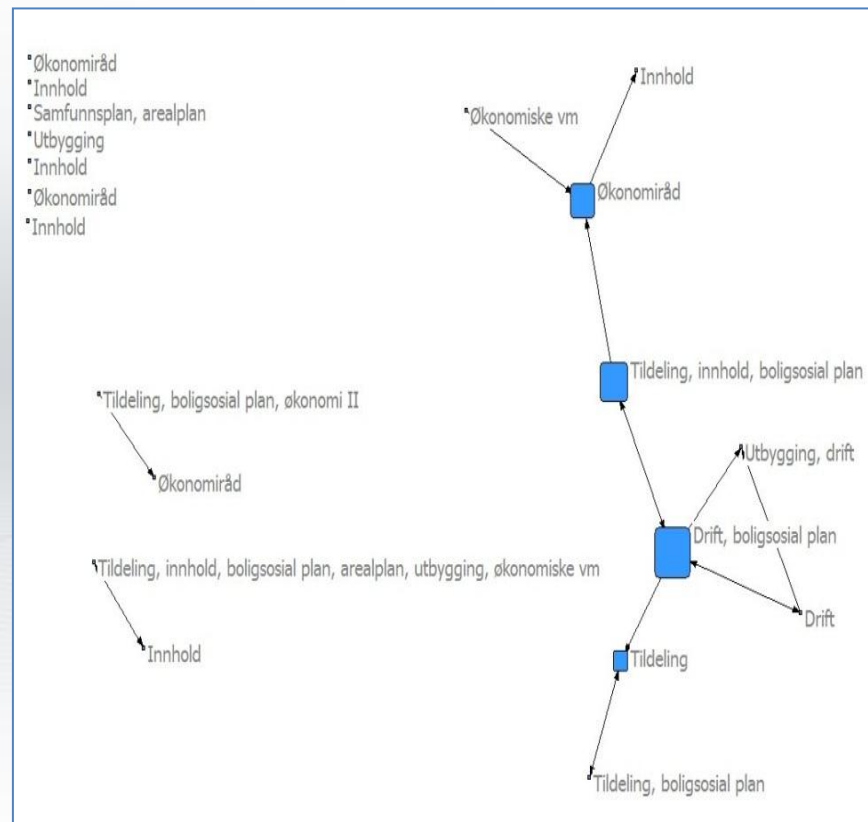
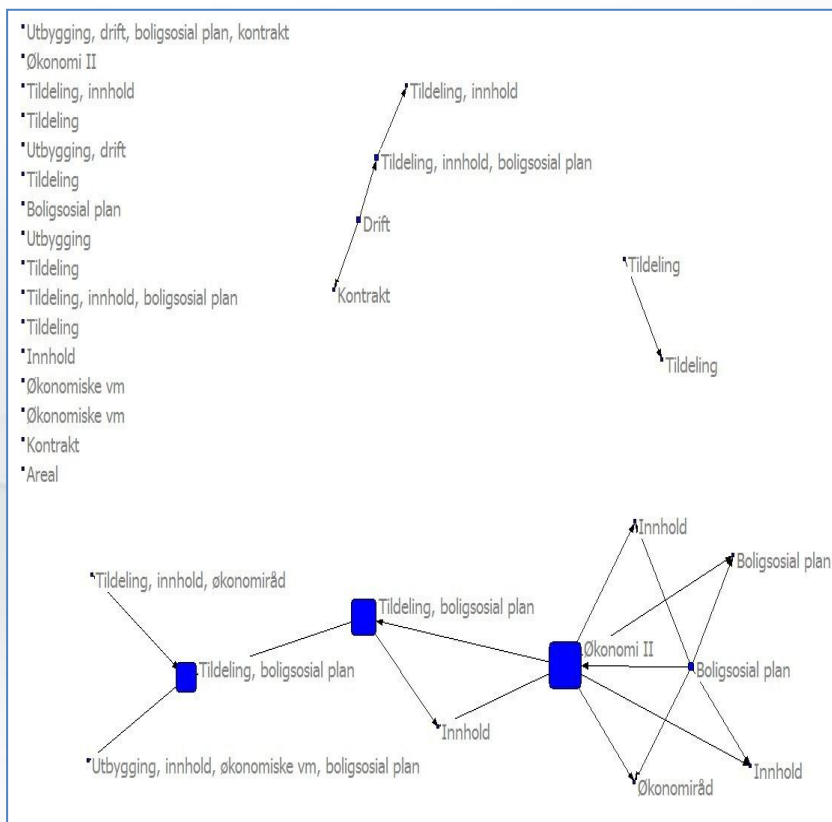
- Det er svært lite kontakt mellom administrasjon og politikere innafor boligsosialt arbeid
- I den grad det er kontakt, blir det utvekslet informasjon og/eller kunnskap
- Så godt som ingen faglige diskusjoner finner sted

De neste bildene viser hvordan nettverkene i de fire kommunene både er like, og hva som skiller dem.

Del III

Sammenligninger mellom Levanger kommune og Molde, Steinkjer og Stjørdal.

Hele nettverket, daglig kontakt, Levanger og Stjørdal kommuner

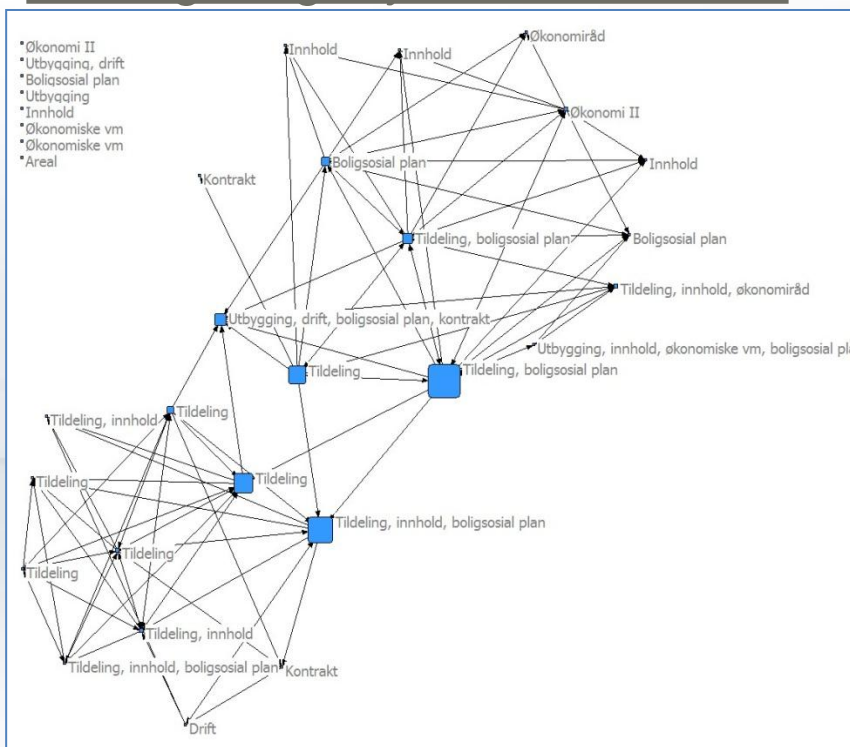
Figur 14: Daglig kontakt, hele nettverket, Levanger

Figur 15: Daglig kontakt, hele nettverket, Stjørdal

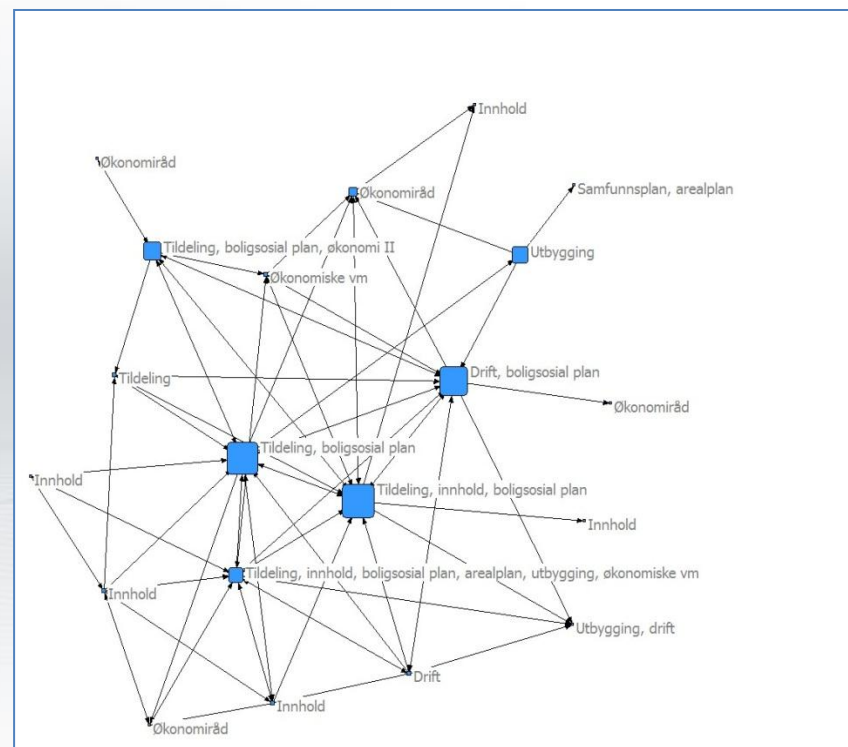
Kommentar

- Kommunene er ganske like på daglig basis ved at begge består av en større «klynge» og et par mindre.
- Nettverket av ansatte innafor boligsosial arbeid er større i Levanger enn i Stjørdal (henholdsvis 33 og 20).
- Det er særlig på området *tildeling av bolig* at kommunene skiller seg fra hverandre.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Levanger og Stjørdal kommuner

Figur 16: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

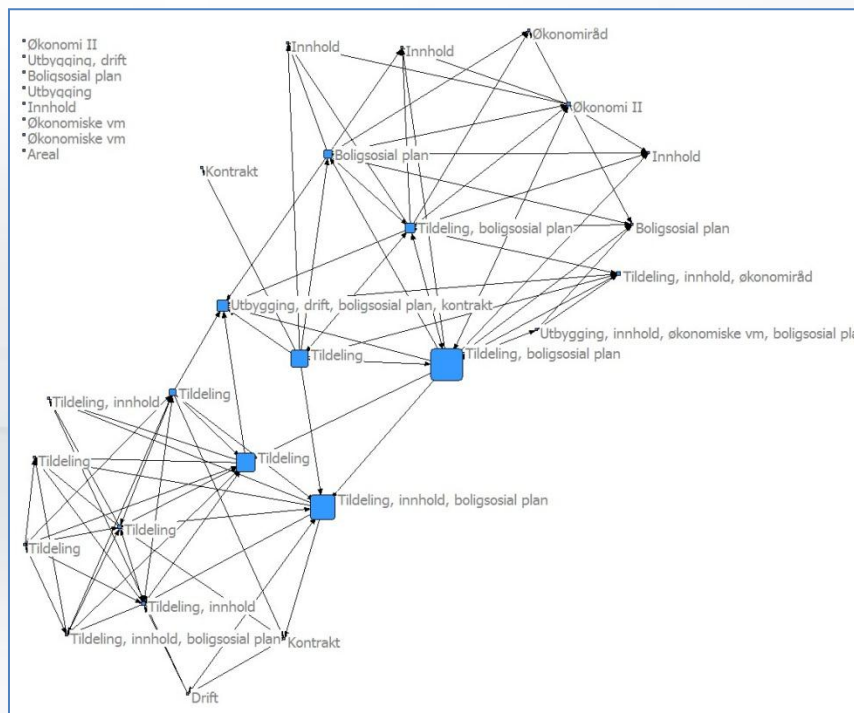

Figur 17: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Stjørdal

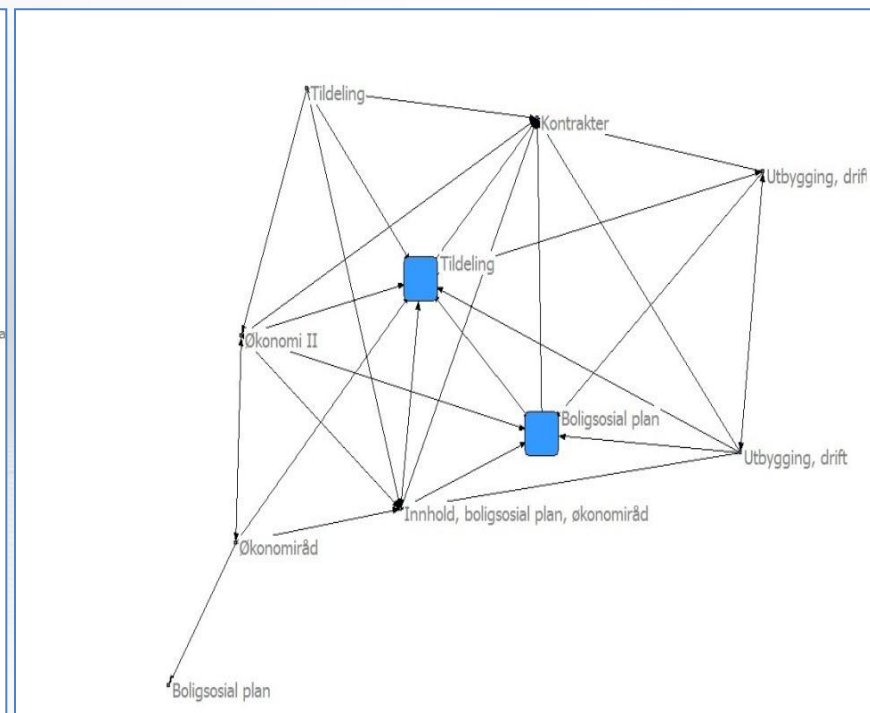
Kommentar

- Levanger har to klynger som blir koplet sammen av noen få (seks) brobyggere
- Stjørdal mer «full-integrert» enn Levanger, men også Stjørdal har noen få brobyggere. Brobyggerne i Stjørdal ser ut til å være mer jevnbyrdige
- På ukentlig basis er alle aktører i nettverket i Stjørdal involvert i kommunikasjonen, mens det ikke er tilfelle i Levanger.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Levanger og Steinkjer kommuner

Figur 18: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

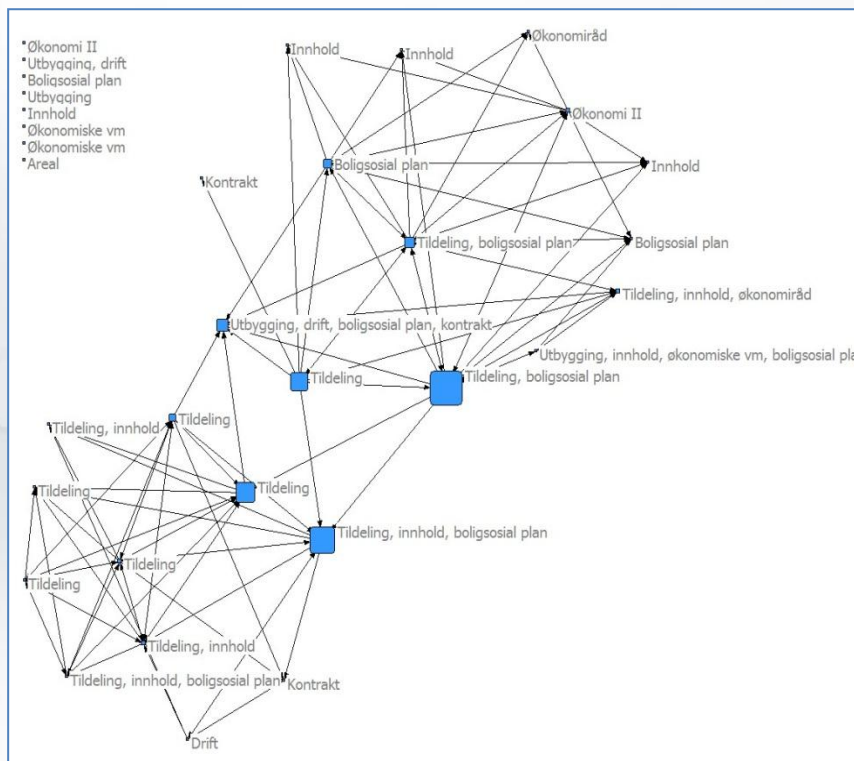
Figur 19: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket Steinkjer

Kommentar

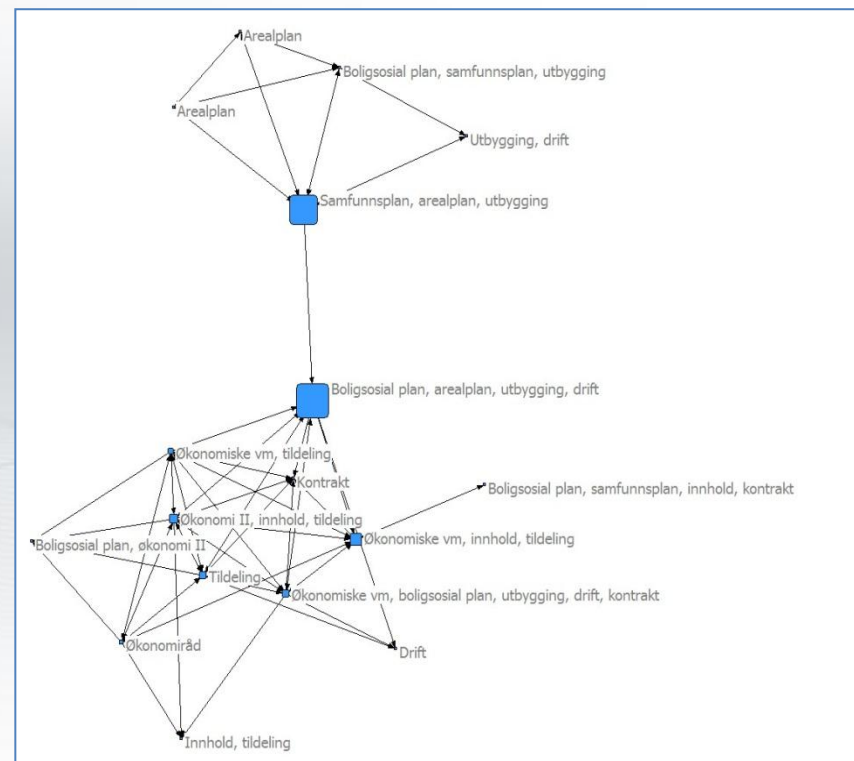
- Også i forhold til Steinkjer er Levanger sitt boligsosiale nettverk mye større. Det er interessant å reflektere over om forskjellen er reell, eller et resultat av ulike definisjoner og tanker om hva boligsosialt arbeid er. Det er i seg sjøl en aktuell diskusjon.
- Som Stjørdal, ser Steinkjer sitt nettverk ut til å være mer integrert enn Levanger sitt.
- Nettverket i begge kommunene er holdt sammen av et mindre antall brobyggere.

Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger og Molde kommuner

Figur 20: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

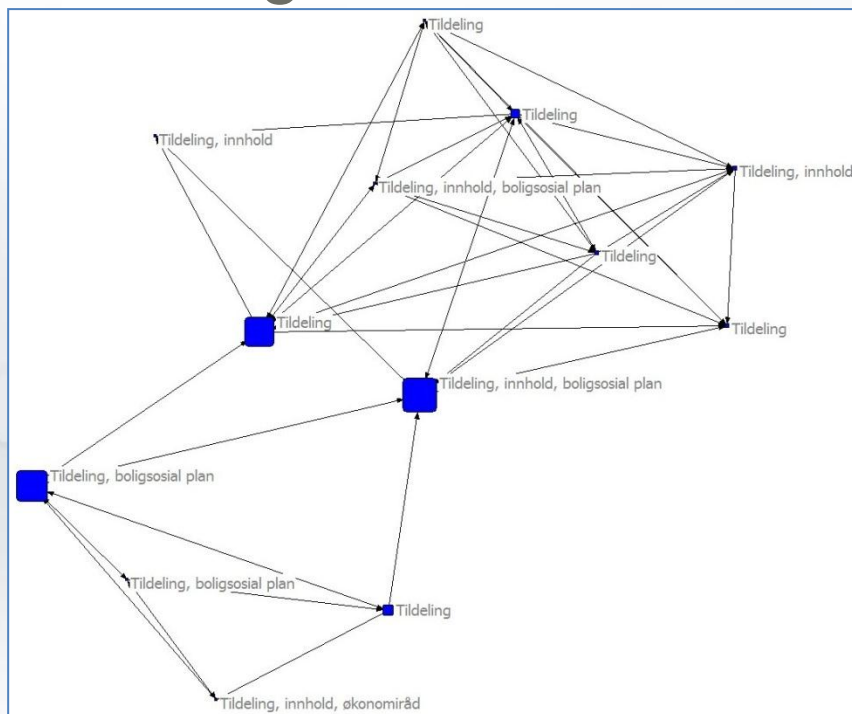

Figur 21: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

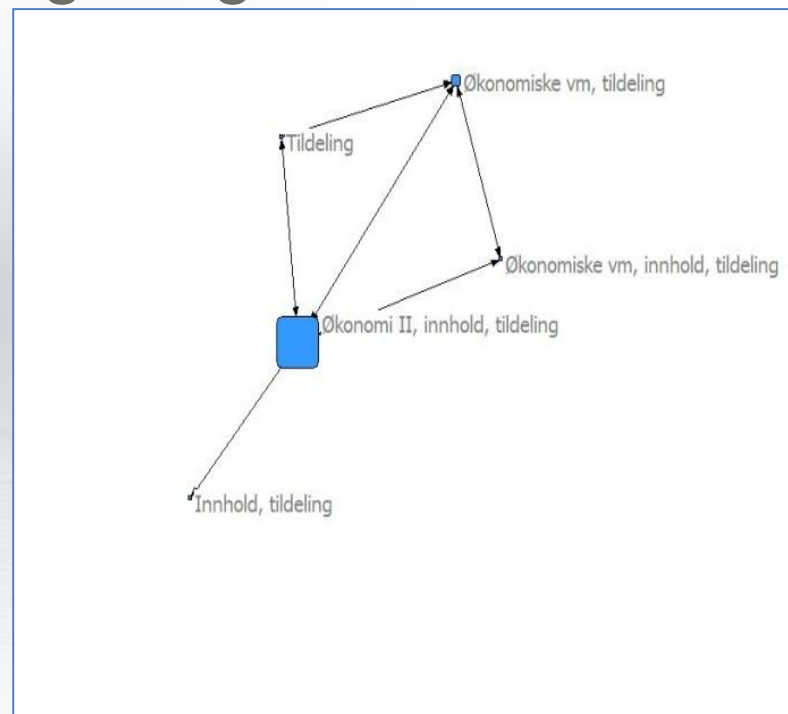
Kommentar

- Nettverkene i Molde og Levanger har flere fellestrekk
  - Nettverket består av to klare klynger
  - Klyngene er koordinert (eller ikke) av noen få og sterke brobyggere
- Kommunene har ulike klynger. I Levanger består den ene klart av tildeling, i Molde består den av ulike planleggere.

Tildelingsnettverket i Levanger og Molde

Figur 22: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

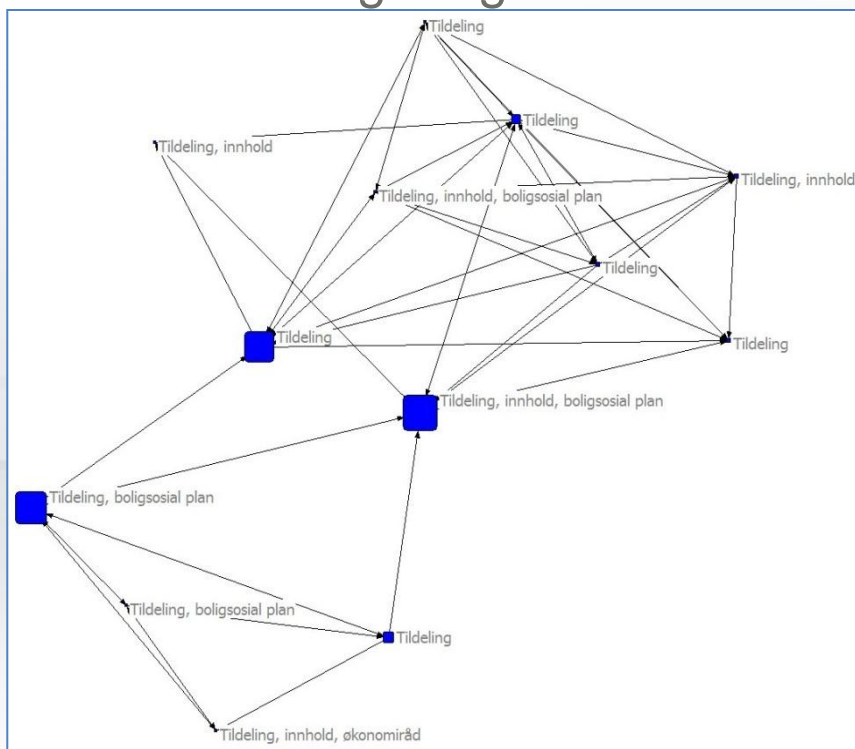

Figur 23: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Molde

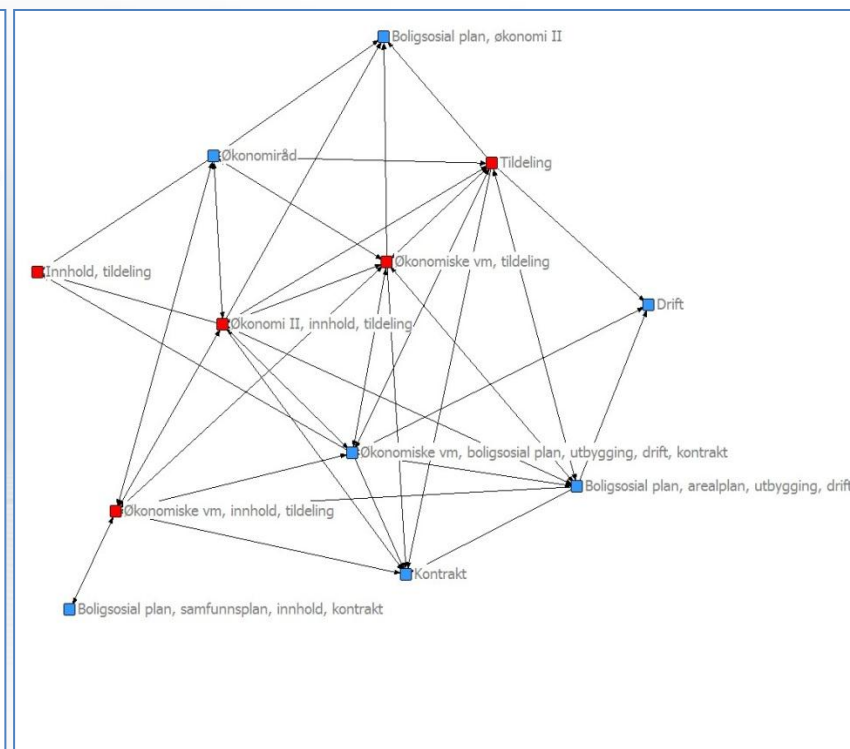
Kommentar

- Når en tar vekk alle andre relasjoner enn tildeling i seg sjøl, blir nettverket rundt funksjonen veldig tydelig.
- Forskjellen mellom Levanger og Molde enda tydeligere, blant annet arbeidet med tildeling i Molde er fordelt på fem personer, mens det i Levanger er fordelt på 13 personer.

Tildeling og nettverket av deres direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt. Levanger og Molde

Figur 24: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

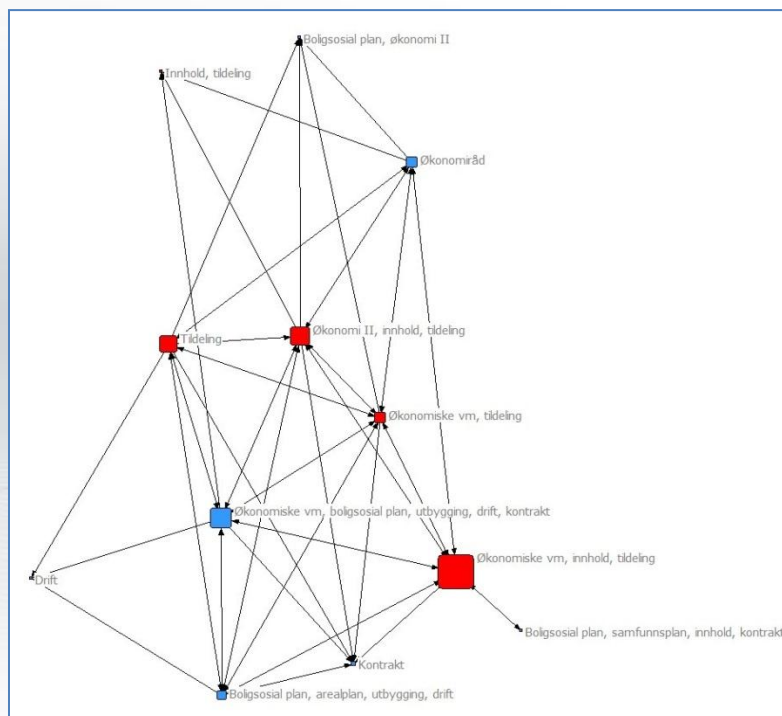
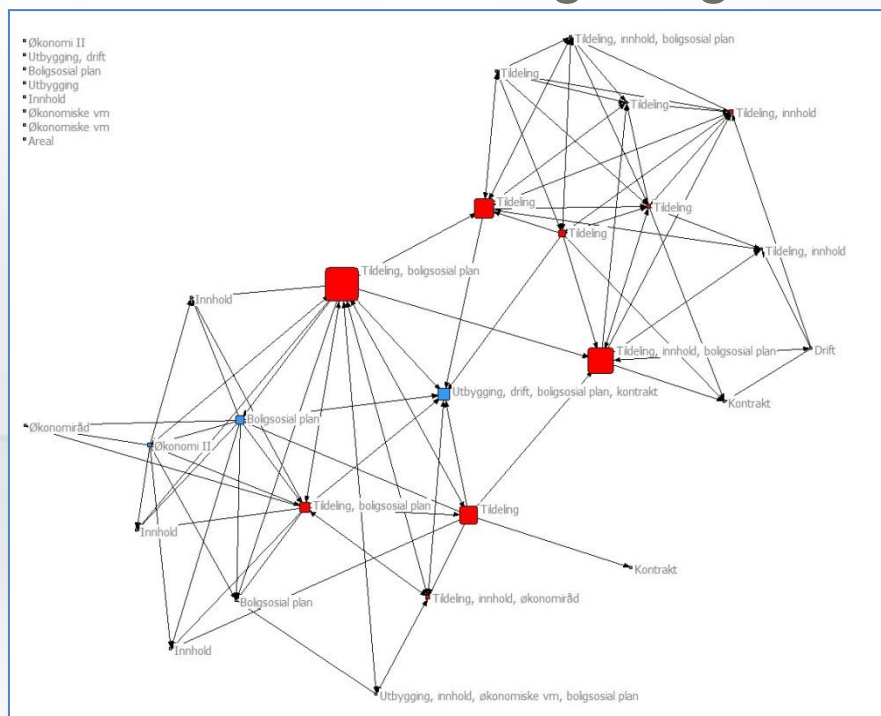

Figur 25: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Kommentar

- I Levanger er tildeling i en klynge for seg. De fleste som driver med tildeling, har bare denne oppgaven (boligsosialt)
- I Molde er funksjonen tildeling mer integrert i nettverket ellers. Samtidig som de som har tildeling som oppgave, også har andre ansvarsområder.

Funksjonen *tildeling*, og dens plass i hele det boligsosiale nettverket. Levanger og Molde.

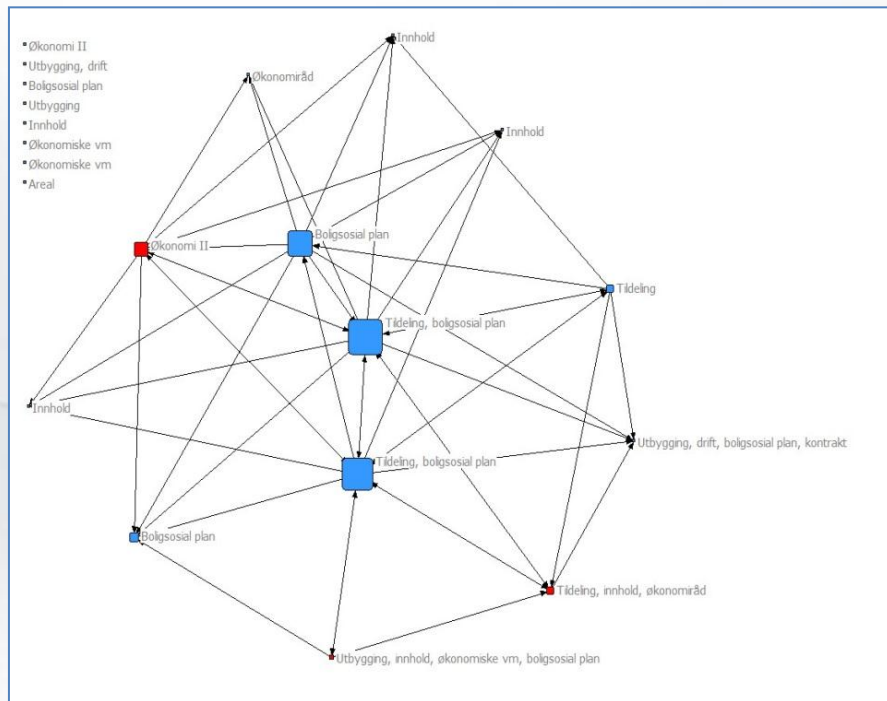
Figur 26: Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Levanger.

Figur 27 Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde

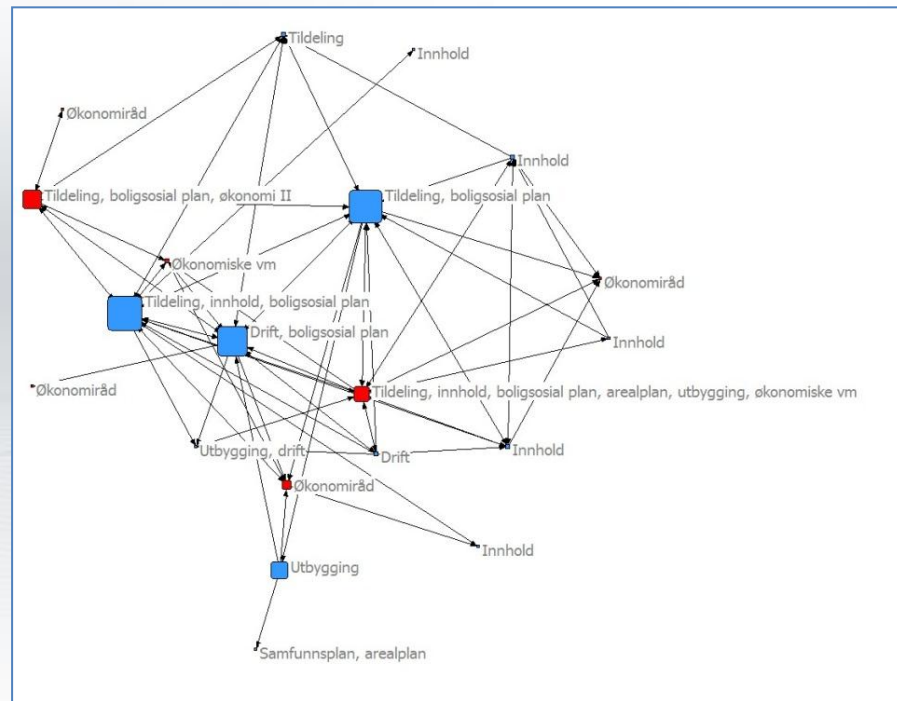
Kommentar

- Både i Molde og Levanger er funksjonen tildeling fordelt rundt i nettverket
- Funksjonen er i begge kommunene til dels sentralt plassert i nettverket (som brobyggere)
- I Levanger sitter det folk med ansvar for tildeling i svært sentrale brobyggerfunksjoner

Funksjonen *økonomi* sin plass i det boligsosiale nettverket. Levanger og Stjørdal

Figur 28: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

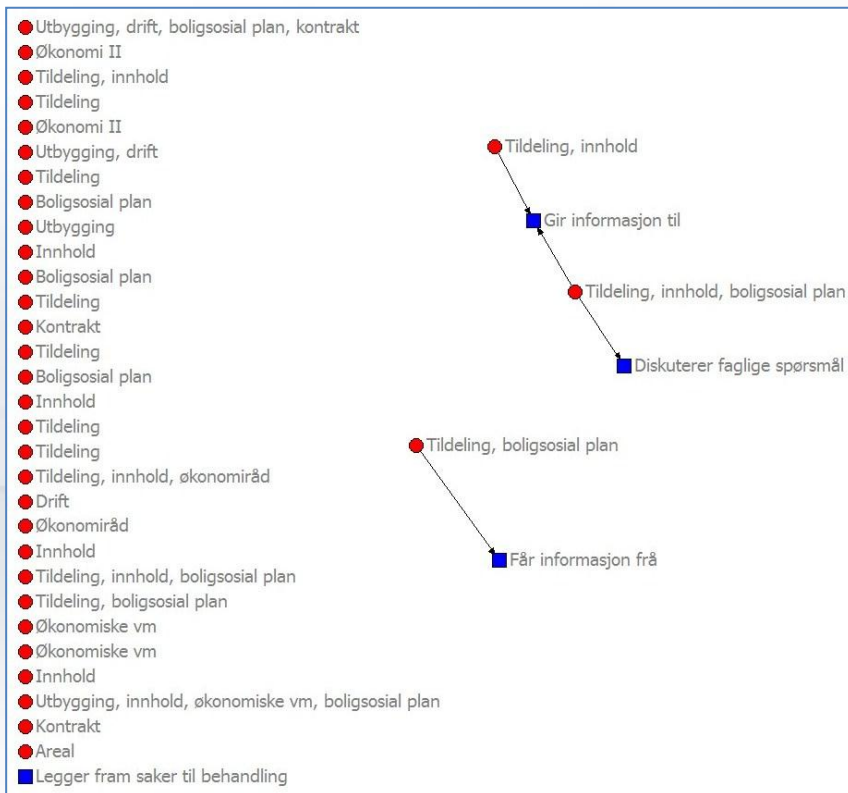

Figur 29: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Stjørdal

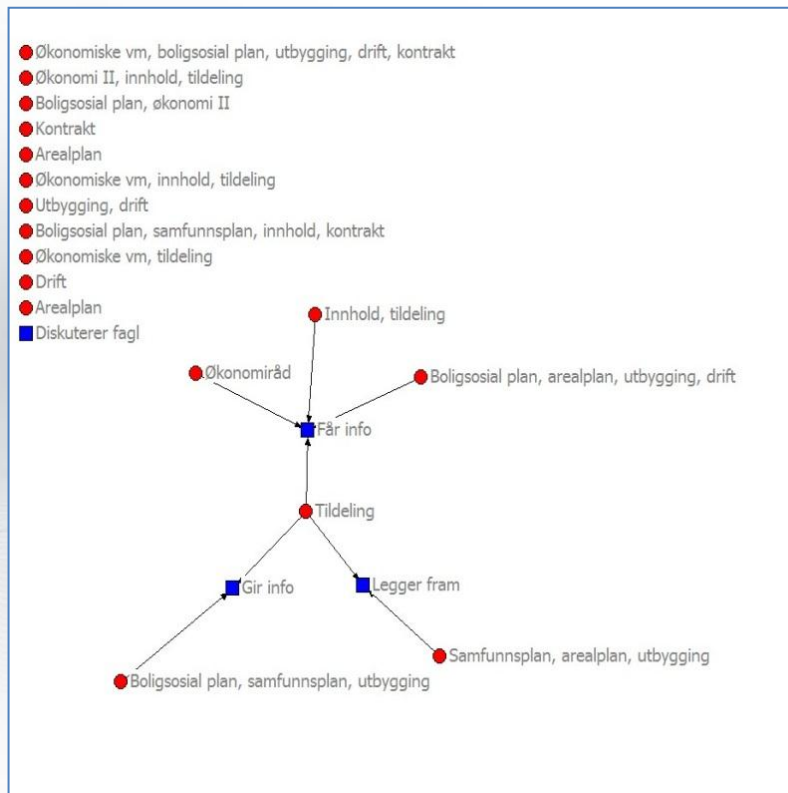
Kommentar

- I Stjørdal ser det ut som om *økonomi* har en lite sentral plass i nettverket totalt sett.
- I Levanger var det mange innafor området *økonomi* som ikke har svart. Dette kan være forklaringa på at *økonomi* ser ut til å ha en perifer plass også her.

Politisk involvering: Driftsstyrer

Figur 30: Kontakt med Driftsstyret, Levanger

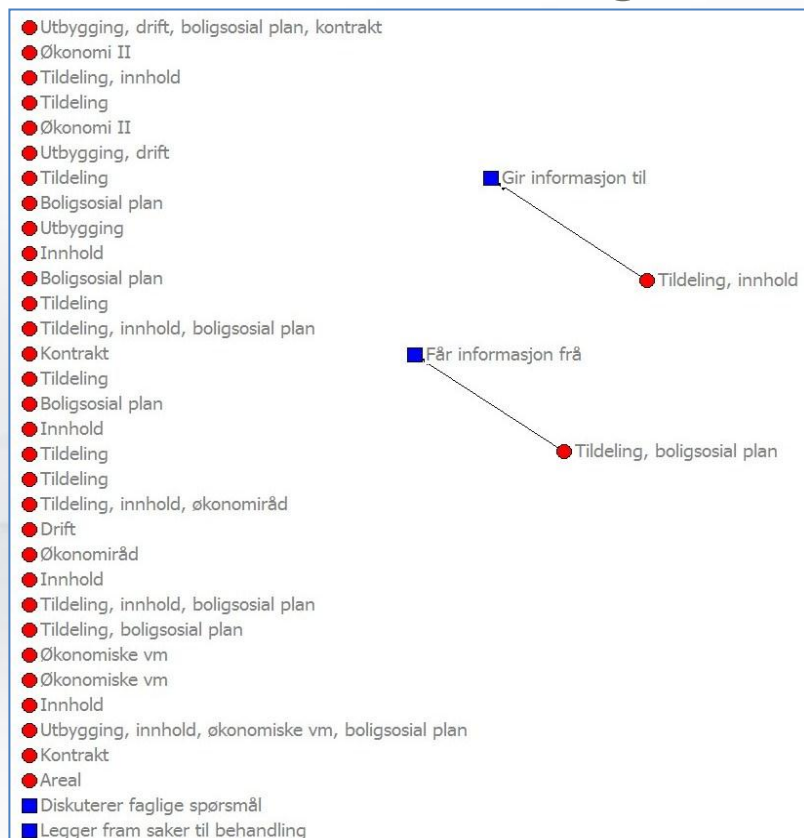

Figur 31: Kontakt med Drift og forvaltning, Molde

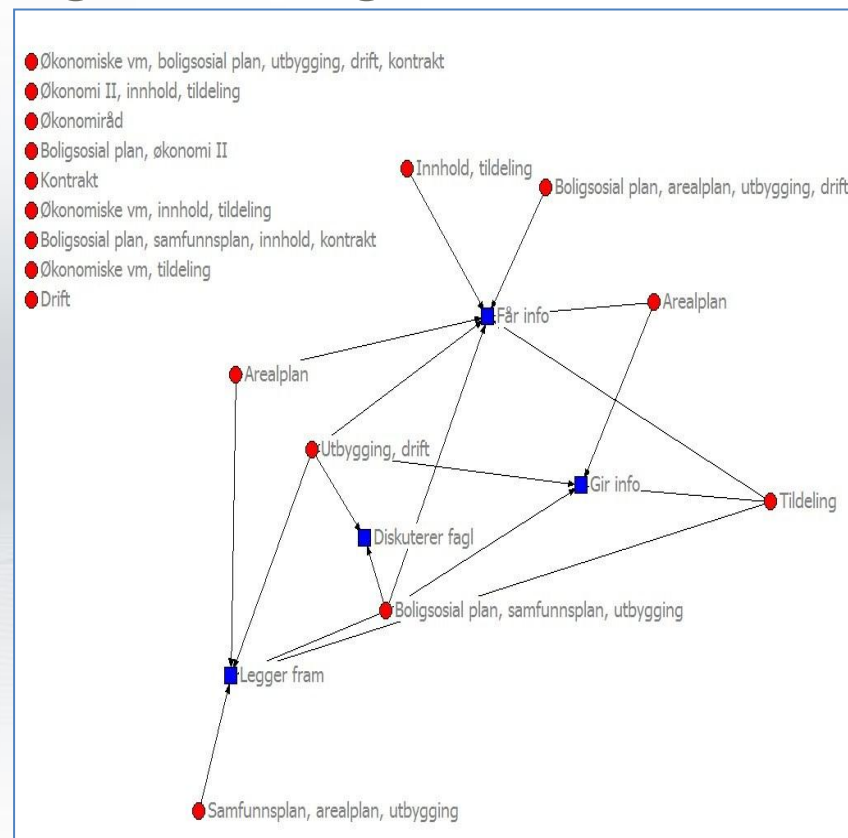
Bildene viser at

- To personer gir informasjon til, en får informasjon fra og en diskuterer faglige spørsmål med (-), i Levanger
- To personer gir informasjon til, fire får informasjon fra og to legger fram saker for (-) i Molde

Politisk involvering: Plan og utvikling

Figur 32: Kontakt med Plan og utvikling, Levanger

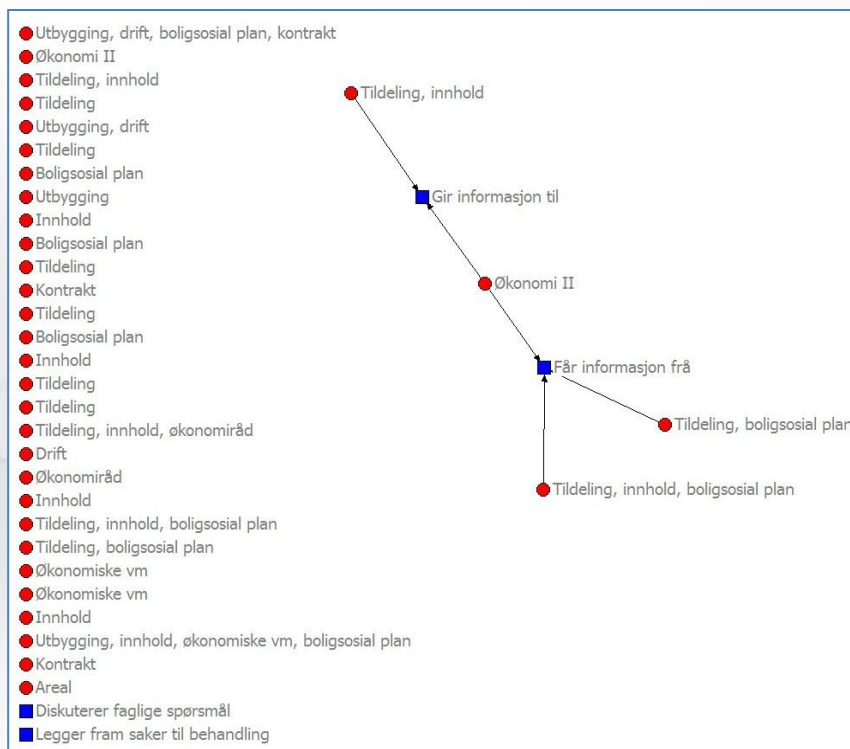

Figur 33: Kontakt med Plan og utvikling, Molde

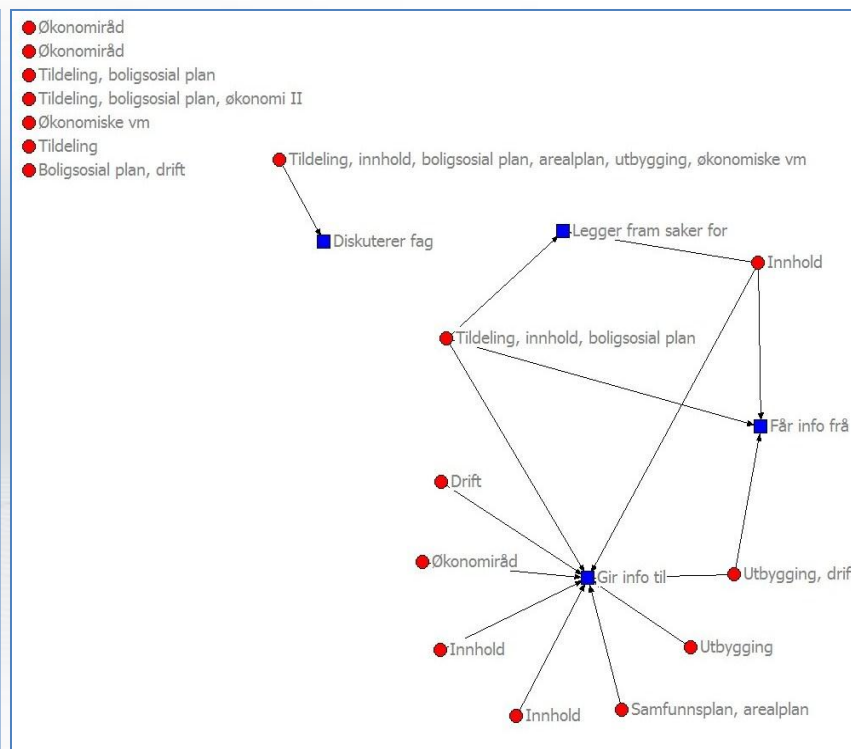
Bildene viser at

- en gir informasjon til og en får informasjon fra (-) i Levanger
- fire gir informasjon til, seks får informasjon fra, fem legger fram saker for og to diskuterer faglige spørsmål med (-) i Molde

Politisk involvering: Ordførere

Figur 34: Kontakt med ordfører, Levanger

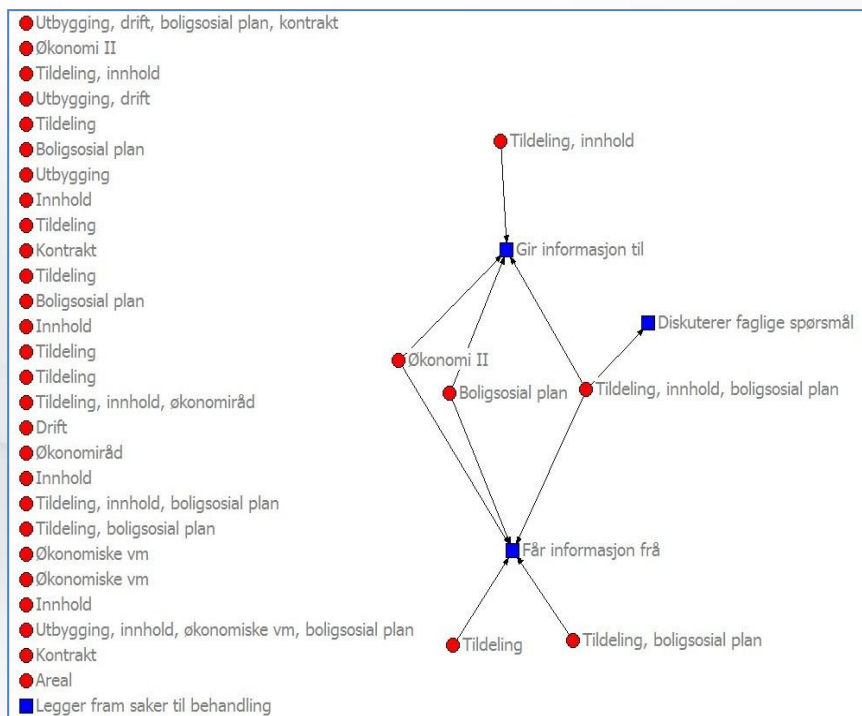
Figur 35: kontakt med ordfører, Stjørdal

Bildene viser at

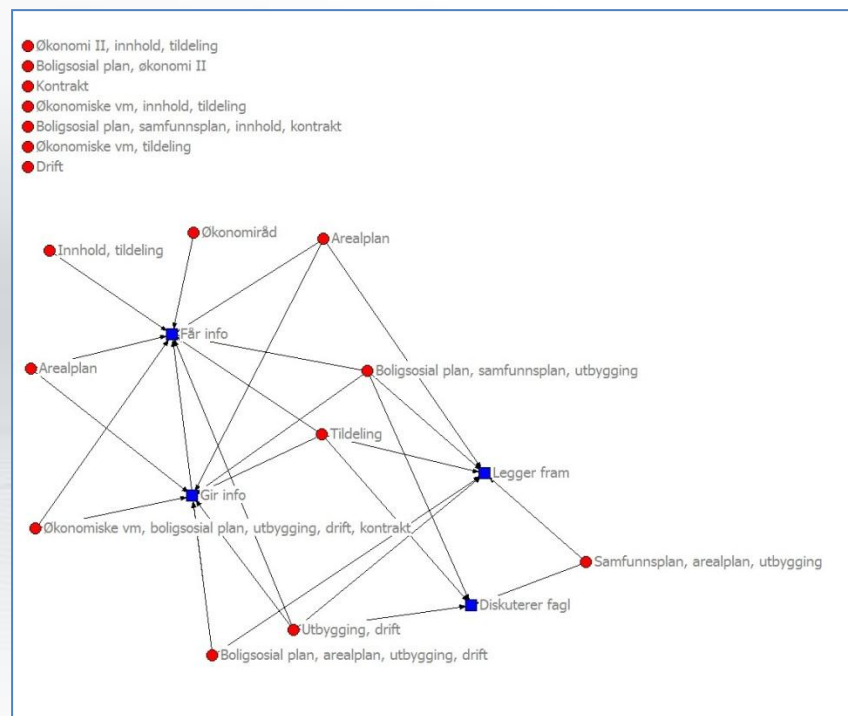
- to gir informasjon til og tre får informasjon fra (-) i Levanger
- åtte gir informasjon til, tre får informasjon fra, to legger fram saker for og en diskuterer faglige spørsmål med (-) i Stjørdal

All politisk kontakt

Figur 36: All politisk kontakt, boligsosialt område, Levanger

Figur 37: All politisk kontakt, boligsosialt område, Molde

Bildene viser at Molde har atskillig større kontaktflate mellom administrasjon og politikere på det boligsosiale området enn Levanger.

b. Nettverksanalyse Steinkjer

MØREFORSKING

Boligsosialt arbeid og planlegging
Nettverksanalyse av boligsosialt arbeid
i Steinkjer kommune

Bakgrunn og kommenterte lysark

Desember 2011

Susanne Moen Ouff

Else Ragni Yttredal

Innledning

Denne presentasjonen gir et overblikk over nettverket av ansatte som har boligsosiale oppgaver i Steinkjer kommune, og kommunikasjonsflyten imellom dem. Dataene til presentasjonen er hentet inn i forbindelse med utviklingsprosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging*.

Presentasjonen er ikke en rapport, og inneholder derfor mindre tekst enn ellers. Den er ment som et hjelpemiddel i diskusjonen rundt organisering av, og innholdet i, det boligsosiale arbeidet i kommunen. Det følger med kommentarer og arbeidsspørsmål til bildene. De kan brukes enkeltvis eller flere sammen. Lysbildene 4-11 inneholder informasjon som er viktig for å kunne lese og analysere dataene på en god måte. Vi anbefaler at disse blir presentert sammen med enkeltlysbilder.

I siste del av presentasjonen blir nettverket i Steinkjer sammenliknet med tilsvarende i Levanger, Stjørdal og Molde kommuner.

Presentasjonen markerer avslutningen på det toårige samarbeidet mellom kommunene Levanger, Stjørdal, Steinkjer og Molde (Malvik var også med i 2009-2010), Husbanken region Midt-Norge og Møreforskning. Vi takker for godt og innholdsrikt samarbeid, der kommunen ved arbeidsgruppa har lagt ned et betydelig arbeid for å videreutvikle det boligsosiale arbeidet i kommunene, til beste for vanskeligstilte på boligmarkedet. Vi ønsker Steinkjer kommune lykke til i arbeidet framover.

Volda, 19. desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innhold

Lysbildennummer

- 2 Innledning
- 4-6 Hva, hvorfor og hvordan lese SNA-data?
- 10 Bakgrunn for nettverksundersøkelsen i Steinkjer
- 11 Forkortelser brukt i analysen
- 12-18 Del I: Kontaktmønster i boligsosialt nettverk
- 19-22 Del II: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og politiske utvalg
- 23-33 Del III: Sammenligning av data mellom Steinkjer, Stjørdal, Levanger og Molde kommuner

Hvorfor nettverksanalyse (SNA - Social Network Analyses)

Hvorfor nettverksanalyse?

Nettverksanalyse blei valgt i fase II av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* spesielt av to grunner:

1. Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet vårt. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser. Formelle eller uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.
2. Alle de fem kommunene som var med i fase 1 i *Boligsosialt arbeid og planlegging*, pekte på organisatoriske utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Disse utfordringene kom klart til syne gjennom arbeidet med boligsosial handlingsplan:
  - *Boligpolitikken (...) kan virke uklar og er preget av sektorisering*
  - *(Vi opplever) ansvarsfragmentering*
  - *Tverretattlig/-faglig arbeid er fragmentert*
  - *Det er for lite sammenheng mellom boligtildeling og utforming av innhold*
  - *Veldig mange aktører driver med boligtildeling*

Formålet med nettverksanalysen har vært å kartlegge og beskrive mønstre for kunnskaps- og informasjonsutveksling, og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til?

”Hovedmålet” for analysen er at alle som jobber med boligsosialt arbeid skal få tilgang til den totale ”poolen” med ressurser, kunnskap, goodwill og teknologi kommunen som organisasjon har, for sammen å yte best mulig tjenester til innbyggerne.

Hva kan SNA-data brukes til?

Styrken ved å bruke et verktøy som SNA for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer aleine, og om det er "hull" i kommunikasjonen. Vi kan oppdage flaskehalser, og om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkt og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes "overflødige" relasjoner. Hensikten er å finne om og eventuelt hvor potensialet for videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin prestasjonsevne/slagkraft i nettverket.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør "universet" boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er dermed hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket i kommunen. Dette er i seg sjøl ei viktig avklaring.

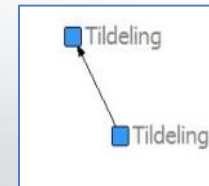
Ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene i denne presentasjonen, er avhengig av målet en har for den samme organisasjonen.

Hvordan leser vi SNA-data?

Til høyre viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune.

Bildet leses slik:

- **Den blå firkanten** representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet **Tildeling** er *koden* for en person som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- **Linjen** mellom de to representerer en relasjon i form av kontakt mellom de to.
- **Pila** viser i hvilken retning relasjonen er oppgitt. Merk: at pila ikke går begge veier, kan ha flere grunner:
  - Spørsmålet som ligger til grunn for svaret, gir en slik fordeling.
  - De to personene deler ikke oppfatninga av relasjonen
  - Begge oppfatter at relasjonen er ensidig.
  - Den ene har ikke svart på undersøkelsen, slik at vi ikke vet hvorvidt relasjonen er oppfattet gjensidig.

Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

Neste lysbilde viser tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk ha flere sterke og svake sider ved seg.

Stjerneformet nettverk

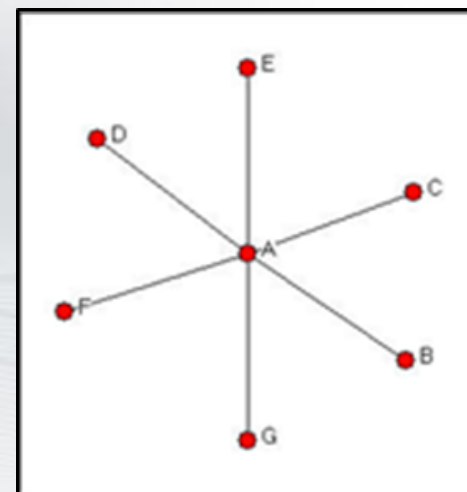
A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker

- En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.

Svakheter

- Alle aktører må “gjennom” A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan “sile” informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk

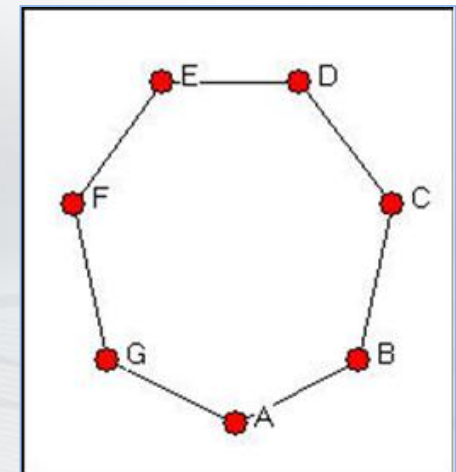
I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang “arbeidsvei” til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker

- Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter

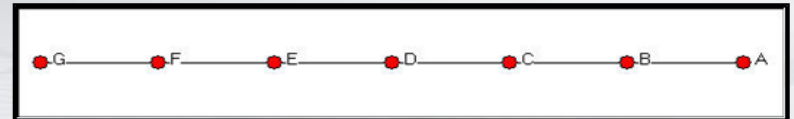
- Alle må gjennom to ledd, i form av andre aktører, for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere den.
- Det er ingen garanti for at de to aktørene en har kontakt med, er de viktigste å ha kontakt med, alt etter arbeidsområde, kompetanse osv.

Lineært nettverk

Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er ingen styrker ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre.
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram.
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet.
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet.

Oversikt over SNA-data diskutert i møte den 22. september 2011, samt kommentarer til disse

Bakgrunn

Spørreundersøkelsen blei gjennomført august/september 2011. Nettverket av deltakere i boligsosialt arbeid i kommunen blei vurdert av kommunen selv til å bestå av 10 personer fordelt på funksjonene husleiekontrakter, utbygging, framskaffing av bolig, drift og vedlikehold, boligsosial planlegging, økonomiske virkemidler, økonomisk rådgiving, tildeling av bolig, innholdstjenester og arealplanlegging. Noen dekker flere funksjoner i kraft av stillingen sin.

Åtte av 10 personer svarte på undersøkelsen, som var frivillig. De som ikke har svart, er likevel del av undersøkelsen ved at andre har oppgitt kontakt med dem.

Analyse av resultatene blei gjennomført i september, og resultatene diskutert i arbeidsmøte mellom Møreforskning og kommunen 22. september, 2011.

Utvalgte resultater blir presentert og kommentert under. Til resultatene følger også med arbeidsspørsmål til bruk som bakgrunn for videre diskusjon.

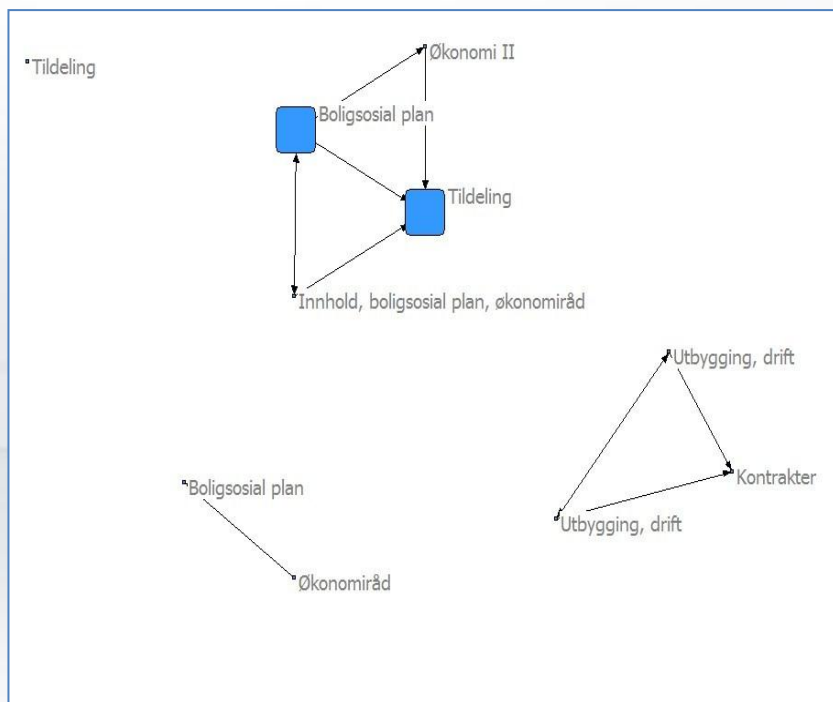
Forkortelser for funksjoner brukt i undersøkelsen

Tildeling	Tildeling av kommunal bolig
Utbygging	Utbygging
Innhold	Innholdstjenester som det å lære å bo, hjelp til praktiske gjøremål, hjemmehjelp o.l.
Boligsosial plan	Boligsosial planlegging
Kontrakt	Kontraktsinngåelse
Drift	Drift av bygg
Økonomiråd	Økonomisk rådgiving
Økonomiske vm	Økonomiske virkemidler
Økonomi II	Både økonomisk rådgiving og økonomiske virkemidler
Areal	Arealplanlegging

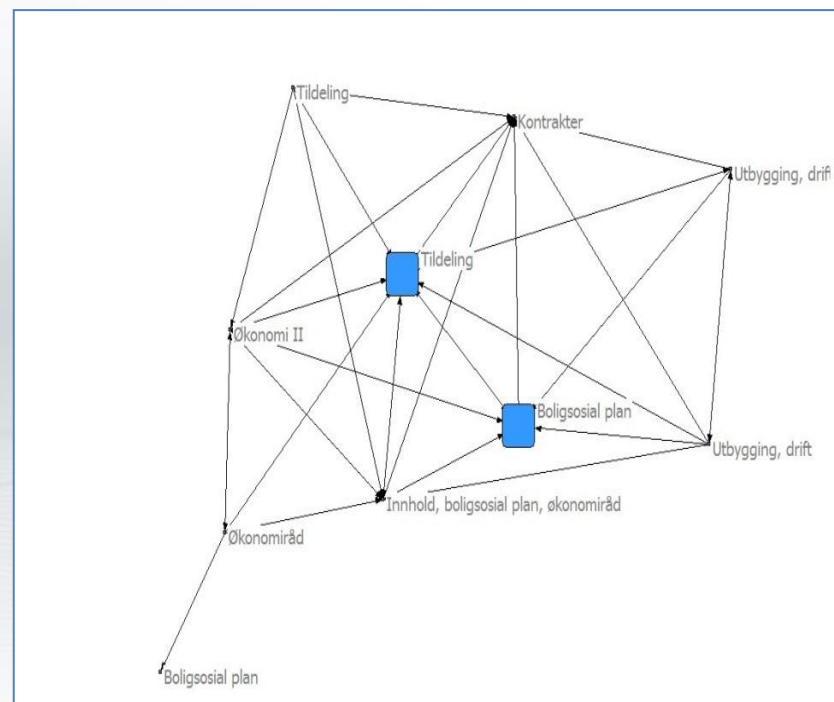
Del I

Kontaktmønster mellom aktører i boligsosialt arbeid i kommunen

Sammenligning Figur 1) *Daglig kontakt* og Figur 2) *Daglig og ukentlig kontakt med brobyggerfunksjon. Hele nettverket.*

Figur 1: Daglig kontakt i hele nettverket

Figur 2: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket

Arbeidsspørsmål

- Kjenner du igjen dette kontaktmønsteret? Hva virker i tilfelle ukjent, eller uriktig?
- Hvordan endrer kontakten i nettverket seg i overgangen fra daglig til ukentlig kontakt (funksjoner og roller)?
- Hvilke formelle og uformelle arenaer danner grunnlaget for kontakten?
- Hvem knytter nettverket sammen? Er det naturlig at disse fyller en slik funksjon?
- Fra ditt ståsted; hva er svakhetene ved dette kontaktmønsteret? Og styrkene?
- Ser det ut til at nettverket som skal dekke det boligsosiale arbeidet i kommunen her er komplett? Hvis ikke; hvem mangler?

Kommentar til figur 1 og 2

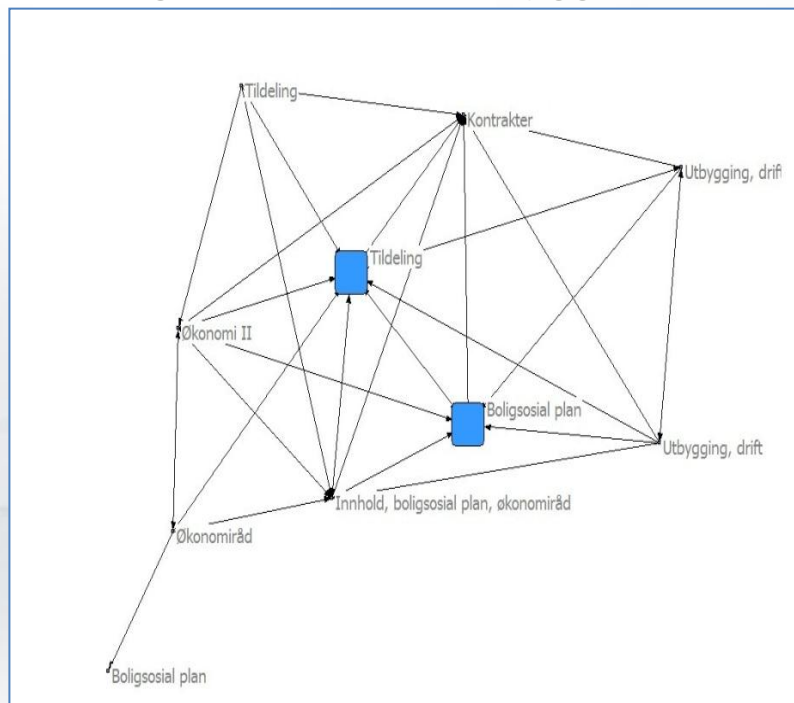
På daglig basis er kontakten fordelt på tre «klynger». Det er ikke grunnlag for å si at dette mønsteret i seg selv er rett eller galt, men det kan være interessant å diskutere om dette er et logisk og naturlig kontaktmønster med tanke på hvilke utfordringer en møter i det daglige arbeidet.

På ukentlig basis ser nettverket ut til å være godt integrert, med to tydelige brobyggere mellom aktørene.

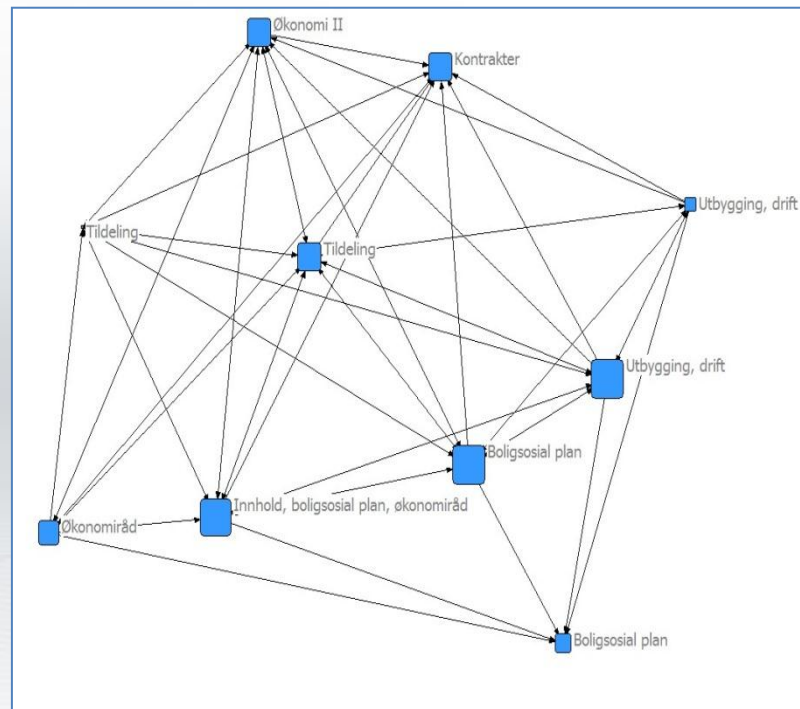
Et aktuelt spørsmål er hvorvidt nettverket er sårbart overfor fravær av de to nøkkelpersonene, eller om mye av kunnskapen og kompetansen i koordineringsarbeid ligger åpent for andre i nettverket?

Sammenligning Figur 3) *Daglig og ukentlig kontakt* og Figur 4) *Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon.* Hele nettverket.

Figur 3: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket, med brobyggerfunksjon.

Figur 4: Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, i hele nettverket med brobyggerfunksjon.

Arbeidsspørsmål

Hvem som bør være sentrale i nettverket, er avhengig hvor hyppig kontakt en må ha for å løse oppgavene på en god måte:

- Er oversikten over *brobyggere* i det boligsosiale nettverket overraskende? I tilfelle, på hvilken måte?
- Gjenspeiler *brobyggerne* formelle eller uformelle funksjoner?
  - Hvem har beslutningsmakt- og myndighet?
  - På hvilke arenaer blir beslutningene tatt? Hvem er tilstede på disse?
- Hvilke sterke sider har disse mønstrene, som det er verdt å ta vare på? Hva er de svake sidene?
- Er det relevant å diskutere hvordan brobyggerfunksjonen endrer seg fra *daglig-ukentlig* til *daglig-ukentlig-månedlig* kontakt?
- Hvilke formelle og uformelle arenaer styrker kontakten mellom aktørene på månedlig basis?

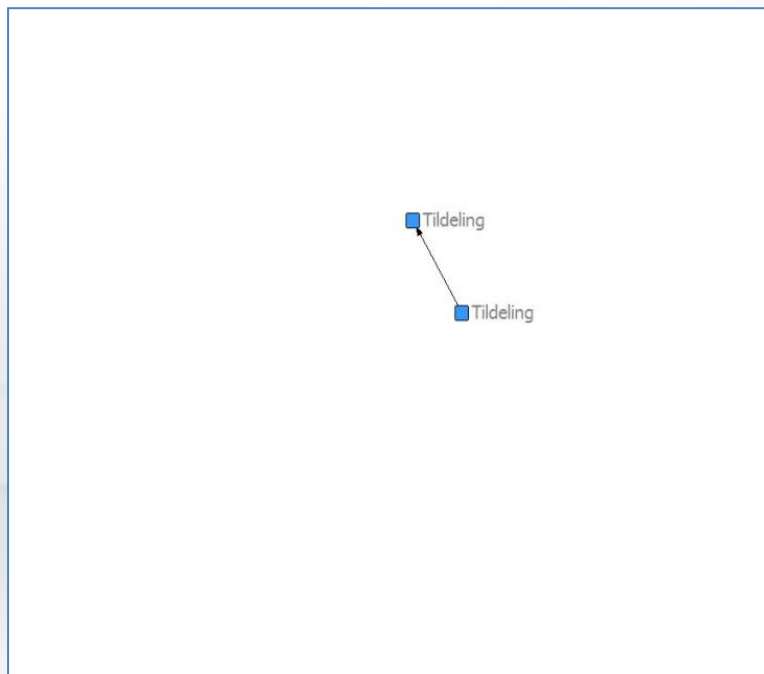
Kommentar til figur 3 og 4

En *brobygger* er som nevnt en person som virker som mellomledd mellom andre i nettverket. På bildene gjenspeiler størrelsen på *noden*, i hvilken grad en aktør fungerer som brobygger. Jo større node, jo viktigere regnes brobyggerfunksjonen å være.

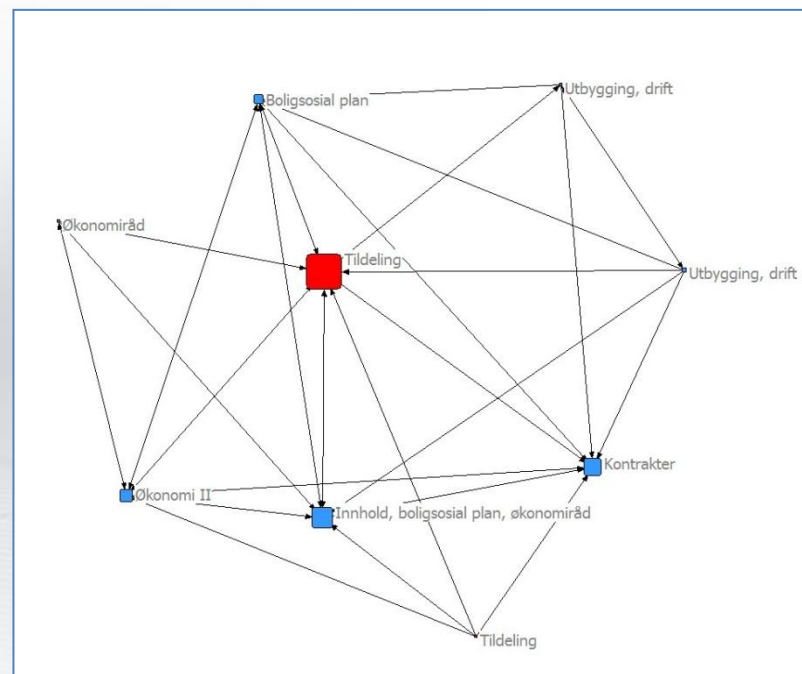
Sterke brobyggere kan bidra både positivt og negativt i nettverket. De kan fungerer som «propper» i nettverket som hindrer flyt og kontakt, eller de kan bidra til økt informasjons- og kunnskapsflyt mellom aktørene i nettverket gjennom å koordinere og videreformidle slik aktivitet.

Vi ser at brobyggerfunksjonene endrer seg noe i takt med kontaktfrekvensen, på den måten at aktørene blir mer jevnbyrdige i kontakten.

Sammenligning figur 5) Daglig og ukentlig kontakt for funksjonen *tildeling*, og figur 6) Daglig og ukentlig kontakt for funksjonen *tildeling* og *nettverket rundt*.

Figur 5: Daglig og ukentlig kontakt, kun funksjonen *Tildeling*

Figur 6 : Daglig og ukentlig kontakt, funksjonen *Tildeling* og de nærmeste relasjoner de inngår i.

Arbeidsspørsmål

- Er tidelingsarbeidet koordinert godt nok på ukentlig basis? I tilfelle ikke, finnes det arenaer som blir brukt på månedlig basis, som kan brukes oftere?
- Er alle deler av organisasjonen (i form av grupper av innbyggere o.l.) like godt involvert når det gjelder tildeling?
- Hvilke fordeler og ulemper er det at de som har ansvar for tildeling, ikke samtidig har ansvar for andre oppgaver?
- Hvilke styrker og svakheter kan dette kontaktmønsteret ha for søkere til kommunal bolig? Hvor sårbart er arbeidet med tildeling av kommunal bolig?

Kommentarer til figur 5 og 6

I nettverket er det to personer som fyller funksjonen *tildeling av kommunal bolig*. Slik det framstår har ikke disse to andre boligsosiale oppgaver enn tildeling.

I det totale nettverket som funksjonen tildeling inngår i (figur 6), har en av to en svært sentrale plasseringer, mens den andre er mer perifert plassert. Det kan være interessant å diskutere hvorvidt dette er begrunnet i formelle eller uformelle strukturer, og hvordan det påvirker tildelingsarbeidet.

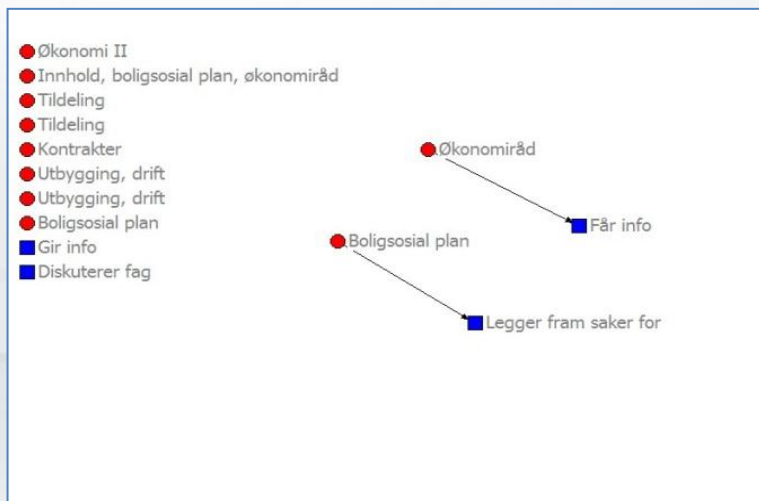
Det vi ikke kan si på bakgrunn av dataene er:

- Hvilke styrker og svakheter kontaktmønsteret deres har for søkere til kommunal bolig?
- Om gruppene av innbyggere er jamstilte ved søknad om kommunal bolig.

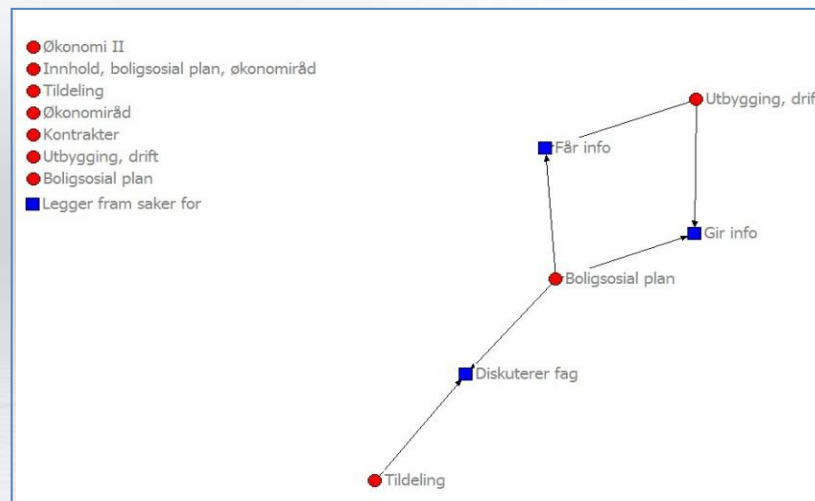
Del II

Kontakt mellom boligsosialt nettverk og politiske hovedutvalg

Kontakt overfor Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning og overfor ordfører

Figur 7: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning. Røde noder er aktører, blå er type kontakt.

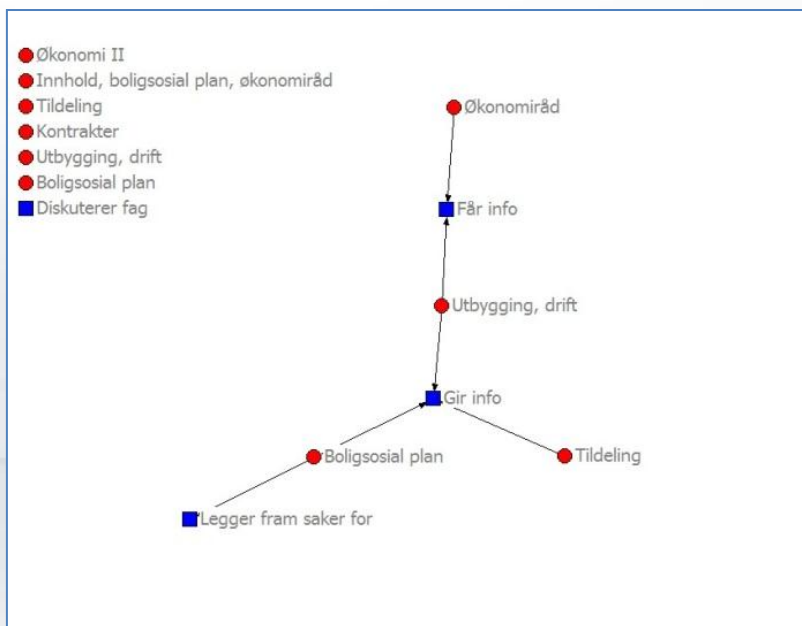

Figur 8: Kontakt overfor ordfører. Røde noder er aktører, blå er type kontakt.

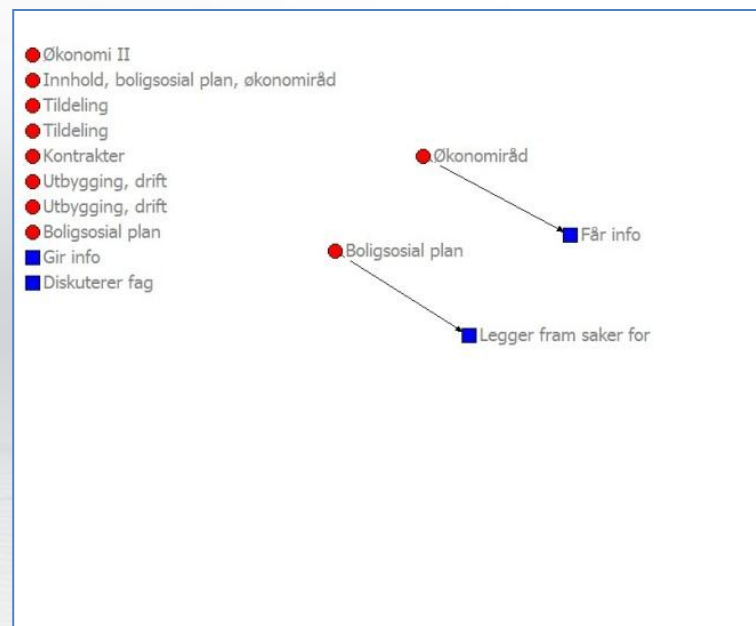
Arbeidsspørsmål

- Er det viktig at boligsosialt arbeid er forankret i Teknisk, miljø og naturforvaltning? Er dette en relevant arena for diskusjon om boligsosialt arbeid? I tilfelle;
  - hvem og på hvilken måte kan en styrke kontakten mot Teknisk, miljø og naturforvaltning?
- Er vi fornøyd med den kontakten vi har med ordføreren i dag?
  - Kan den kontakten vi allerede har utnyttes bedre? Kan den styrkes?
  - Hvilken nytte kan det boligsosiale arbeidet ha av økt kontakt med ordføreren?

Kontakt overfor Hovedutvalg for helse og omsorg og Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Figur 9: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Hovedutvalg for helse og omsorg. Røde noder er aktører, blå er type kontakt.

Figur 10: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Hovedutvalg for oppvekst og kultur. Røde noder er aktører, blå er type kontakt.

Arbeidsspørsmål

- Er vi fornøyd med den kontakten vi har med Hovedutvalg for helse og omsorg Hovedutvalg for oppvekst og kultur?
Hvis ikke: hvilken type kontakt bør vi ha mer av? Hvilken kontakt bør styrkes? Hvem bør opprette og/eller opprettholde denne kontakten?
- På hvilken måte kan vi bedre dra nytte av relasjonene til utvalga?

Kommentar til figurene 7-10

Oppsummert tenker vi at kontakten mellom administrasjonen og det politiske miljøet innafor det boligsosiale arbeidet er noe begrensa. Det er opp til kommunen å vurdere om kontakten likevel er hyppig og god nok i forhold til formålet.

Det kan være nyttig å diskutere for eksempel om

- Vi er fornøyd med den kontakten vi har med politiske organ totalt sett?
- Finnes det medlemmer i styrene som sitter på fagkompetanse vi kunne ha utnyttet mer?
- Kan en vinne noe på at boligsosialt arbeid er mer kjent i det politiske miljøet?
- Der flere har kontakt med samme styre/organ; er det grunn til å koordinere denne kontakten?
- Er det andre politiske utvalg, styrer eller komiteer som kan være relevante å involvere i det boligsosiale arbeidet?

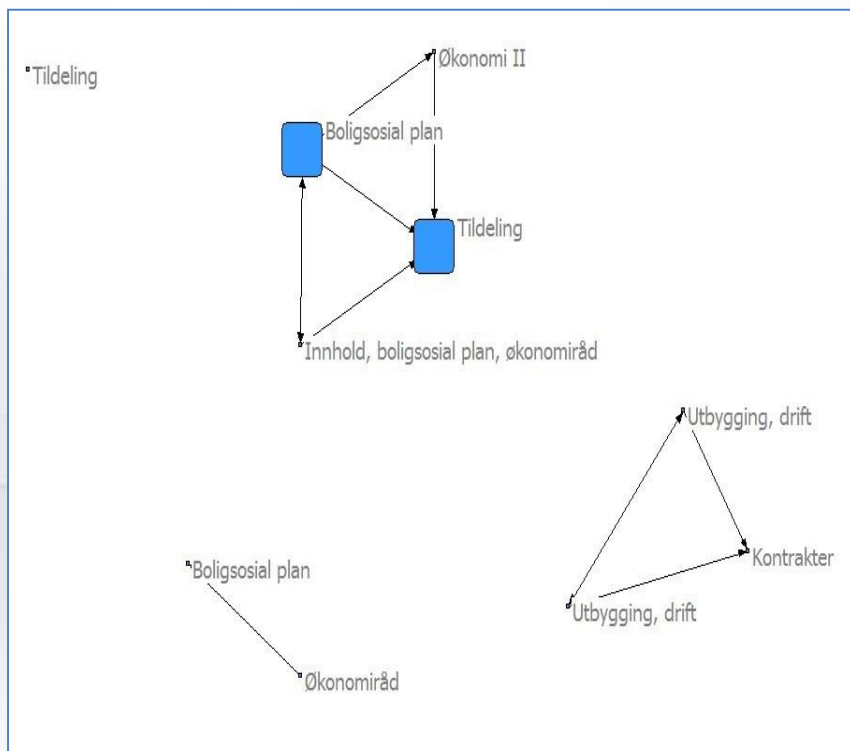

Del III

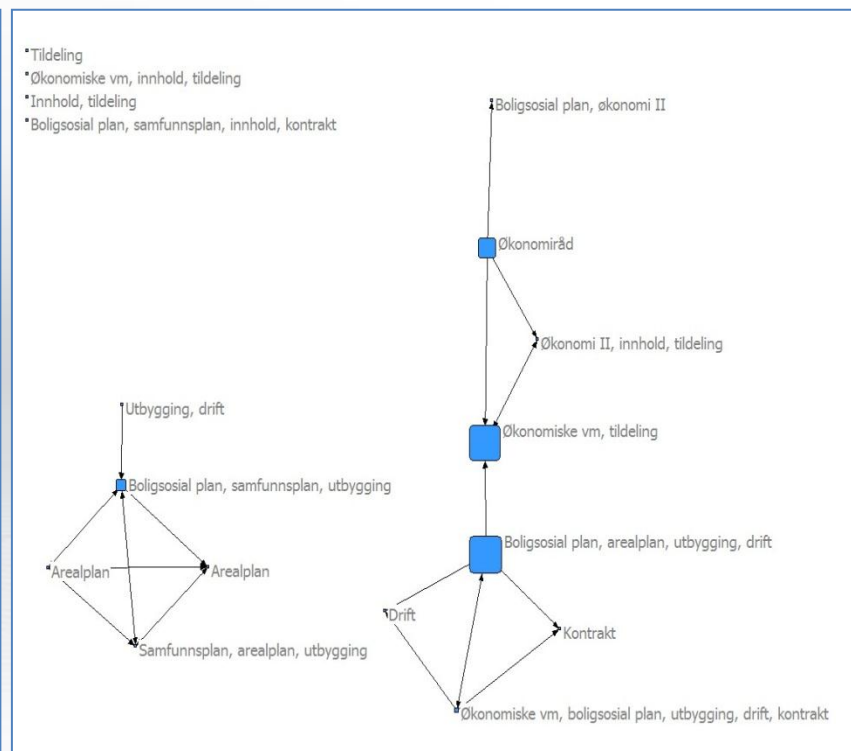
Sammenligninger mellom Levanger, Stjørdal, Molde og Steinkjer

I denne delen blir bare de utvalg, styrer eller komiteer som er sammenlignbare på tvers av kommunene, presentert.

Hele nettverket, daglig kontakt, Steinkjer og Molde kommuner

Figur 11: Daglig kontakt, hele nettverket, Steinkjer

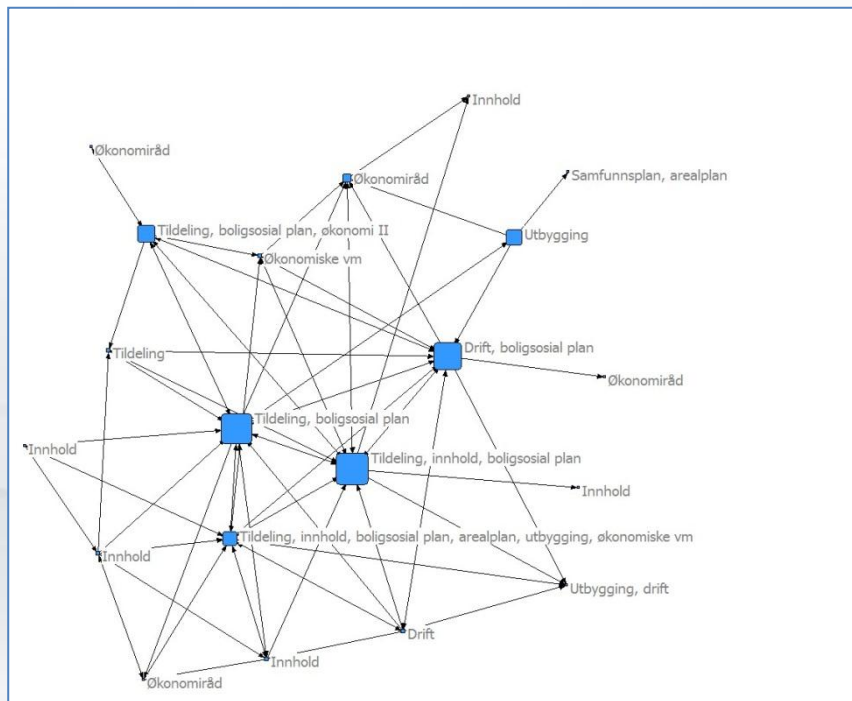

Figur 12: Daglig kontakt, hele nettverket, Molde

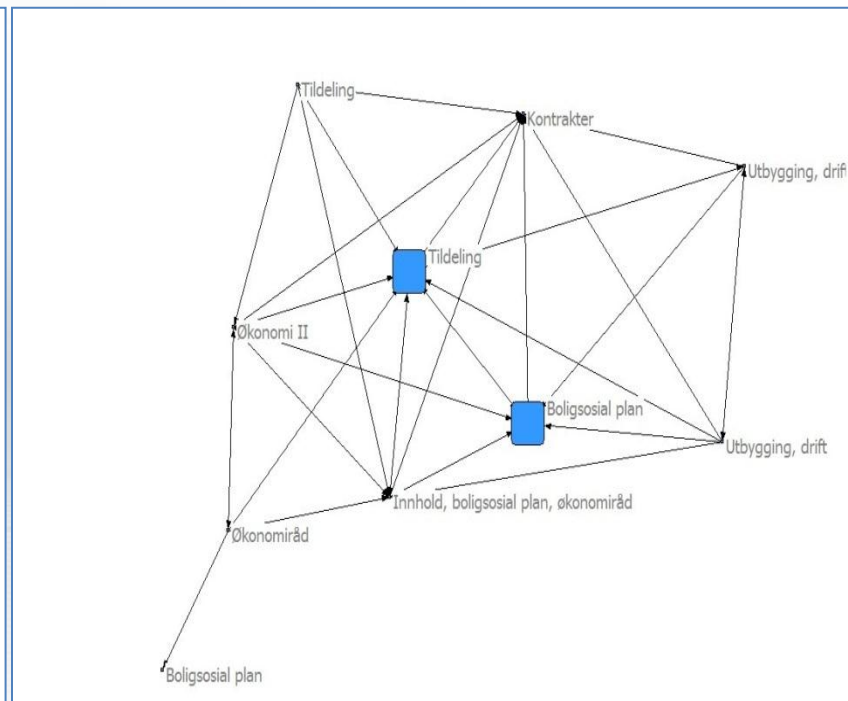
Kommentar

- Molde sitt nettverk består på daglig basis av to store klynger med stor bredde i kompetanse og fagsammensetning.
- Steinkjer sitt nettverk framstår med tre mindre klynger, og mindre faglig bredde innafor hver av dem enn Molde har.
- Nettverket av ansatte innafor boligsosialt arbeid er større i Molde enn i Steinkjer (henholdsvis 17 og 10).

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Stjørdal og Steinkjer

Figur 13: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Stjørdal

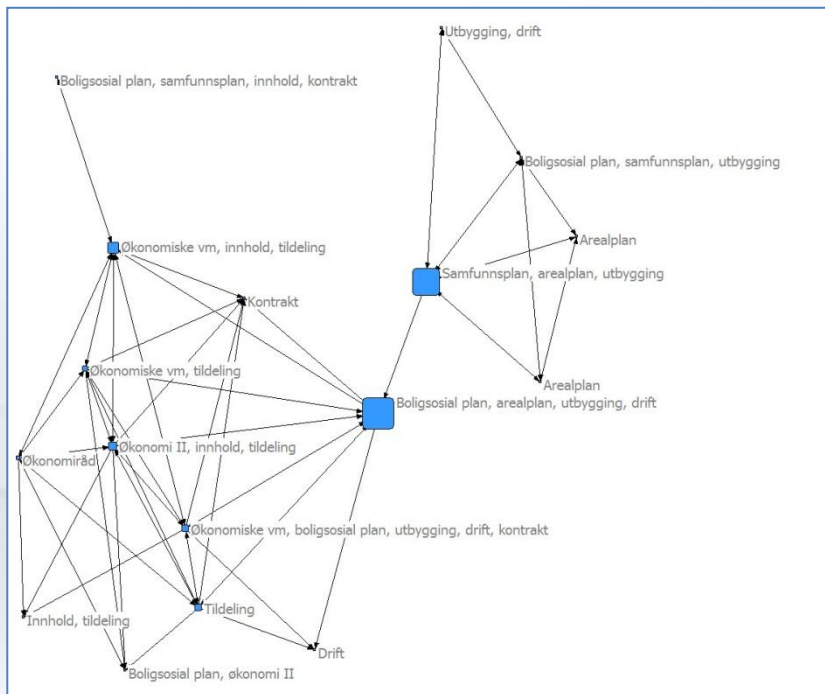

Figur 14: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Steinkjer

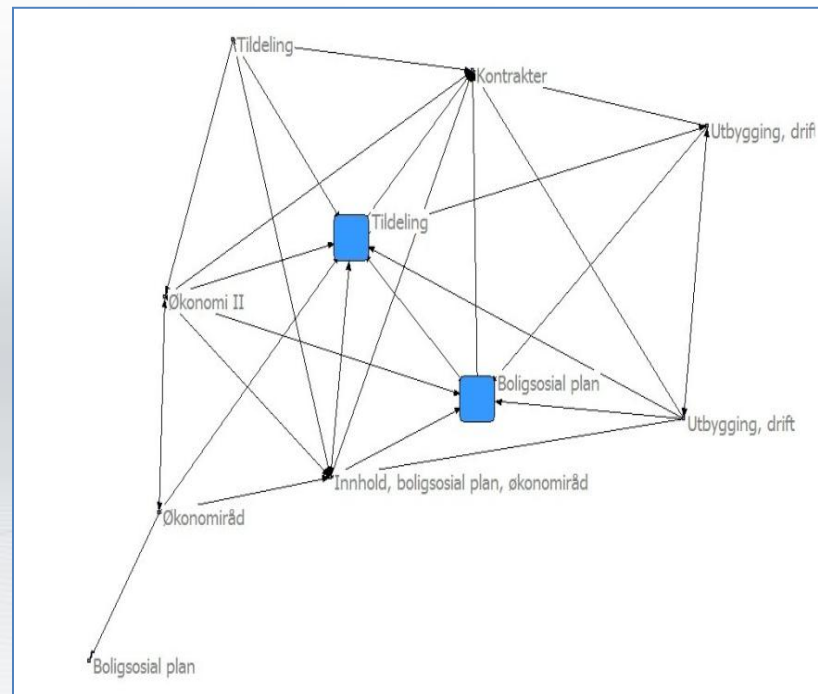
Kommentar

- Begge kommunene framstår med «full-integrerte» nettverk uten tydelige klynger som skiller seg ut.
- På ukentlig basis er alle aktører i nettverket involvert i kommunikasjonen i begge kommunene.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde og Steinkjer

Figur 15: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

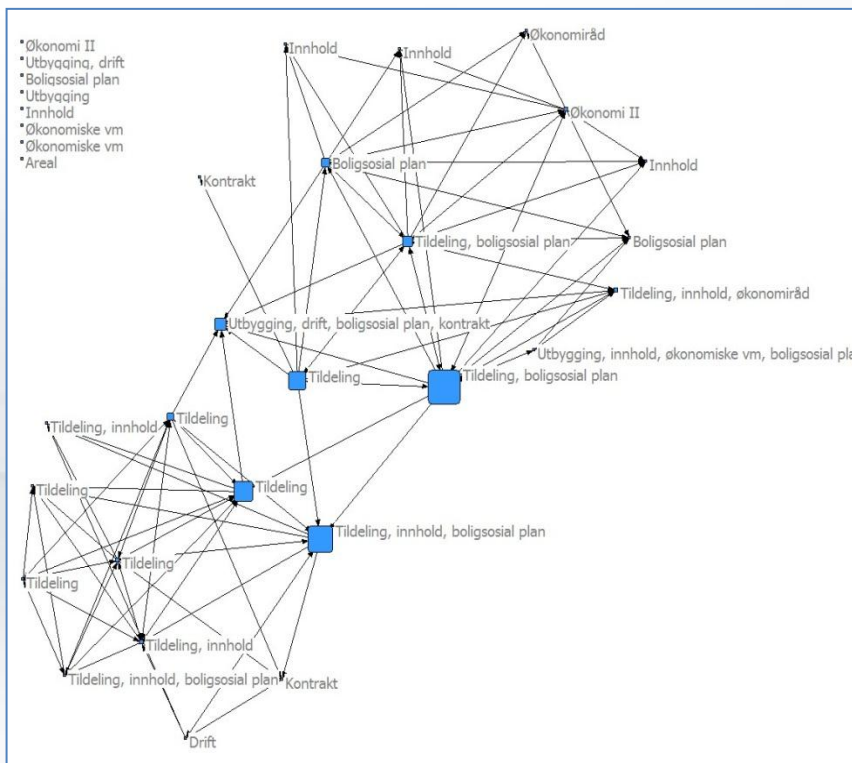

Figur 16: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket Steinkjer

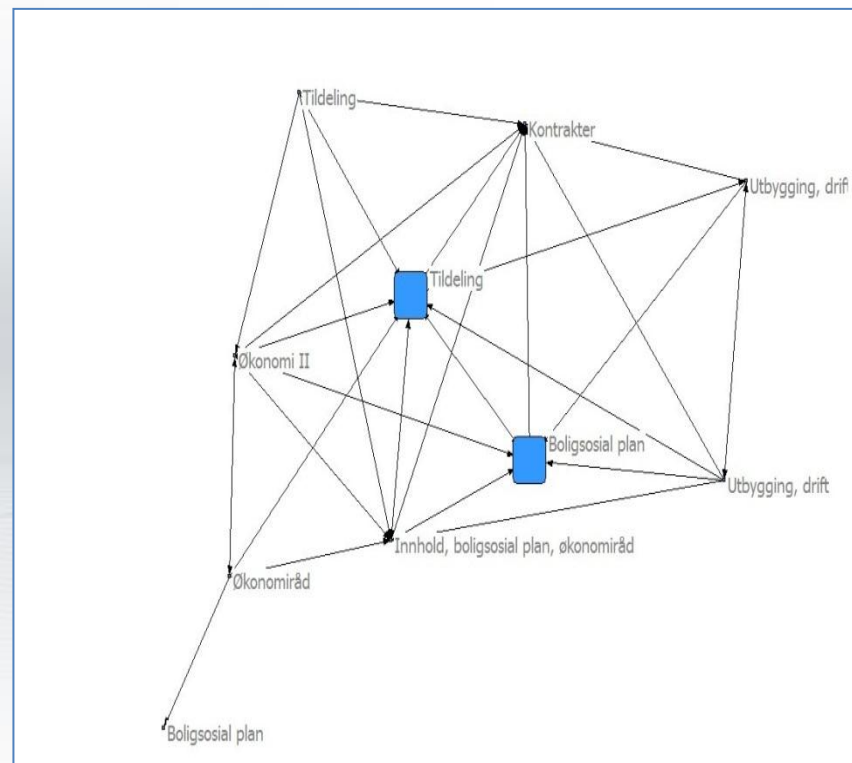
Kommentar

- Molde og Steinkjer sine boligsosiale nettverk er relativt jevnstore i antall aktører.
- I Molde består nettverket av to tydelige klynger som blir holdt sammen av to brobyggere.
- Steinkjer sitt nettverk er mindre delt.
- I Molde fyller mange av aktørene flere funksjoner samtidig. Dette er ikke tilfelle i like stor grad i Steinkjer.
- Nettverket i begge kommunene er holdt sammen av to tydelige brobyggere, tross ulikhetene i organisasjonen ellers.

Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger og Steinkjer

Figur 17: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

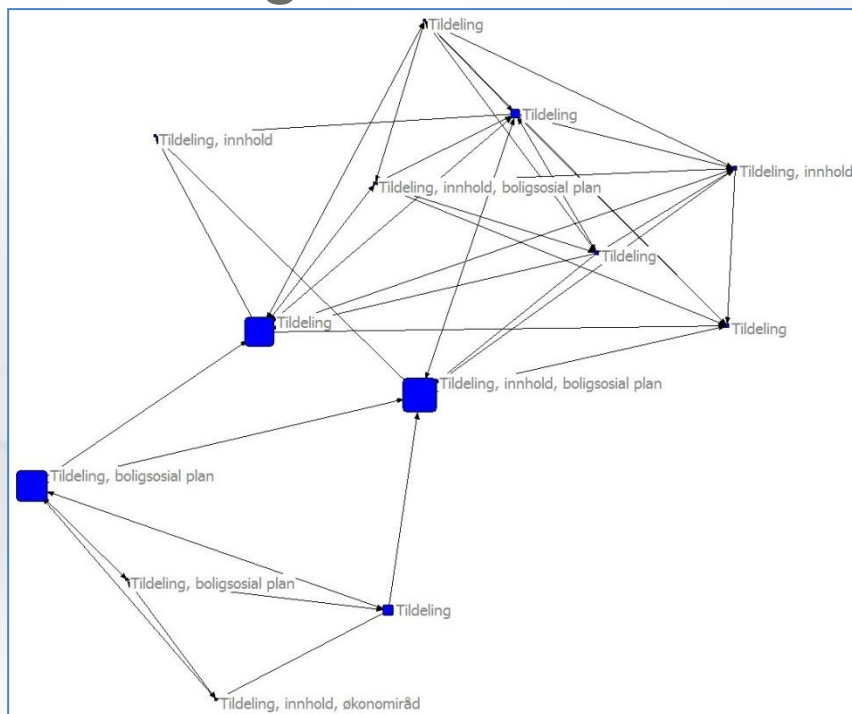

Figur 18: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Steinkjer

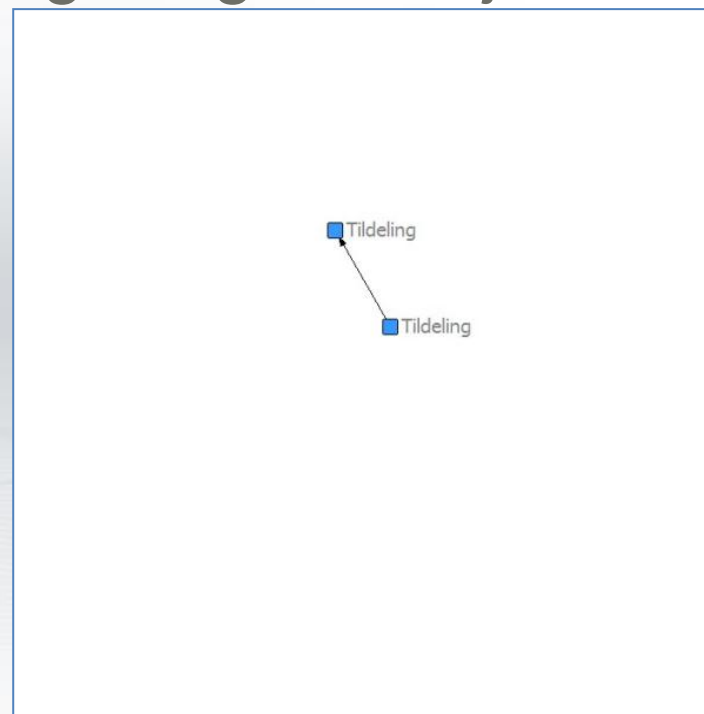
Kommentar

- Som med Molde, skiller Steinkjer seg fra Levanger ved at Levanger har to tydelige klynger holdt sammen av en mindre antall brobyggere.
- I Levanger består den ene klyngen av folk knyttet til tildeling, og denne funksjonen er fordelt på mange ulike aktører.

Tildelingsnettverket i Levanger og Steinkjer

Figur 19: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

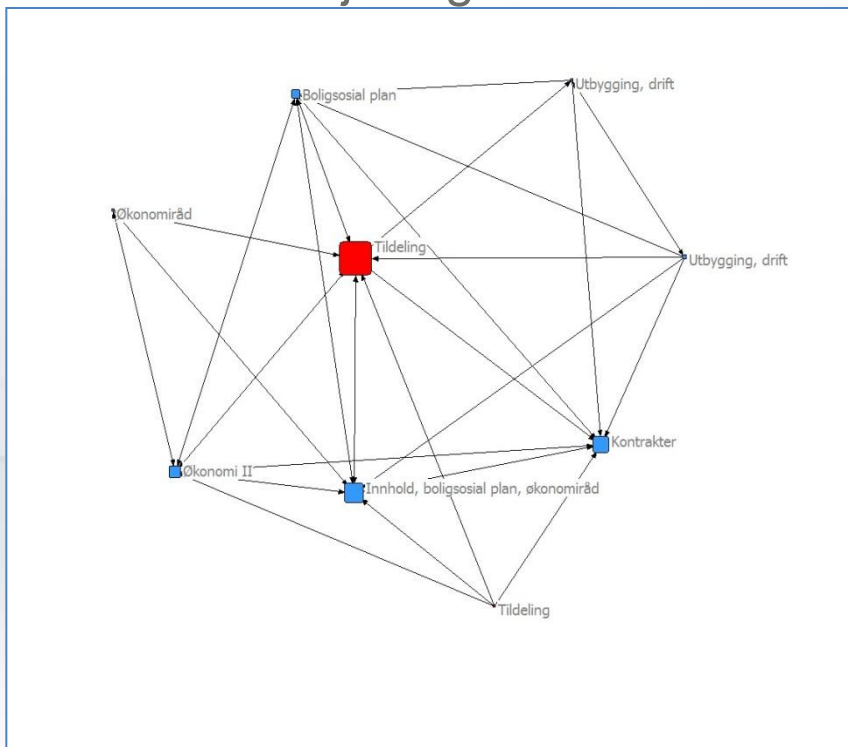

Figur 20: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Steinkjer

Kommentar

- Når en tar vekk alle andre relasjoner enn tildeling i seg sjøl, blir nettverket rundt funksjonen veldig tydelig.
- Det er en klar forskjell mellom Steinkjer sine to, og Levanger sine 13.

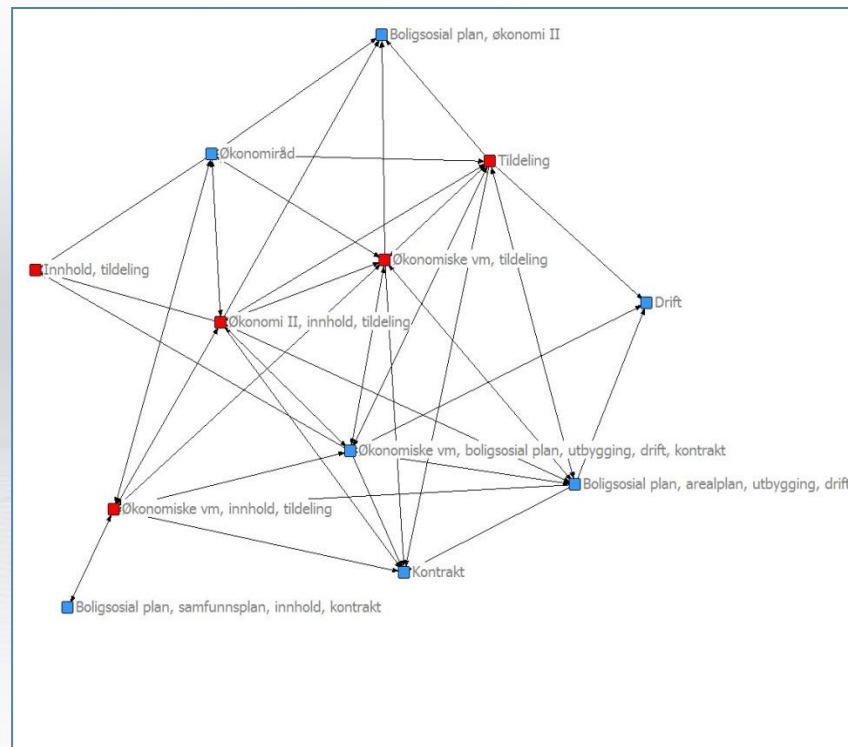
Funksjonen *tildeling* og de nærmeste relasjoner på daglig og ukentlig basis.. Steinkjer og Molde

Figur 21: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Steinkjer

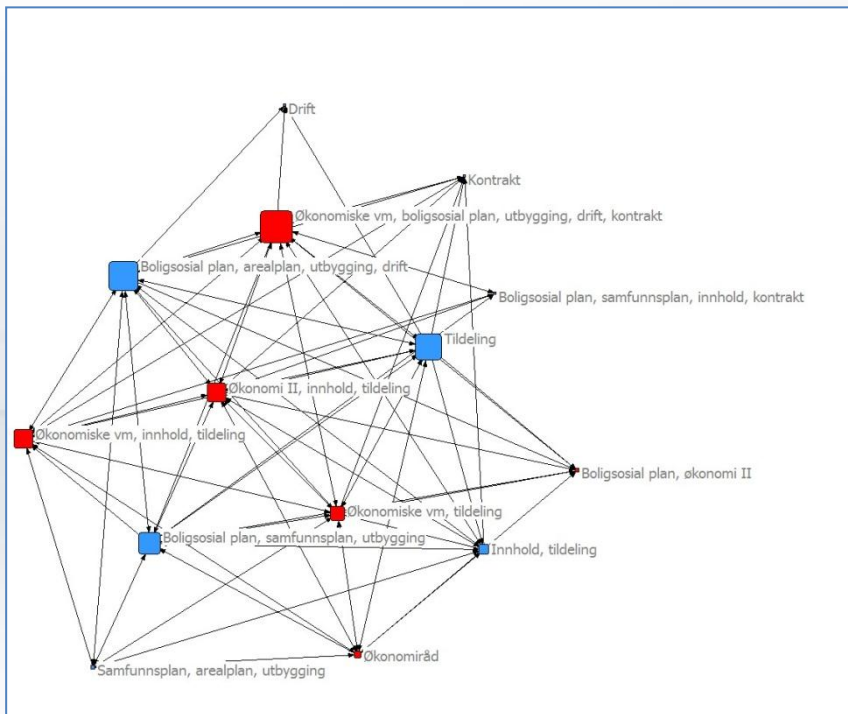
Kommentar

- Både i Molde og i Levanger er funksjonen tildeling godt integrert i nettverket ellers.
- I begge kommunene er *tildeling* som funksjon i kontakt med så godt som hele det boligsosiale nettverket på ukentlig basis.

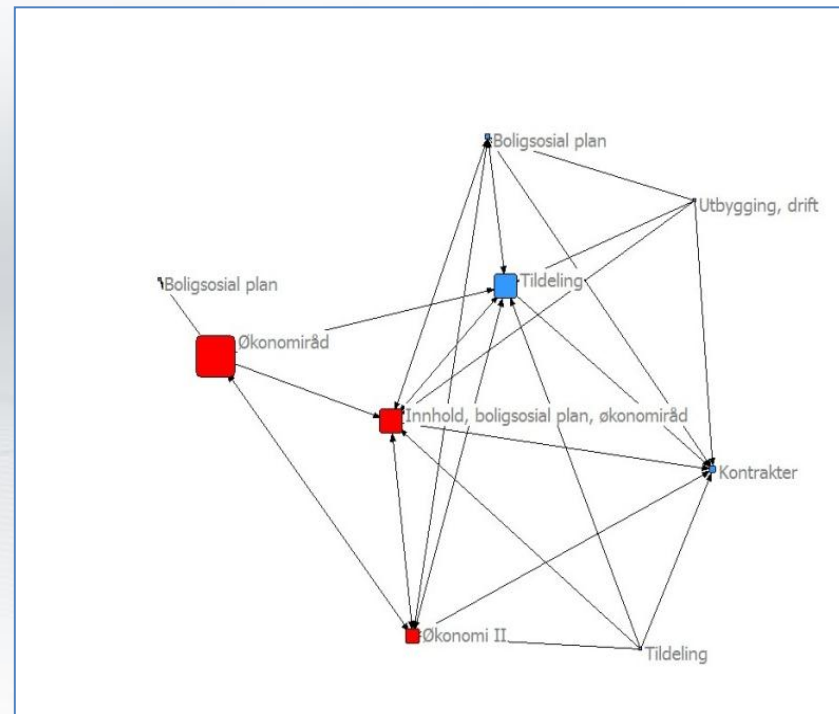

Figur 22: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Funksjonen *økonomi* sin plass i det boligsosiale nettverket. Molde og Steinkjer.

Figur 23: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde. *Økonomi* er markert med rødt.

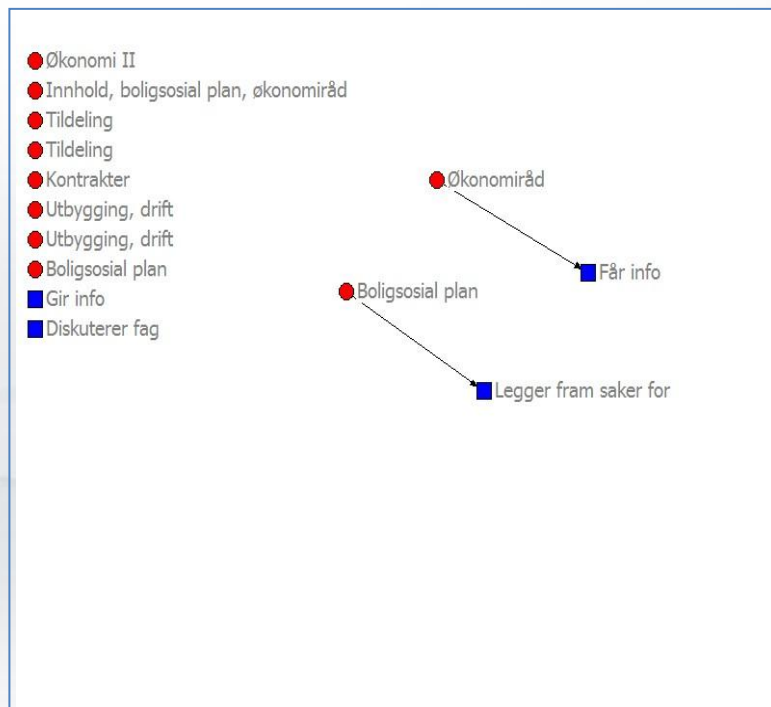
Figur 24: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Steinkjer. *Økonomi* er markert med rødt.

Kommentar

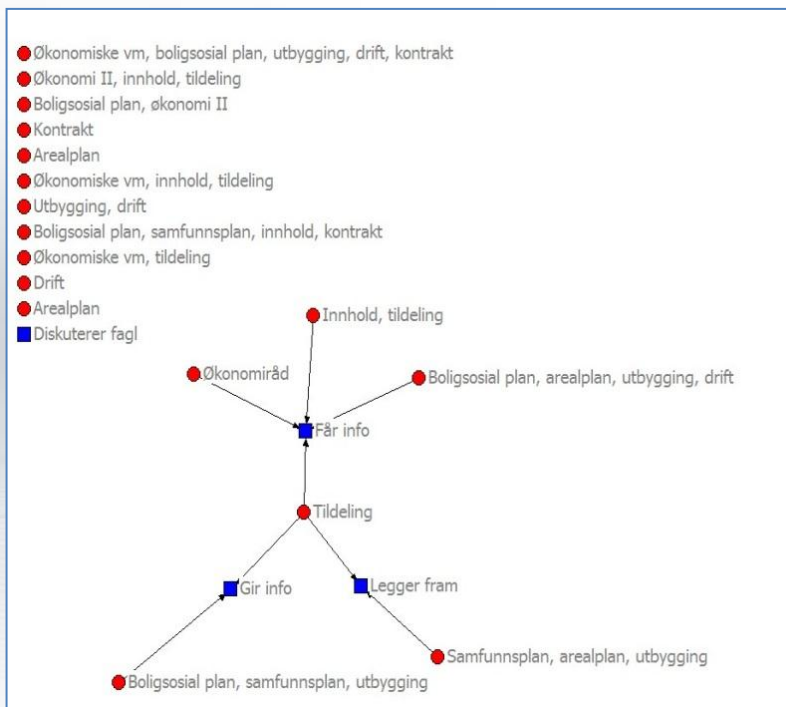
- Nettverka rundt *økonomi* ser ut til å være mye sterkere i Molde enn i Steinkjer.
- I Molde ser det ut til å være flere som fyller andre funksjoner i tillegg til *økonomi*.

Politisk involvering, Steinkjer og Molde

Figur 25: Kontakt med Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning, Steinkjer

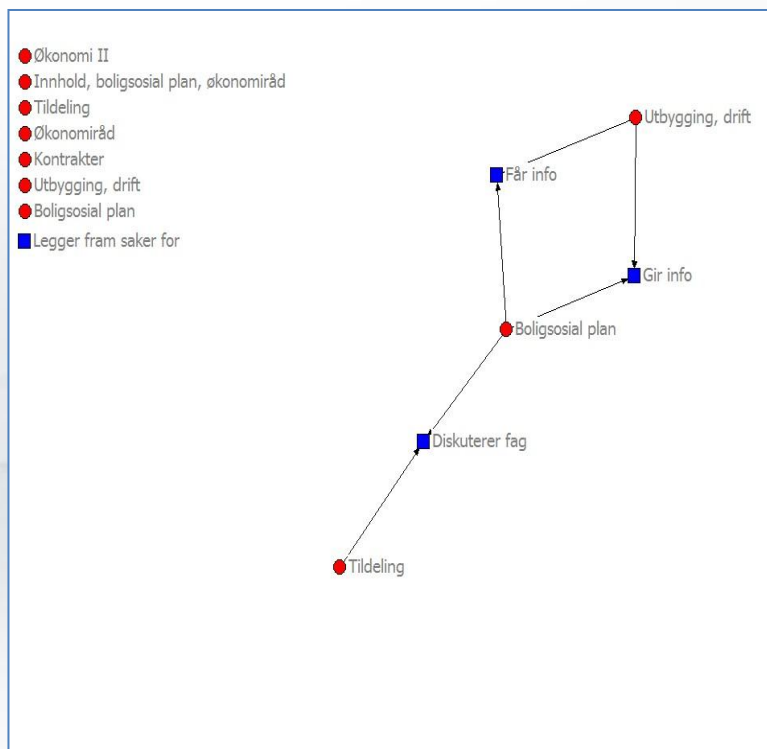

Figur 26: Kontakt med Drift og forvaltning, Molde

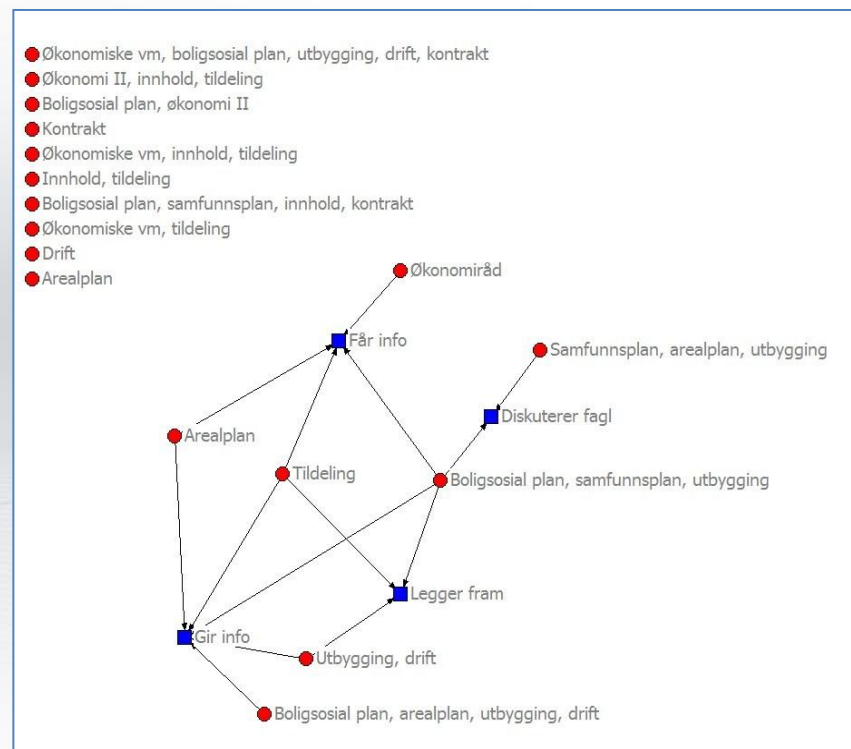
Bildene viser at

- En får informasjon fra, og en legger fram saker for Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning i Steinkjer. Totalt er to personer i kontakt med Hovedutvalg for teknisk, miljø og naturforvaltning i Steinkjer.
- To personer gir informasjon til, fire får informasjon fra og to legger fram saker for Drift og forvaltning i Molde. Totalt er seks personer i kontakt med Drift og forvaltning i Molde.

Politisk involvering: Ordførere

Figur 27: Kontakt med ordfører, Steinkjer

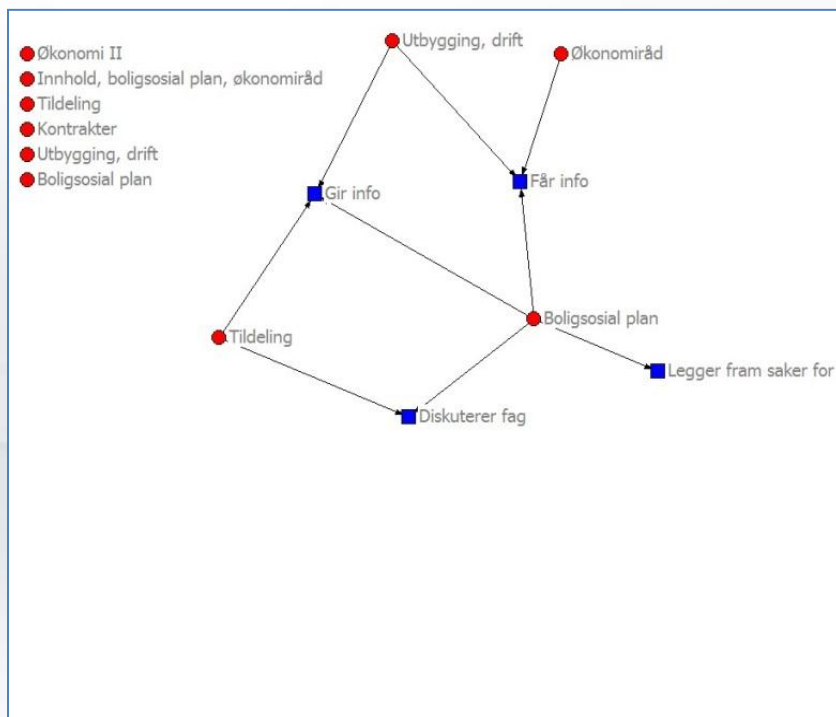

Figur 28: kontakt med ordfører, Stjørdal

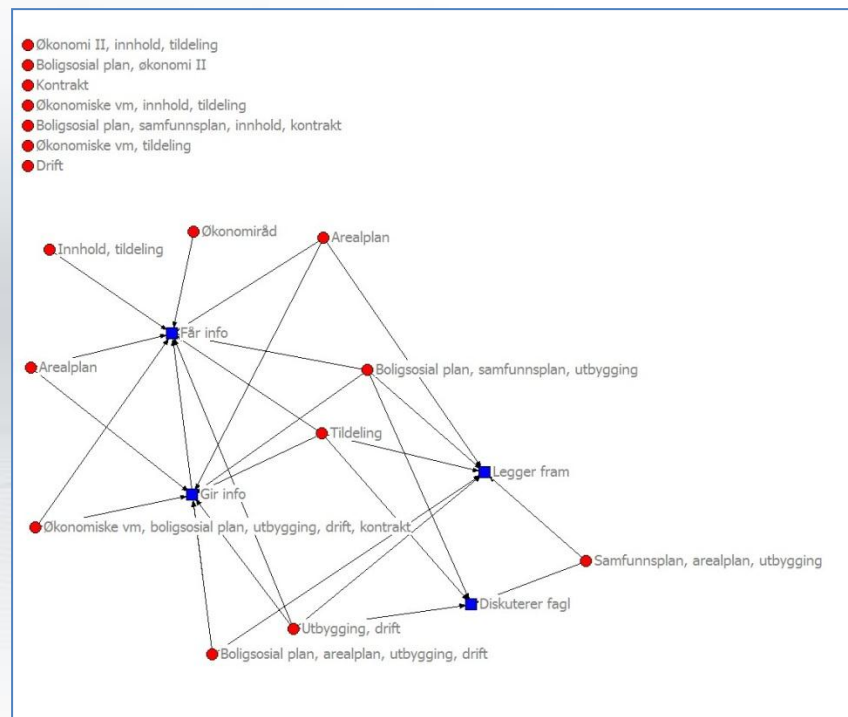
Bildene viser at

- to gir informasjon til og to får informasjon fra og to diskuterer faglige spørsmål med ordføreren i Steinkjer. Totalt er tre personer i kontakt med ordføreren knyttet til boligsosiale spørsmål.
- fem gir informasjon til, fire får informasjon fra, tre legger fram saker for og to diskuterer faglige spørsmål med ordføreren i Stjørdal. Totalt er sju personer i kontakt med ordføreren i Stjørdal om boligsosiale spørsmål.

All politisk kontakt

Figur 29: All politisk kontakt, boligosialt område, Steinkjer

Figur 30: All politisk kontakt, boligosialt område, Molde

Bildene viser at Molde har atskillig større kontaktflate mellom administrasjon og politikere på det boligosiale området enn Steinkjer. Mens ti personer i administrasjonen i Molde har kontakt inn mot det politiske miljøet, har fire personer det samme i Steinkjer.

c. Nettverksanalyse Stjørdal

MØREFORSKING

Boligsosialt arbeid og planlegging
Nettverksanalyse av boligsosialt arbeid
i Stjørdal kommune

Bakgrunn og kommenterte data

Desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innledning

Denne presentasjonen gir et overblikk over nettverket av ansatte som har boligsosiale oppgaver i Levanger kommune, og kommunikasjonsflyten imellom dem. Dataene til presentasjonen er hentet inn i forbindelse med utviklingsprosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging*.

Presentasjonen er ikke en rapport, og inneholder derfor mindre tekst enn ellers. Den er ment som et hjelpemiddel i diskusjonen rundt organisering av, og innholdet i, det boligsosiale arbeidet i kommunen. Det følger med kommentarer og arbeidsspørsmål til bildene. De kan brukes enkeltvis eller flere sammen. Lysbildene 4-11 inneholder informasjon som er viktig for å kunne lese og analysere dataene på en god måte. Vi anbefaler at disse blir presentert sammen med enkeltlys bilder.

I siste del av presentasjonen blir nettverket i Stjørdal kommune sammenliknet med tilsvarende i Levanger, Molde og Steinkjer kommuner.

Presentasjonen markerer avslutningen på det toårige samarbeidet mellom kommunene Levanger, Stjørdal, Steinkjer og Molde (Malvik var også med i 2009-2010), Husbanken region Midt-Norge og Møreforskning. Vi takker for godt og innholdsrikt samarbeid, der kommunen ved arbeidsgruppa har lagt ned et betydelig arbeid for å videreutvikle det boligsosiale arbeidet i kommunene, til beste for vanskeligstilte på boligmarkedet. Vi ønsker Levanger kommune lykke til i arbeidet framover.

Volda, 20. desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innhold

Lysbildennummer

- 4 - 9 Hva, hvorfor og hvordan lese SNA-data?
- 10 Bakgrunn for nettverksundersøkelsen i Stjørdal kommune
- 11 Forkortelser brukt i framstillingen
- 12 - 20 Del I: Presentasjon av boligsosialt nettverk
- 21 - 26 Del II: Kontaktmønster mellom boligsosialt nettverk og utvalgte politiske komitéer.
- 22 – 39 Del III: Sammenlignende data mellom Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Molde

Hvorfor nettverksanalyse (SNA - Social Network Analyses)

Hvorfor nettverksanalyse?

Nettverksanalyse blei valgt i fase II av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* spesielt av to grunner:

1. Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet vårt. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser. Formelle eller uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.
2. Alle de fem kommunene som var med i fase I i *Boligsosialt arbeid og planlegging*, pekte på organisatoriske utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Disse utfordringene kom klart til syne gjennom arbeidet med boligsosial handlingsplan:
  - Boligpolitikken (...) kan virke uklar og er preget av sektorisering*
  - (Vi opplever) ansvarsfragmentering*
  - Tverretattlig/-faglig arbeid er fragmentert*
  - Det er for lite sammenheng mellom boligtildeling og utforming av innhold*
  - Veldig mange aktører driver med boligtildeling*

Formålet med nettverksanalysen har vært å kartlegge og beskrive mønstre for kunnskaps- og informasjonsutveksling, og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til?

”Hovedmålet” for analysen er at alle som jobber med boligsosialt arbeid skal få tilgang til den totale ”poolen” med ressurser, kunnskap, goodwill og teknologi kommunen som organisasjon har, for sammen å yte best mulig tjenester til innbyggerne.

Hva kan SNA-data brukes til?

Styrken ved å bruke et verktøy som SNA for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer aleine, og om det er "hull" i kommunikasjonen. Vi kan oppdage flaskehalser, og om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkt og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes "overflødige" relasjoner. Hensikten er å finne om og eventuelt hvor potensialet for videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin prestasjonsevne/slagkraft i nettverket.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør "universet" boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er dermed hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket i kommunen. Dette er i seg sjøl ei viktig avklaring.

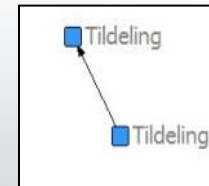
Ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene i denne presentasjonen, er avhengig av målet en har for den samme organisasjonen.

Hvordan leser vi SNA-data?

Til høyre viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune.

Bildet leses slik:

- **Den blå firkanten** representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet **Tildeling** er *koden* for en person som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- **Linjen** mellom de to representerer en relasjon i form av kontakt mellom de to.
- **Pila** viser i hvilken retning relasjonen er oppgitt. Merk: at pila ikke går begge veier, kan ha flere grunner:
  - Spørsmålet som ligger til grunn for svaret, gir en slik fordeling.
  - De to personene deler ikke oppfatninga av relasjonen
  - Begge oppfatter at relasjonen er ensidig.
  - Den ene har ikke svart på undersøkelsen, slik at vi ikke vet hvorvidt relasjonen er oppfattet gjensidig.

Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

Neste lysbilde viser tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk ha flere sterke og svake sider ved seg.

Stjerneformet nettverk

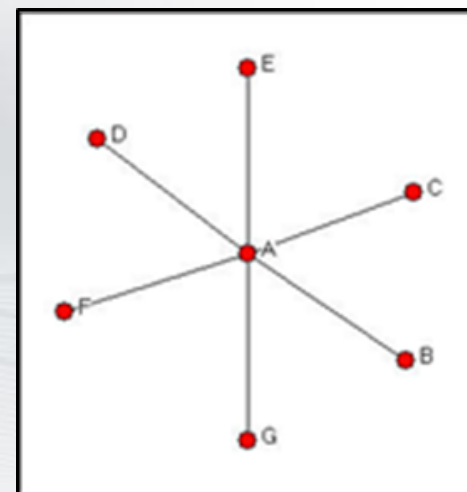
A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker

- En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.

Svakheter

- Alle aktører må “gjennom” A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan “sile” informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk

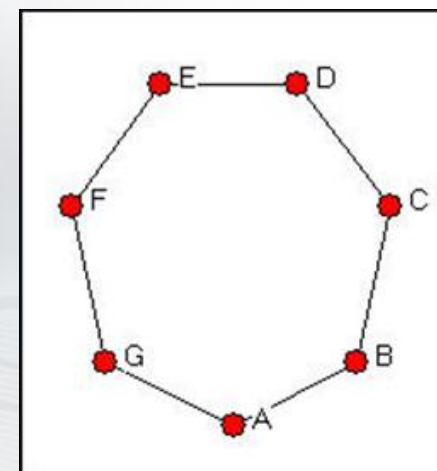
I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang “arbeidsvei” til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker

- Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter

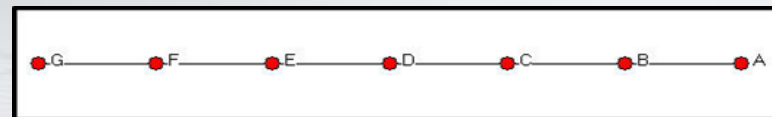
- Alle må gjennom to ledd, i form av andre aktører, for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere den.
- Det er ingen garanti for at de to aktørene en har kontakt med, er de viktigste å ha kontakt med, alt etter arbeidsområde, kompetanse osv.

Lineært nettverk

Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er ingen styrker ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre.
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram.
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet.
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet.

Bakgrunn for SNA-data diskutert i møte den 29. april

Spørreundersøkelsen blei gjennomført i april 2011. Nettverket av deltakere i boligsosialt arbeid i kommunen blei vurdert til å bestå av 20 personer fordelt på funksjonene husleiekontrakter, utbygging, framskaffing av bolig, drift og vedlikehold, boligsosial planlegging, økonomiske virkemidler, økonomisk rådgiving, tildeling av bolig, innholdstjenester og arealplanlegging. Mange dekker flere funksjoner i kraft av stillingen sin.

17 av 20 personer svarte på undersøkelsen, som var frivillig. Alle funksjoner i det boligsosiale arbeidet er dekt gjennom undersøkelsen. De som ikke har svart, kan likevel være del av undersøkelsen ved at andre har oppgitt kontakt med dem.

Analyse av resultatene blei gjennomført i mars, og resultatene diskutert i arbeidsmøte mellom Møreforskning og kommunen 29. april.

Utvalgte resultater blir presentert og kommentert under. Til resultatene følger også med arbeidsspørsmål til bruk som bakgrunn for videre diskusjon.

Forkortelser for funksjoner brukt i undersøkelsen

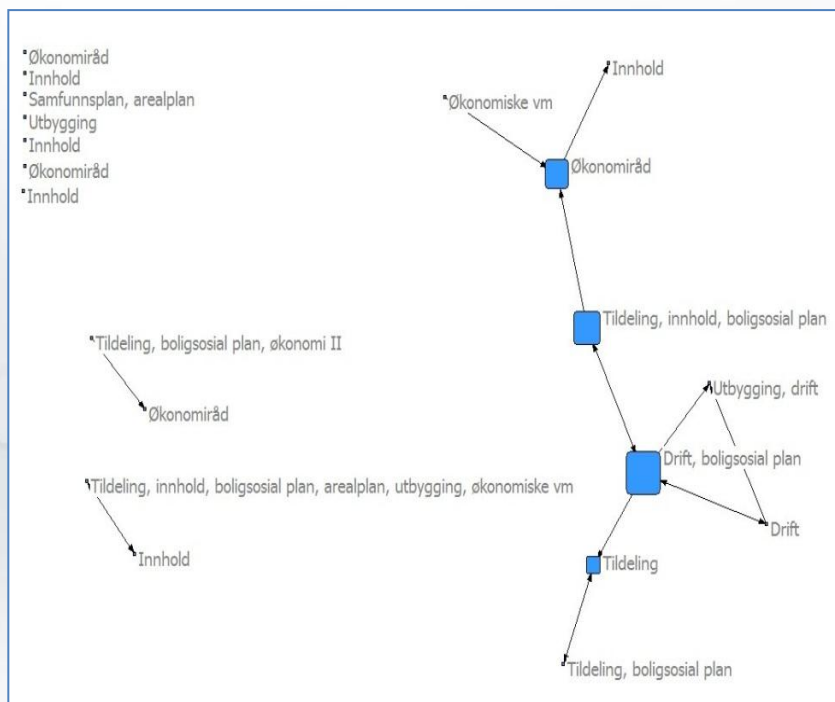
Tildeling	Tildeling av kommunal bolig
Utbygging	Utbygging
Innhold	Innholdstjenester som det å lære å bo, hjelp til praktiske gjøremål, hjemmehjelp o.l.
Boligsosial plan	Boligsosial planlegging
Kontrakt	Kontraktsinngåelse
Drift	Drift av bygg
Økonomiråd	Økonomisk rådgiving
Økonomiske vm	Økonomiske virkemidler
Økonomi II	Både økonomisk rådgiving og økonomiske virkemidler
Areal	Arealplanlegging

Del I

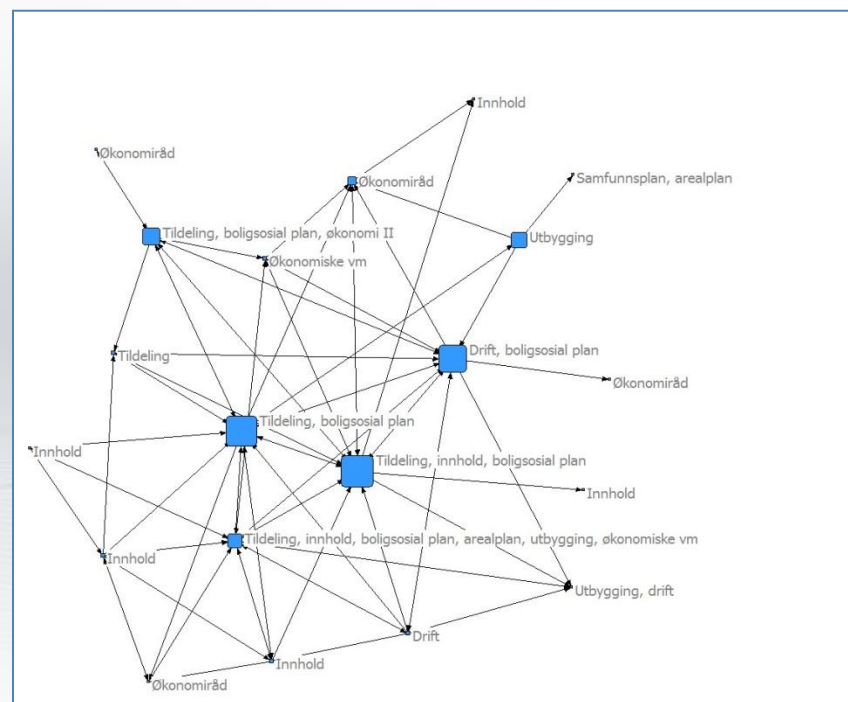
Boligsosialt nettverk i Stjørdal kommune og kontaktmønster mellom aktørene i nettverket.

Sammenligning Figur 1) *Daglig kontakt* og Figur 2) *Daglig og ukentlig kontakt med brobyggerfunksjon.* Hele nettverket.

Figur 1: Daglig kontakt i hele nettverket

Figur 2: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket

Arbeidsspørsmål

- Kjenner du igjen dette kontaktmønsteret? I tilfelle ikke; hva virker ukjent, eller uriktig?
- Hvilken rolle spiller den ene «klyngen» i det daglige arbeidet?
- Hvem kommer med i nettverket i overgangen fra daglig til ukentlig kontakt (funksjoner og roller)?
- Hvilke formelle og uformelle arenaer danner grunnlaget for kontakten?
- Fra ditt ståsted; hva er svakhetene ved dette kontaktmønsteret? Og styrkene?
- Med tanke på ny organisering; hvilke styrker ved nettverket mener du det er verdt å ta vare på?
- Flere ansatte dekker relativt mange funksjoner. Hva er sterke og svake sider ved denne organiseringen?

Kommentar til figur 1 og 2

På daglig basis er kontakten konsentrert om en «klynge», i tillegg til to enkeltstående kontaktpunkt. Det er ikke grunnlag for å si at dette mønsteret i seg selv er rett eller galt, men det kan være grunn til å diskutere mønsteret nærmere (som i arbeidsspørsmålene på forrige lysark). Generelle kommentarer til kontakten på daglig basis:

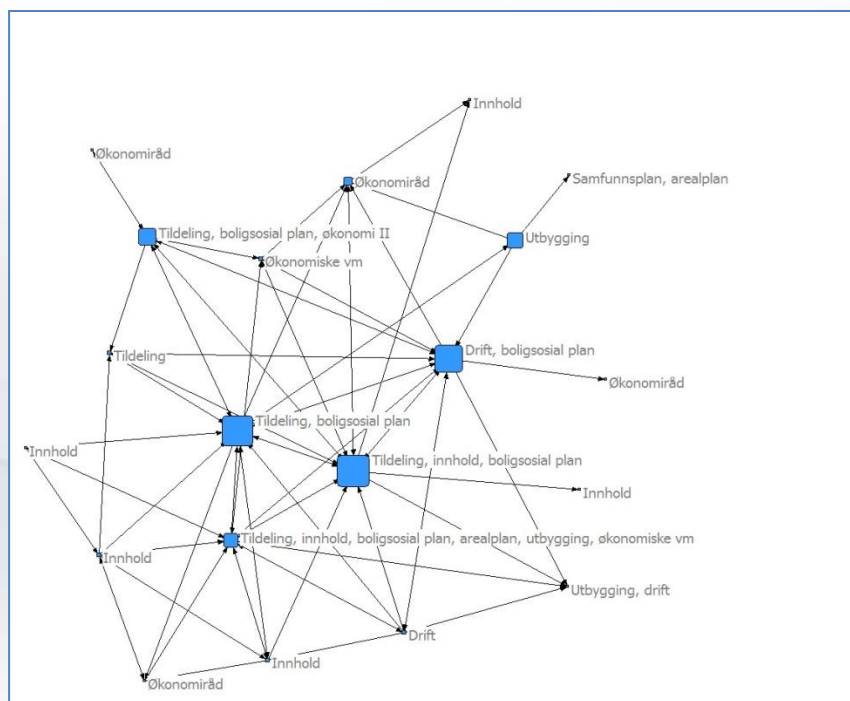
- Hvis en ser hele klyngen under ett, er alle funksjoner dekket i kommunikasjonen på daglig basis.
- Det er lang vei fra den ene enden av klyngen (Tildeling, boligsosial plan) til den andre (Innhold og Økonomiske virkemidler), noe som betyr lang arbeidsvei dersom disse skal utveksle informasjon og kunnskap.
- Tre personer fungerer som brobyggere mellom de andre i klyngen, og er omtrent likeverdige i den rollen. Hvor integrert klyngen kan fungere, vil avhenge av evnen til å samarbeid hos disse tre og/eller hvilke rutiner for samarbeid som strukturerer dette samarbeidet.

På ukentlig basis er hele nettverket godt integrert. På ukentlig basis er alle i nettverket involvert i kommunikasjonen. Vi ser ellers at

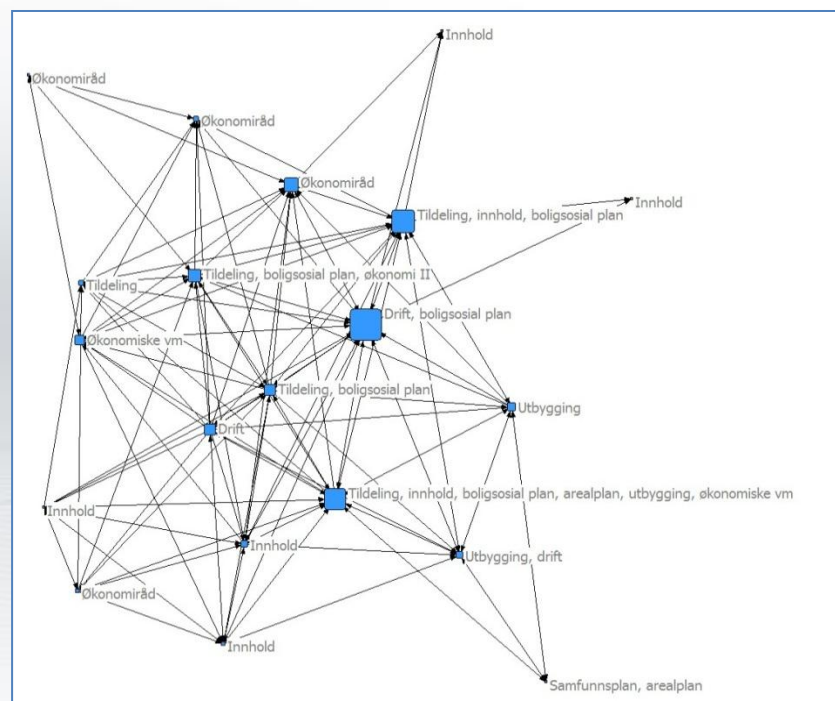
- To av de ansatte som fungerer som brobyggere på daglig basis, også har samme funksjon på ukentlig basis.
- Funksjonen *boligsosial planlegging* er svært sentral i nettverket.
- De fleste funksjoner er dekket sentralt i nettverket. Unntaket er kanskje funksjonen *økonomi*, som ser ut til å være noe perifer.

I figurene 3 og 4, ser vi på kontaktmønsteret i overgangen mellom ukentlig og månedlig kontakt.

Sammenligning Figur 3) *Daglig og ukentlig kontakt* og Figur 4) *Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon.* Hele nettverket.

Figur 3: Daglig og ukentlig kontakt, med brobyggerfunksjon.

Figur 4: Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon.

Arbeidsspørsmål

Hvem som bør være sentrale i nettverket, er avhengig hvor hyppig kontakt en må ha for å løse oppgavene på en god måte:

- Er oversikten over *brobyggere* i det boligsosiale nettverket overraskende? I tilfelle, på hvilken måte?
- Gjenspeiler *brobyggerne* formelle eller uformelle funksjoner?
  - Hvem har beslutningsmakt- og myndighet?
  - På hvilke arenaer blir beslutningene tatt?
  - Hvem er tilstede på disse?
- Er det de «rette» personene/funksjonene som innehar brobyggerfunksjonene i dag? Hva kan ev. gjøres annerledes?
- Hva tenker du at nettverket vinner i overgangen fra ukentlig til månedlig kontakt (forskjellen fra figur 3 til figur 4)?
- Er det relevant å diskutere hvordan *brobyggerfunksjonen* endrer seg i overgangen til *månedlig* kontakt?

Kommentar til figur 3 og 4

En *brobygger* er en person som virker som mellomledd mellom andre i nettverket. På bildene gjenspeiler størrelsen på *noden*, i hvilken grad en aktør fungerer som brobygger. Jo større node, jo viktigere regnes brobyggerfunksjonen å være.

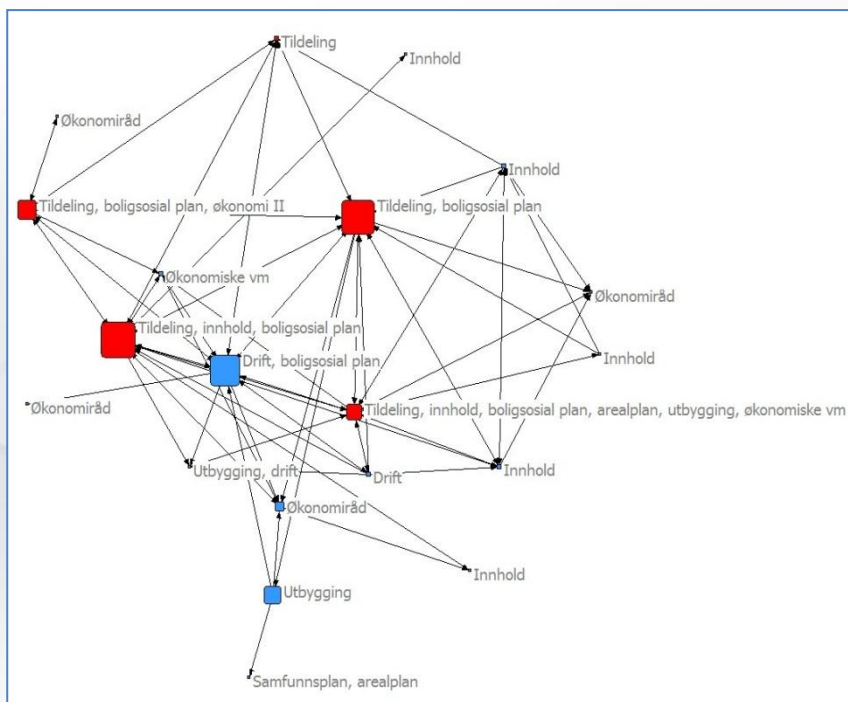
Sterke brobyggere kan bidra både positivt og negativt i nettverket. De kan fungerer de som «propper» i nettverket som hindrer flyt og kontakt, eller de kan bidra til økt informasjons- og kunnskapsflyt mellom aktørene i nettverket gjennom å koordinere og videreformidle slik aktivitet.

Vi ser at brobyggerfunksjonene endrer seg i takt med kontaktfrekvensen. Enkelte som ikke er involvert i nettverket på daglig basis, har brobyggerfunksjon mellom andre i nettverket i det vi går over til å se på nettverket på ukentlig basis.

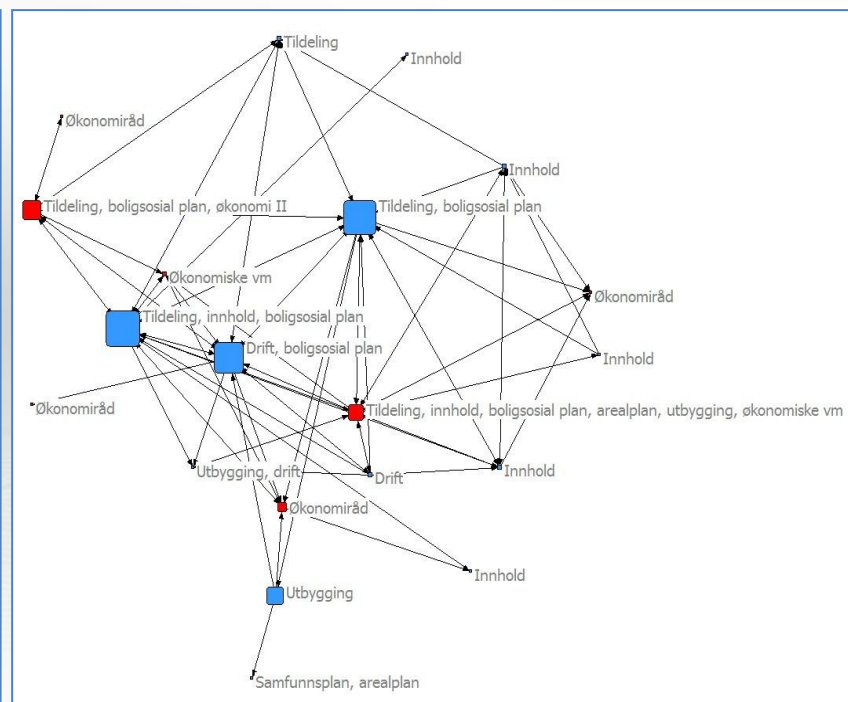
I overgangen fra ukentlig til månedlig kontakt ser vi at

- Den relative sentraliteten (brobyggerfunksjonen) endrer seg lite i overgangen fra ukentlig til månedlig kontakt (de samme personene fyller brobyggerfunksjonene)
- De få som på ukentlig basis har liten kontaktflate, øker sin kontaktflate betraktelig på månedlig basis. Den månedlige arenaen kan derfor være svært viktig for enkelte.
- Også på månedlig basis, ser funksjonen Innholdstjenester ut til å være noe perifer, mens økonomifunksjonen er mer integrert på månedlig basis.

Figur 5 og 6: Funksjonene *Tildeling* og *Økonomi* (rådgiving og virkemidler).
Daglig og ukentlig kontakt. Hele nettverket.

**Figur 5: Funksjonen *tildeling* (røde noder) sin plassering i nettverket.
Daglig og ukentlig kontakt**

**Figur 6 : Funksjonen *økonomi* (røde noder) sin plassering i nettverket.
Daglig og ukentlig kontakt.**

Arbeidsspørsmål

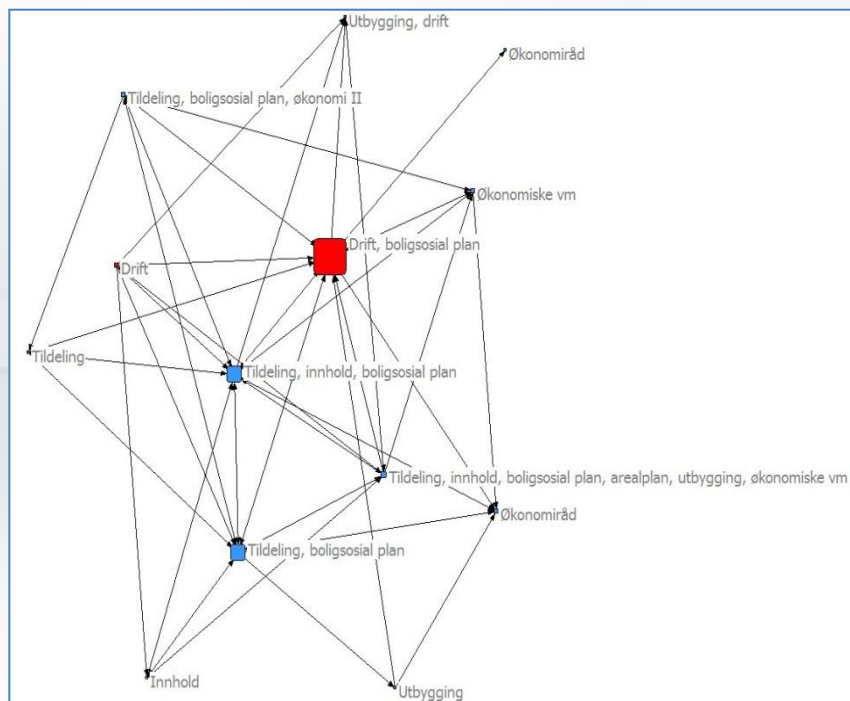
- Er funksjonene tildeling og økonomi plassert i nettverket på en hensiktsmessig måte?
- Hvilke gode grunner kan en ha for å integrere arbeidet med *økonomisk rådgiving* mer i nettverket?
- Er alle deler av organisasjonen (i form av grupper av innbyggere o.l.) like godt involvert når det gjelder tildeling?
- Hvilke styrker og svakheter kan dette kontaktmønsteret ha for søkere til kommunal bolig?

Kommentarer til figur 5 og 6

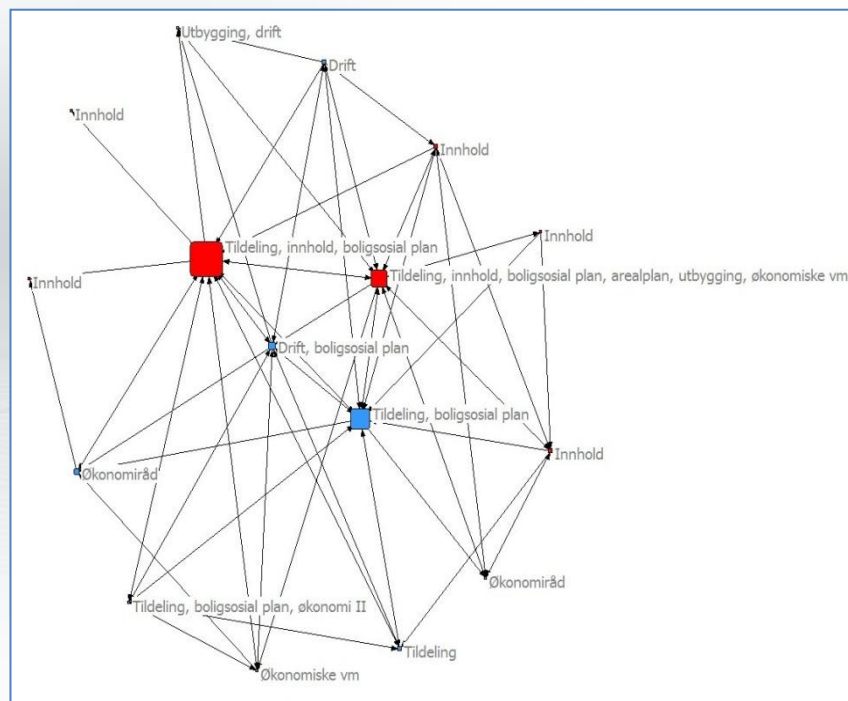
I nettverket av personer som fyller funksjonen *tildeling av kommunal bolig* kan vi se at tildelingsfunksjonen er sentralt plassert i nettverket (de røde nodene som markerer *tildeling* fungerer også som brobyggere). Fem ansatte dekker funksjonen *tildeling*. Fire av disse dekker også andre funksjoner (som boligsosial planlegging, arealplanlegging, innholdstjenester mm).

Økonomifunksjonene ser ut til å være mindre sentralt plassert i nettverket (ingen av de som dekker funksjonen er sentrale brobyggere). Sju personer dekker funksjonen. Fem av dem dekker kun denne funksjonen (i boligsosialt arbeid).

Nettverket rundt *Drift* og *Innhold* på daglig og ukentlig basis. Kun de som er i direkte kontakt med funksjonene.

Figur 7: Daglig og ukentlig kontakt, *Drift*

Figur 8: Daglig og ukentlig kontakt, *Innhold*

Arbeidsspørsmål

- Er det problematisk at *Drift* ikke er i kontakt med hele nettverket på ukentlig basis?
- Dersom funksjonen *Drift* skulle være mer integrert i det boligsosiale nettverket, hvordan skulle en løse det?
- Hvilke praktiske eller organisatoriske systemer gjenspeiler plasseringa av funksjonen *Innholdstjenester* (til dels perifer i nettverket)? Er det gode grunner til å holde på denne organiseringen?

Kommentar til figurene 7 og 8

Figur 7 *Drift*

- Ansvaret er fordelt på tre personer.
- På ukentlig basis er i overkant av halvparten av det boligsosiale nettverket i kontakt med *drift*.
- Funksjonen er relativt lite sentralt plassert i nettverket.

Figur 8 *Innhold*

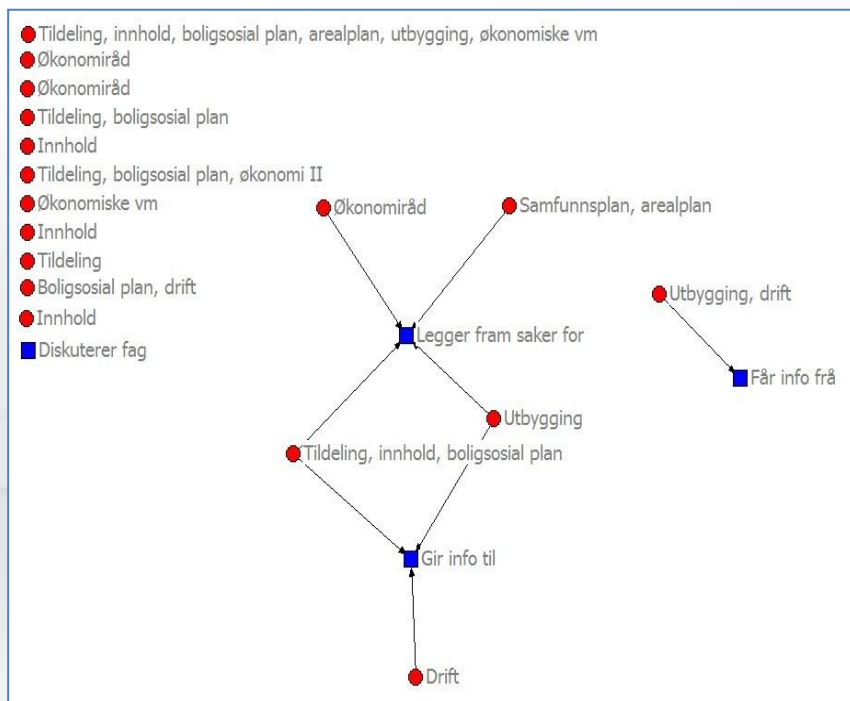
- Funksjonen er fordelt på sju ansatte.
- 16 av 20 personer i nettverket er i kontakt med *Innholdstjenester*.

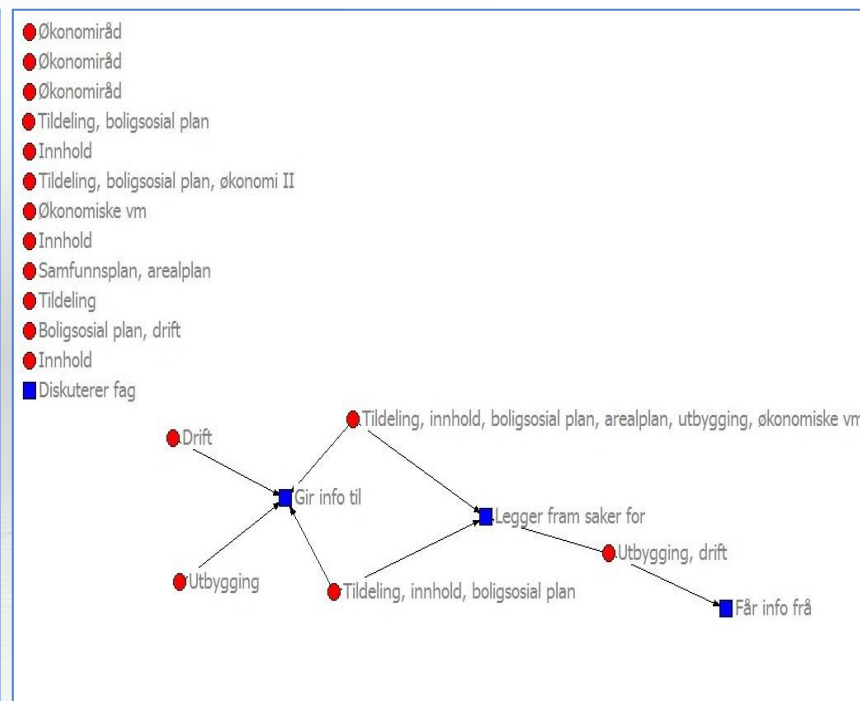
Del II

Kontaktmønster mellom boligsosialt nettverk og utvalgte politiske komitèer.

Kontakt overfor *Komité Plan* og *Komité kultur, næring og miljø*

Figur 9: Kontakt overfor Komité Plan

Figur 10: Kontakt overfor Komité kultur, næring og miljø

Arbeidsspørsmål

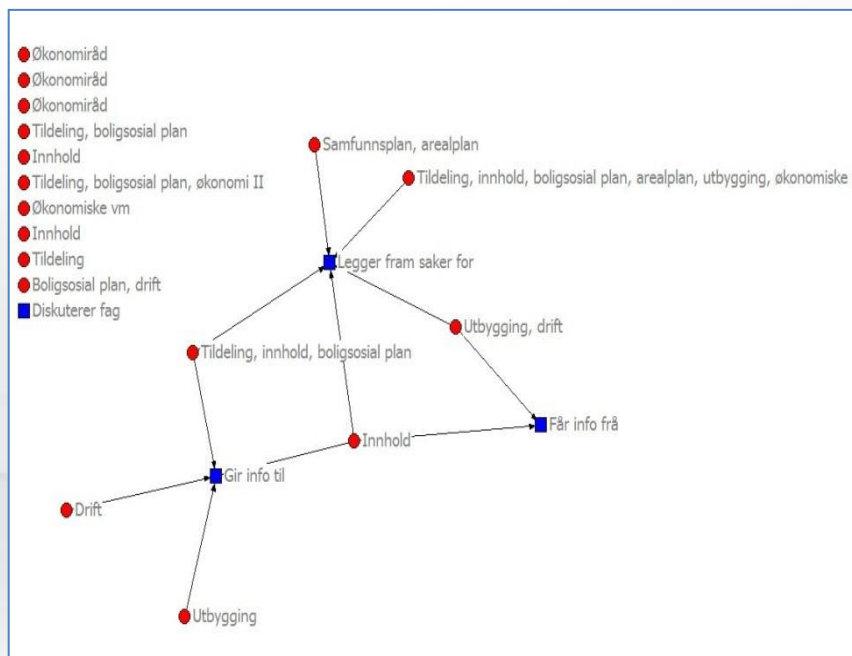
- Er Komité Plan og Komité Kultur, næring og miljø relevante arenaer for diskusjon om boligsosialt arbeid?
- Sitter medlemmene i komiteene med kompetanse en kan utnytte?
- I hvor stor grad er informasjonsutveksling brukt bevisst for å oppnå bestemte formål i dag?
- Er det viktig at boligsosialt arbeid er bedre forankret i disse komiteene enn de er i dag? I tilfelle; hvem og på hvilken måte kan en pleie kontakt mot disse komiteene i større grad enn i dag?

Kommentarer til figur 9 og 10

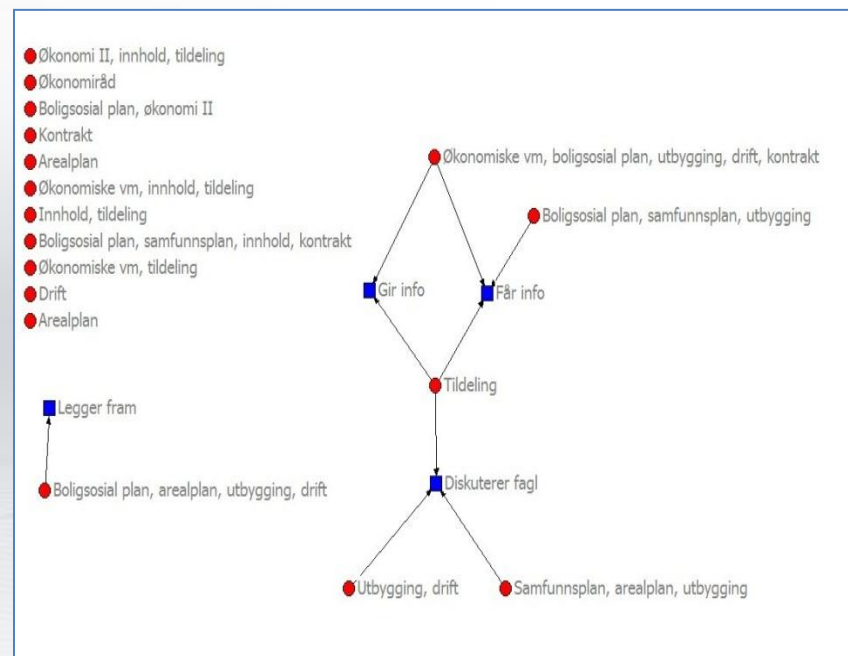
Av dataene kan vi lese at

- både Komité Plan og Komité Kultur, næring og miljø er relevante arenaer for boligsosialt arbeid fordi de behandler saker innafor saksområdet (Legger fram saker for). Det er likevel lite informasjonsutveksling mellom politikere og administrasjon på området: henholdsvis tre og fire i det boligsosiale nettverket gir informasjon til komiteene.
- det ikke foregår faglige diskusjoner mellom politikere og administrasjon på fagområdet.
- Det er til dels de samme personene som har kontaktflate mot begge komiteene.

Kontakt overfor *Komité oppvekst* og *Komité omsorg*

Figur 11: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Komité oppvekst

Figur 12: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Komité omsorg

Arbeidsspørsmål

- Er Komité oppvekst og Komité omsorg relevante arenaer for diskusjon om boligsosialt arbeid?
- Sitter medlemmene i komiteene med kompetanse en kan utnytte?
- I hvor stor grad er informasjonsutveksling brukt bevisst for å oppnå bestemte formål i dag?
- Er det viktig at boligsosialt arbeid er bedre forankret i disse komiteene enn de er i dag? I tilfelle; hvem og på hvilken måte kan en pleie kontakt mot disse komiteene i større grad enn i dag?

Kommentarer til figur 11 og 12

Komité Oppvekst

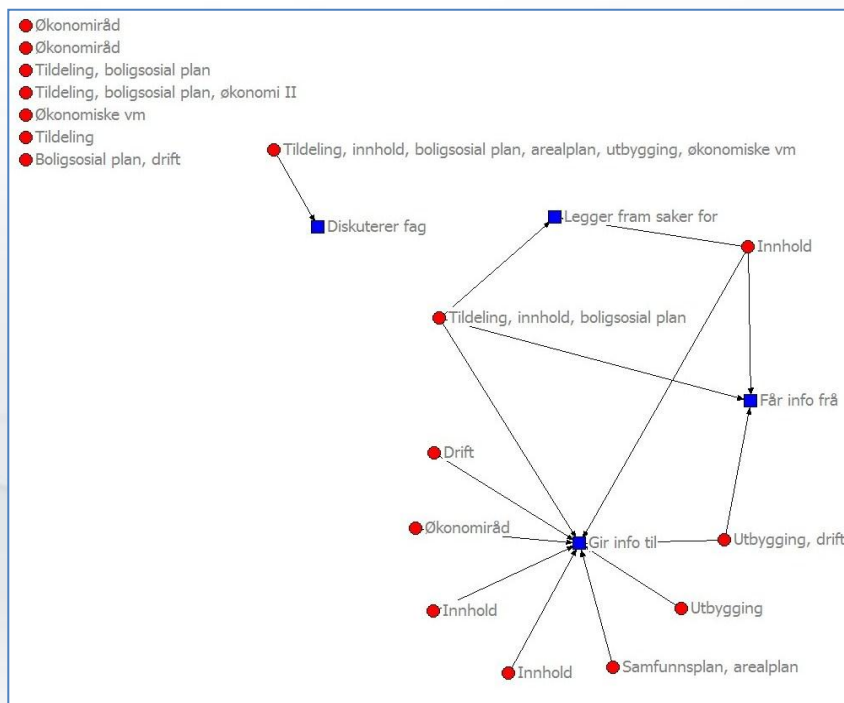
- Dere oppgir å legge fram saker for komiteen, men har relativt lite kontakt utover det.
- Det er variert med funksjoner som har kontakt.

Komité Omsorg

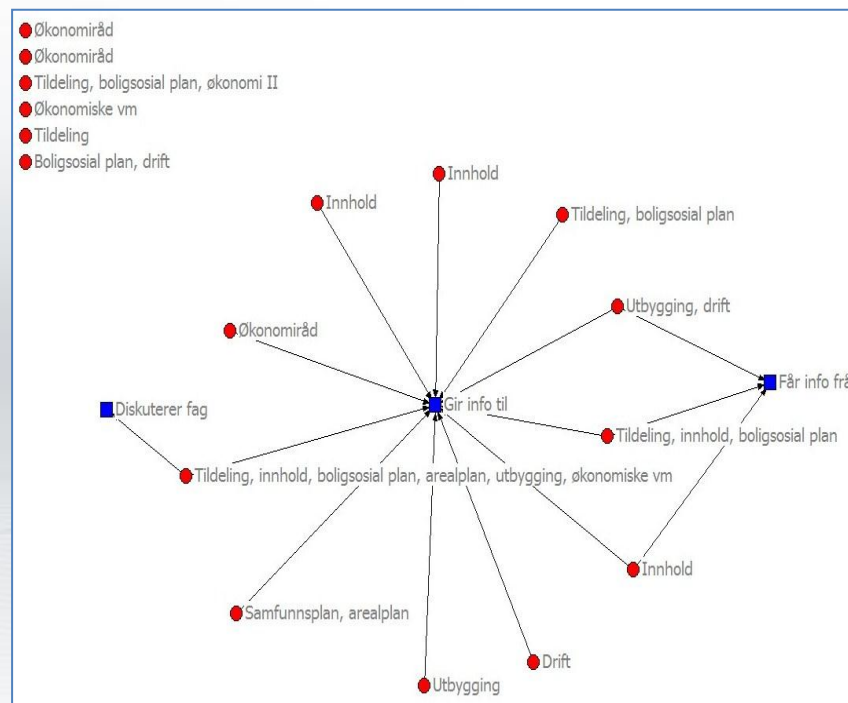
- Det er kun en i nettverket som oppgir å legge fram saker for komiteen, men det er oppgitt mer kommunikasjon overfor Komité omsorg enn for Komité oppvekst.

I begge tilfeller er *økonomi* lite i kontakt med komiteene. Hvorfor er det slik? Er det grunn til å tenke annerledes om dette?

Kontakt overfor *ordførere*, samt total oversikt over kontakt overfor politisk miljø

Figur 13: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og ordfører

Figur 14: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og politisk miljø, minus «legger fram saker for»

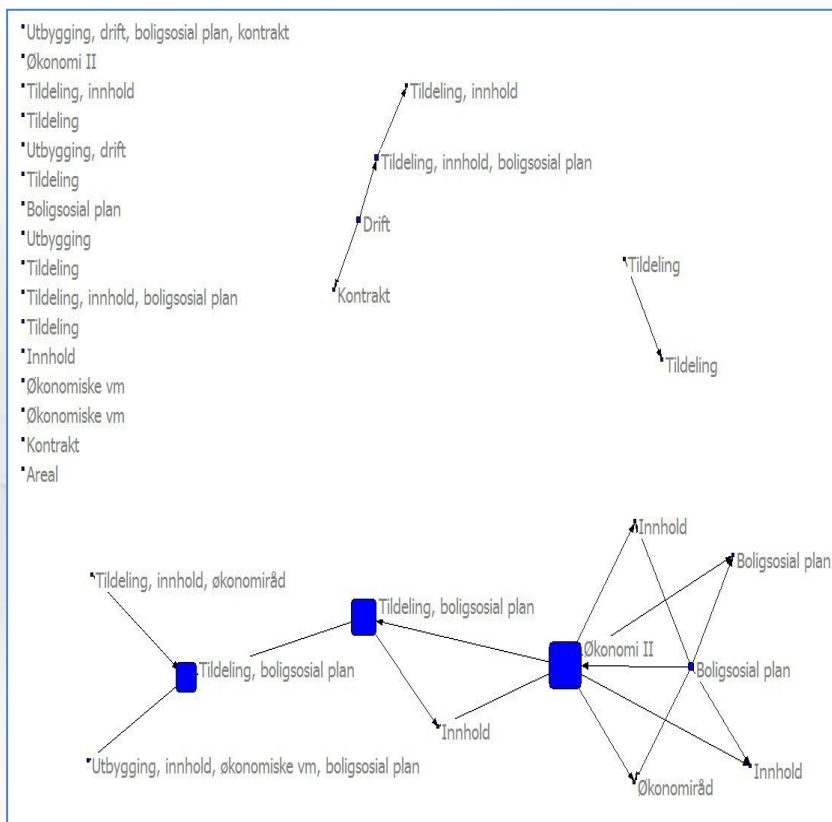
Arbeidsspørsmål

- Hvilken nytte kan en ha av økt kontakt med ordføreren?
- Hvor fornøyde er dere med kontakten overfor politiske organ totalt sett?
- Finnes det medlemmer i styrene som sitter på fagkompetanse vi kunne ha utnyttet mer?
- Kan en vinne noe på at boligsosialt arbeid er mer kjent i det politiske miljøet?
- Der flere har kontakt med samme styre/organ; er det grunn til å koordinere denne kontakten?
- Finnes det politikere som ikke sitter i komiteene, men som det kan være spesielle grunner til å opprette kontakt med?

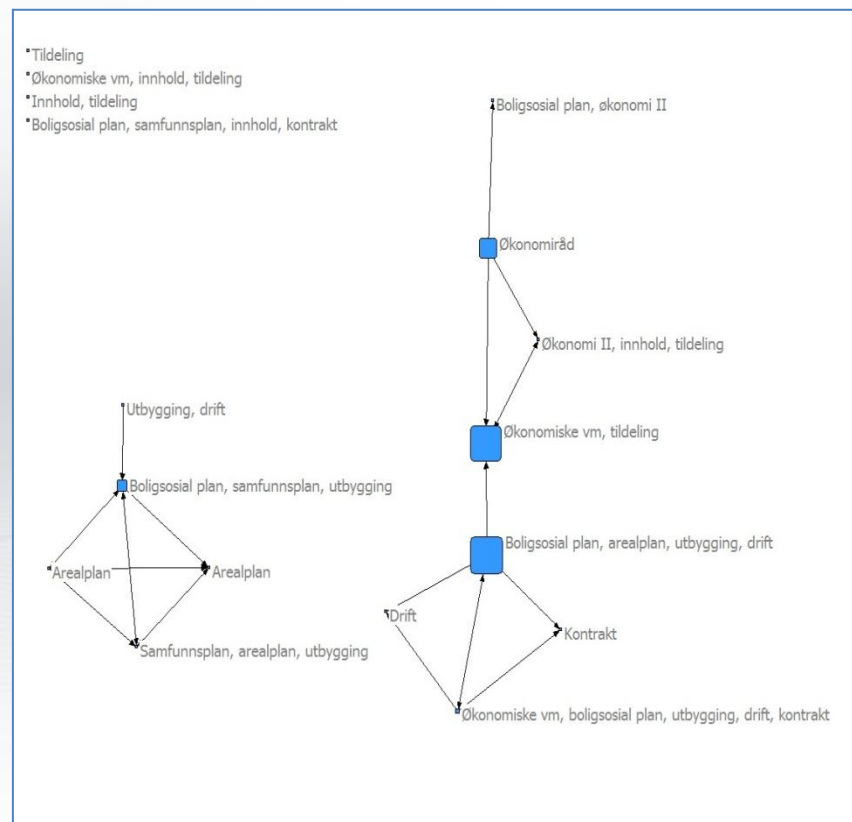
Del III

Sammenligning mellom Stjørdal kommune og Levanger, Steinkjer og Molde.

Hele nettverket, daglig kontakt, Levanger og Molde kommuner

Figur 15: Daglig kontakt, hele nettverket, Levanger

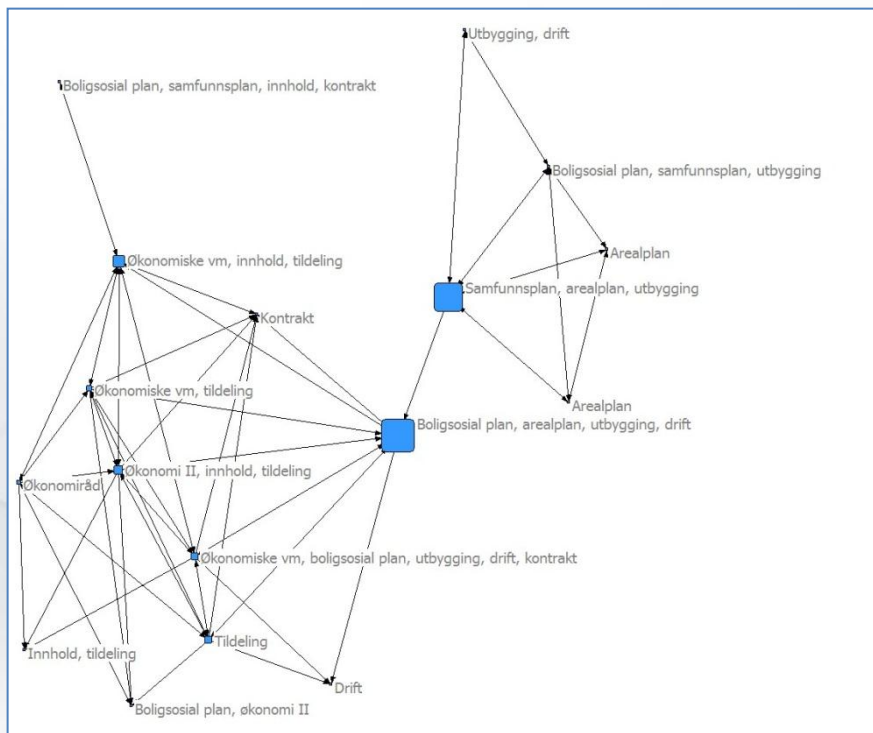
Figur 16: Daglig kontakt, hele nettverket, Molde

Kommentar

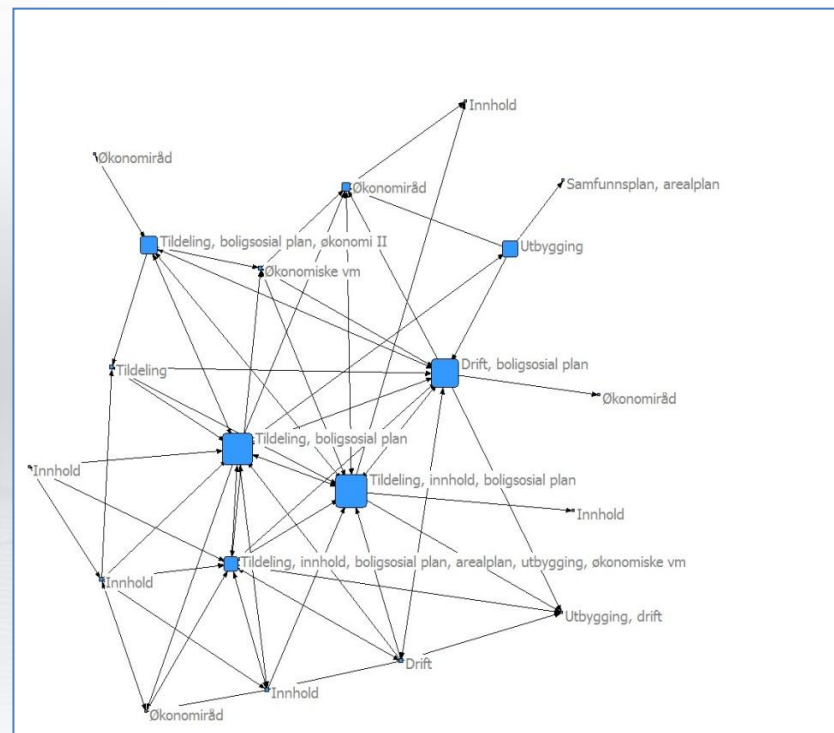
- Kommunene er ganske like på daglig basis ved at begge består av en større «klynge» og et par mindre.
- Nettverket av ansatte innafor boligsosial arbeid er større i Levanger enn i Molde (henholdsvis 33 og 17).
- Det er særlig på området *tildeling av bolig* at kommunene skiller seg fra hverandre.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde og Stjørdal

Figur 17: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

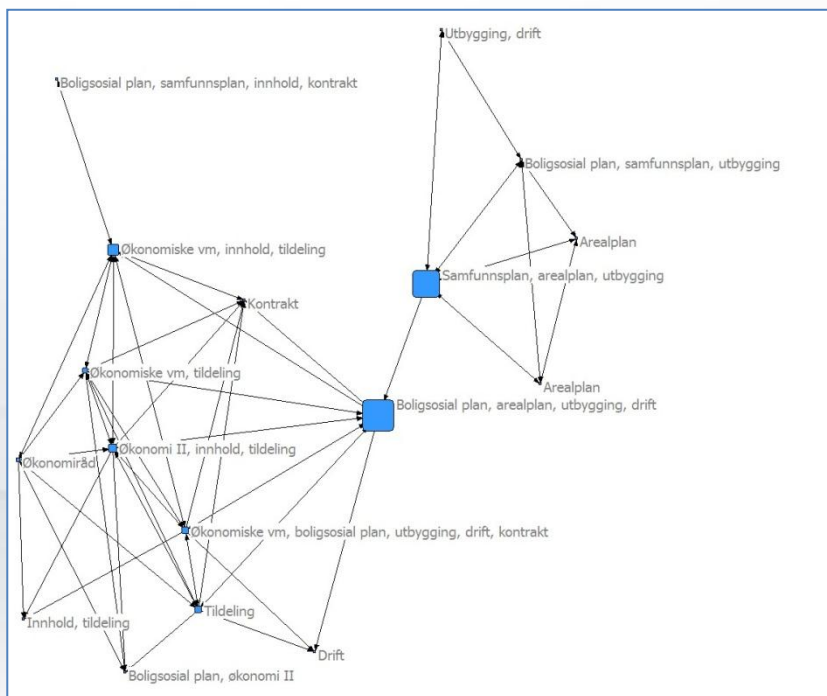

Figur 18: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Stjørdal

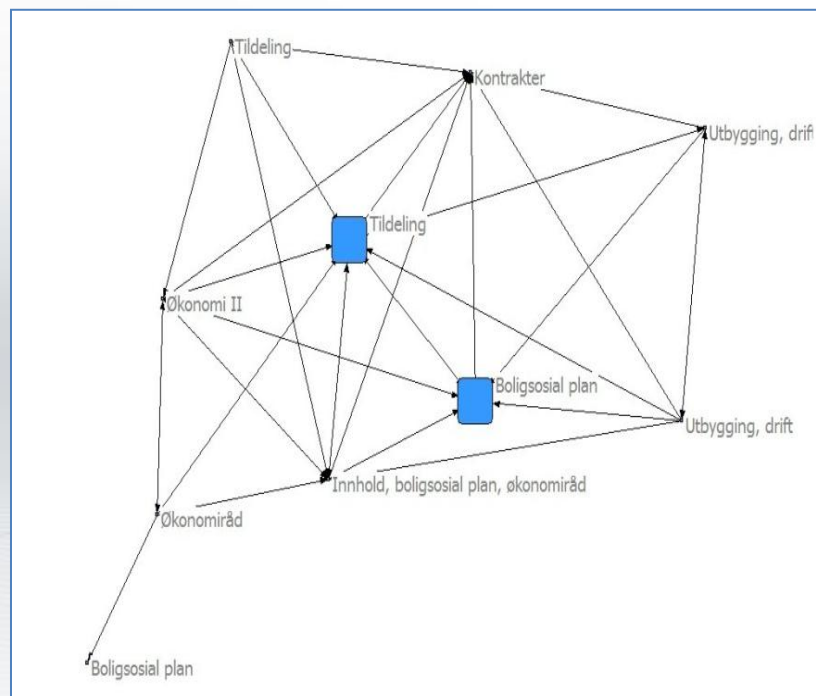
Kommentar

- Molde har to klynger som blir koplet sammen av to brobyggere
- Stjørdal mer «full-integrert» enn Molde, men også Stjørdal har noen få brobyggere. Brobyggerne i Stjørdal ser ut til å være mer jevnbyrdige enn i Molde.
- På ukentlig basis er alle aktører i nettverket involvert i kommunikasjonen i begge kommunene.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde og Steinkjer

Figur 19: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

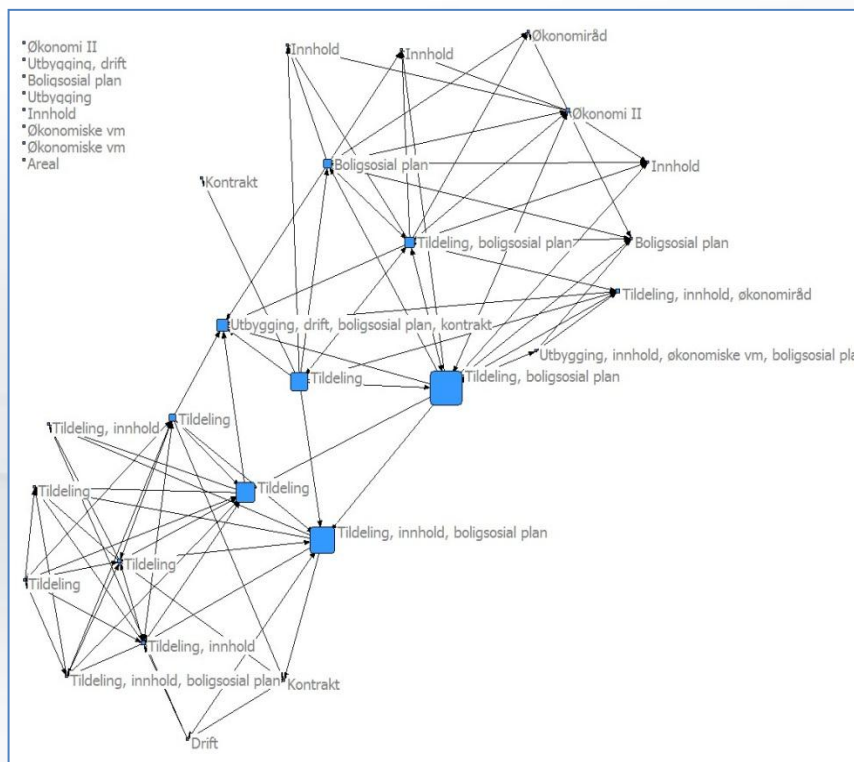

Figur 20: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket Steinkjer

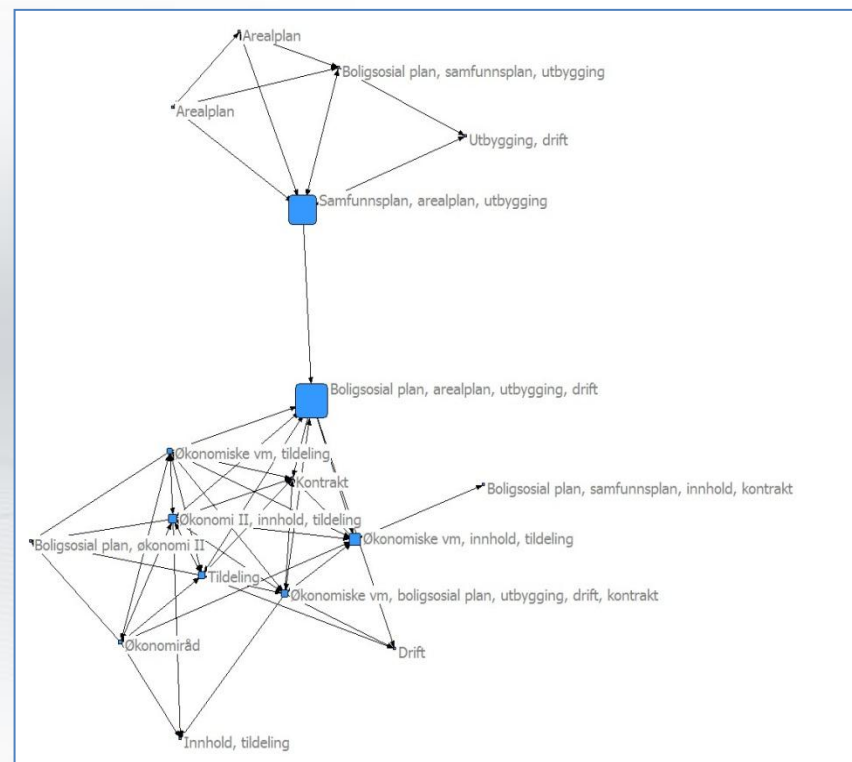
Kommentar

- Molde og Steinkjer sine boligsosiale nettverk er relativt jevnstore.
- Som Stjørdal, ser Steinkjer sitt nettverk ut til å være mer integrert enn Molde sitt er.
- Nettverket i begge kommunene er holdt sammen av et mindre antall brobyggere.

Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger og Molde

Figur 21: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

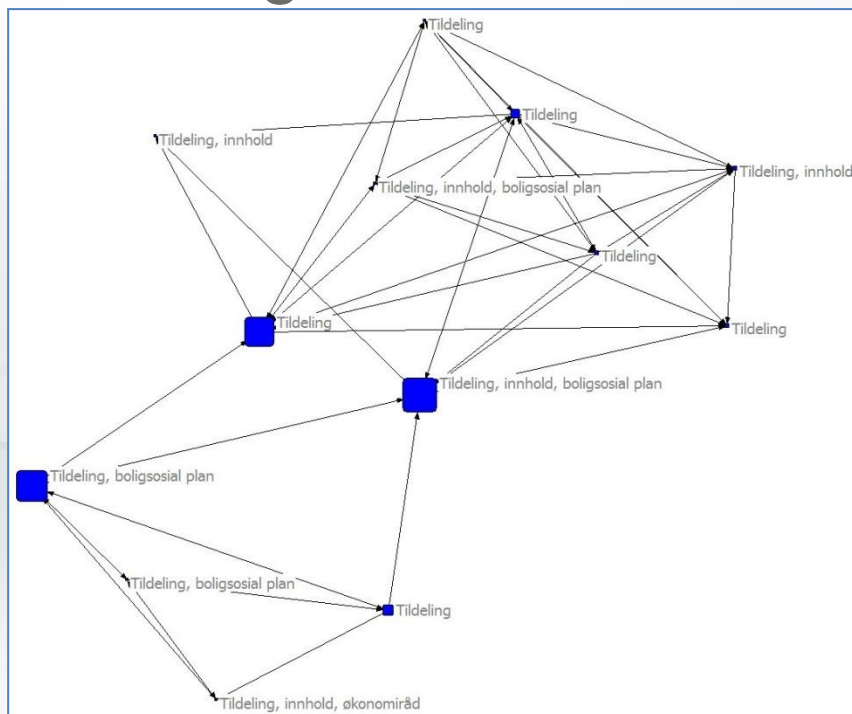

Figur 22: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

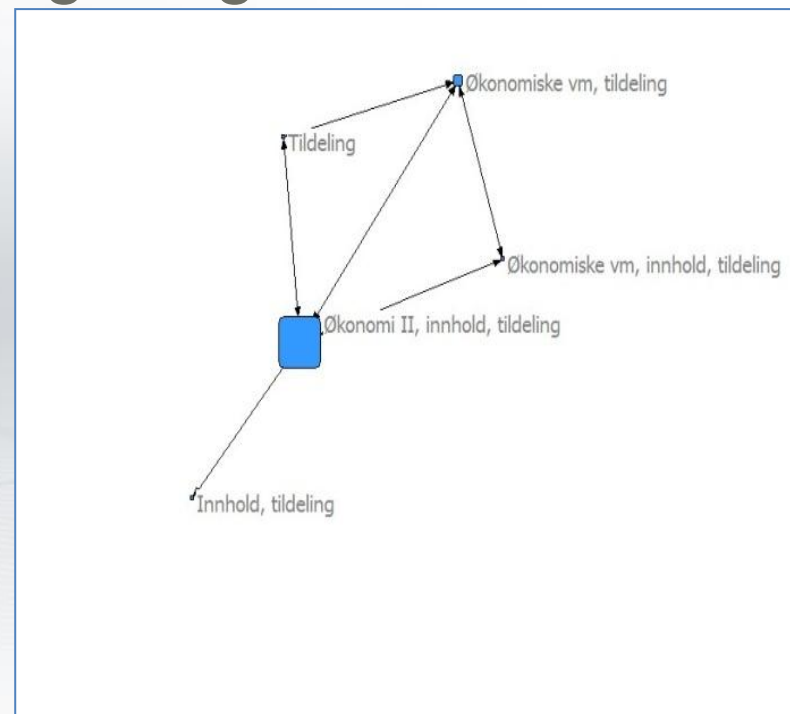
Kommentar

- Nettverkene i Molde og Levanger har flere fellestrekk
  - Nettverket består av to klare klynger
  - Klyngene er koordinert (eller ikke) av noen få og sterke brobyggere
- Innholdet i klyngene er forskjellig. I Levanger består den ene klart av tildeling, i Molde består den av ulike planleggere.

Tildelingsnettverket i Levanger og Molde

Figur 23: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

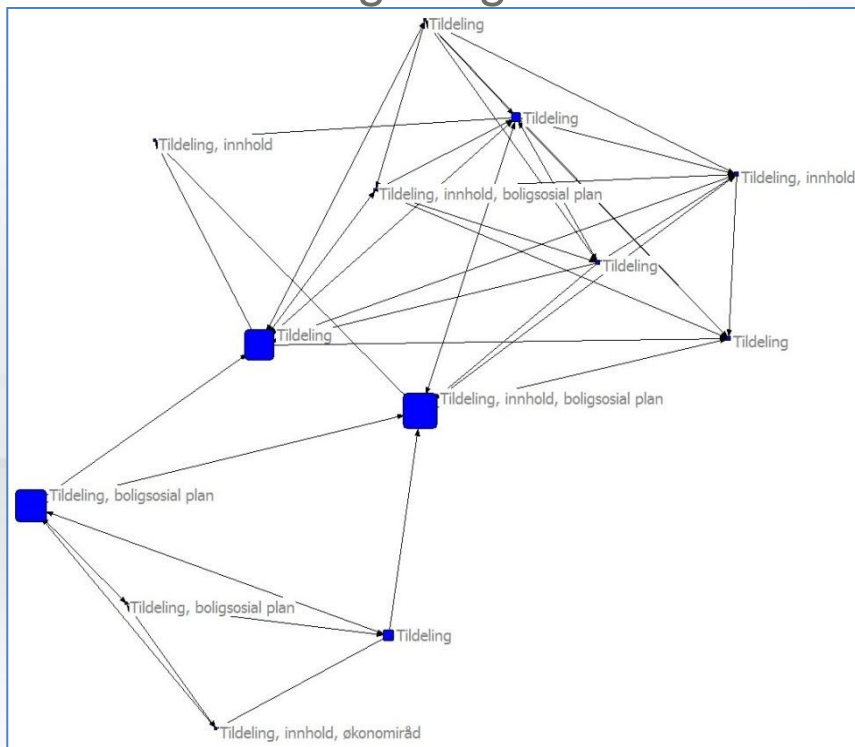

Figur 24: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Kommentar

- Når en tar vekk alle andre relasjoner enn tildeling i seg sjøl, blir nettverket rundt funksjonen veldig tydelig.
- Forskjellen mellom Levanger og Molde enda tydeligere, blant annet arbeidet med tildeling i Molde er fordelt på fem personer, mens det i Levanger er fordelt på 13 personer.

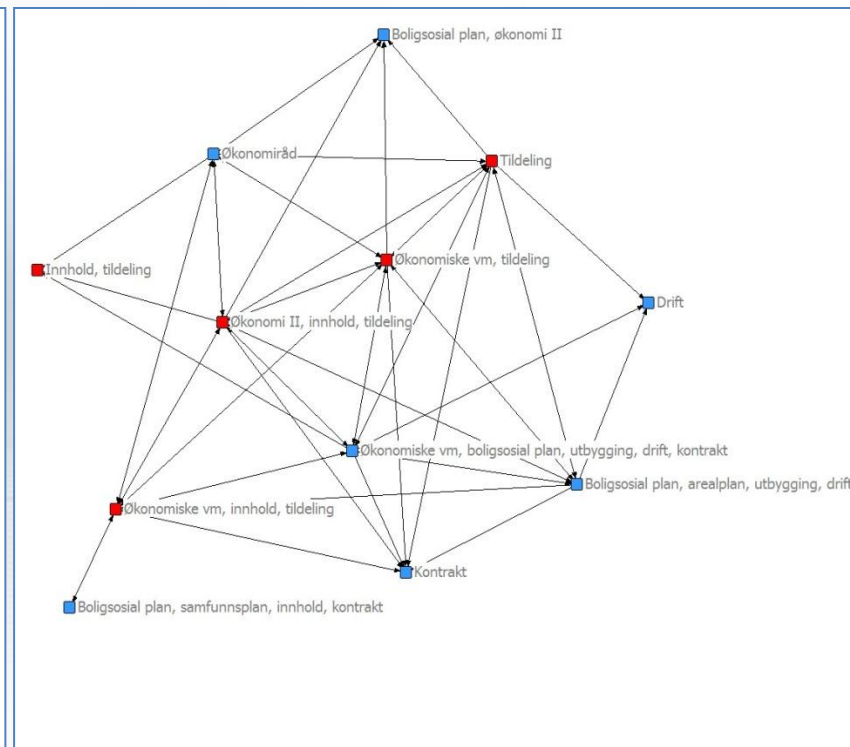
Tildeling og nettverket av deres direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt. Levanger og Molde

Figur 25: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

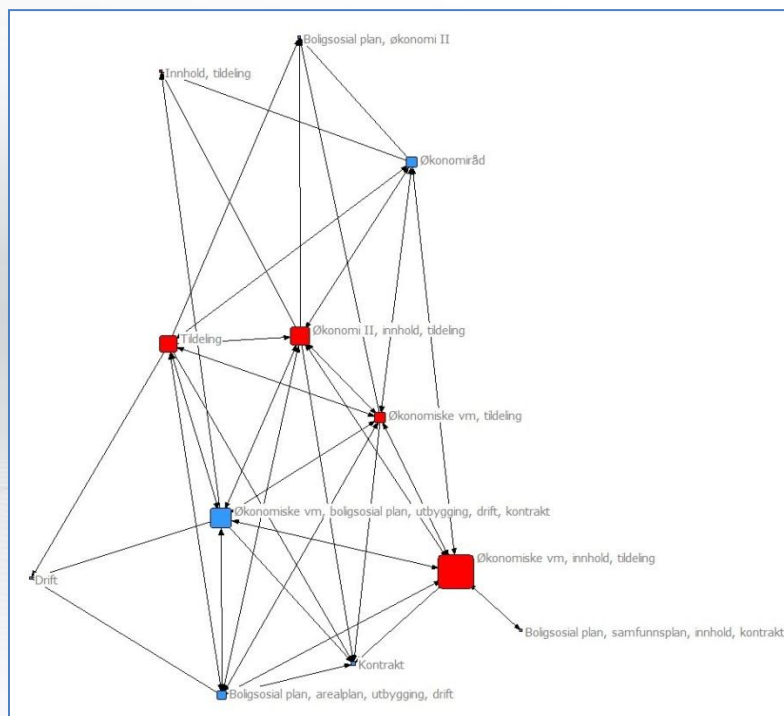
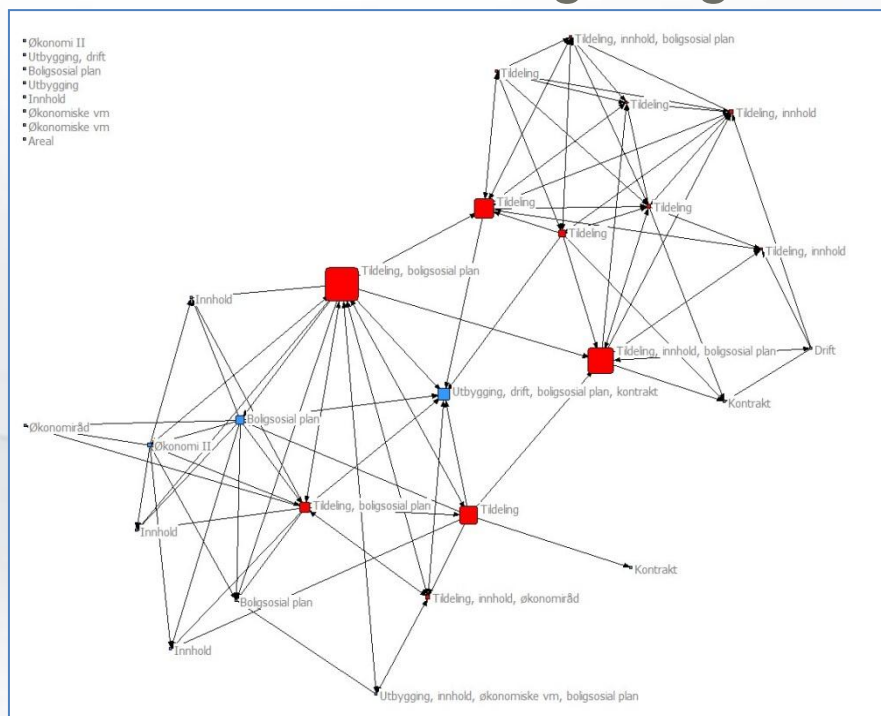
Kommentar

- I Levanger er tildeling i en klynge for seg. De fleste som driver med tildeling, har bare denne oppgaven (boligsosialt)
- I Molde er funksjonen tildeling mer integrert i nettverket ellers. Samtidig som de som har tildeling som oppgave, også har andre ansvarsområder.

Figur 26: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Funksjonen *tildeling*, og dens plass i hele det boligsosiale nettverket. Levanger og Molde.

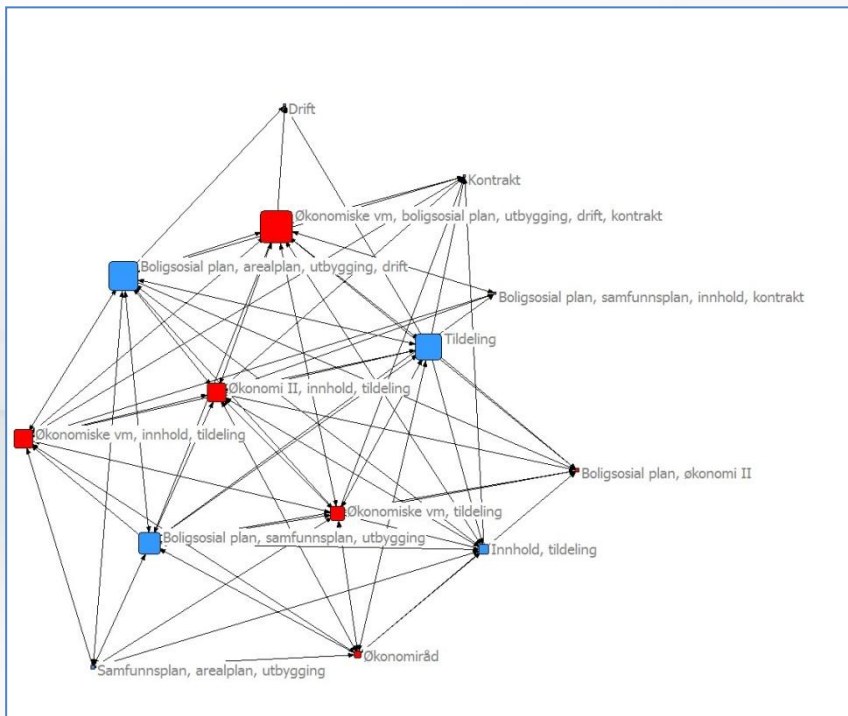
Figur 27: Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Levanger.

Figur 28: Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde

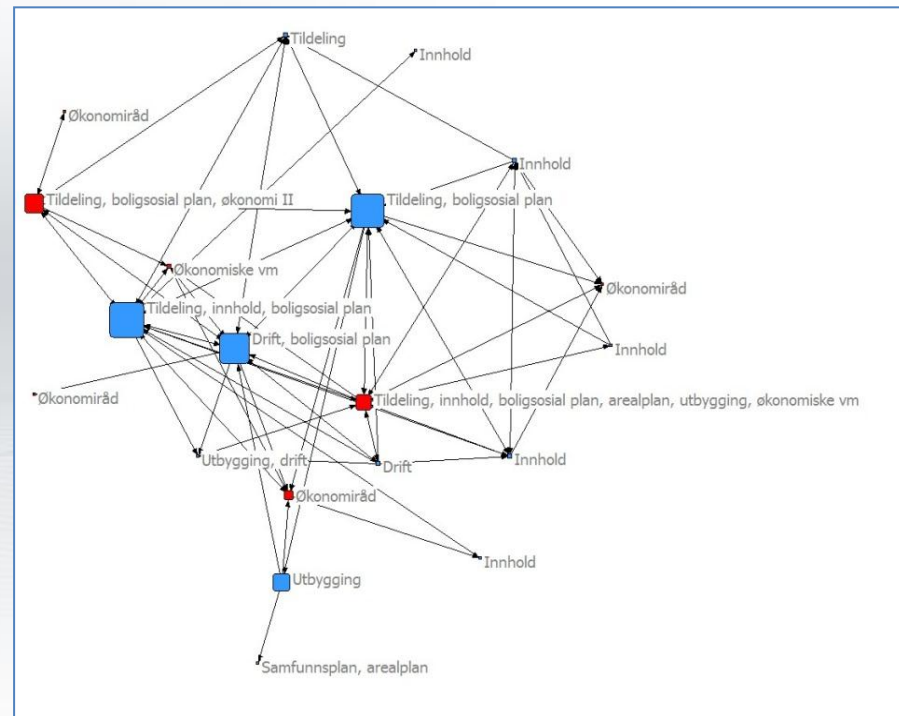
Kommentar

- Både i Molde og Levanger er funksjonen tildeling fordelt rundt i nettverket
- Funksjonen er i begge kommunene til dels sentralt plassert i nettverket (som brobyggere)
- I Levanger sitter det folk med ansvar for tildeling i svært sentrale brobyggerfunksjoner

Funksjonen *økonomi* sin plass i det boligsosiale nettverket. Molde og Stjørdal

Figur 29: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde. *Økonomi* er markert med rødt.

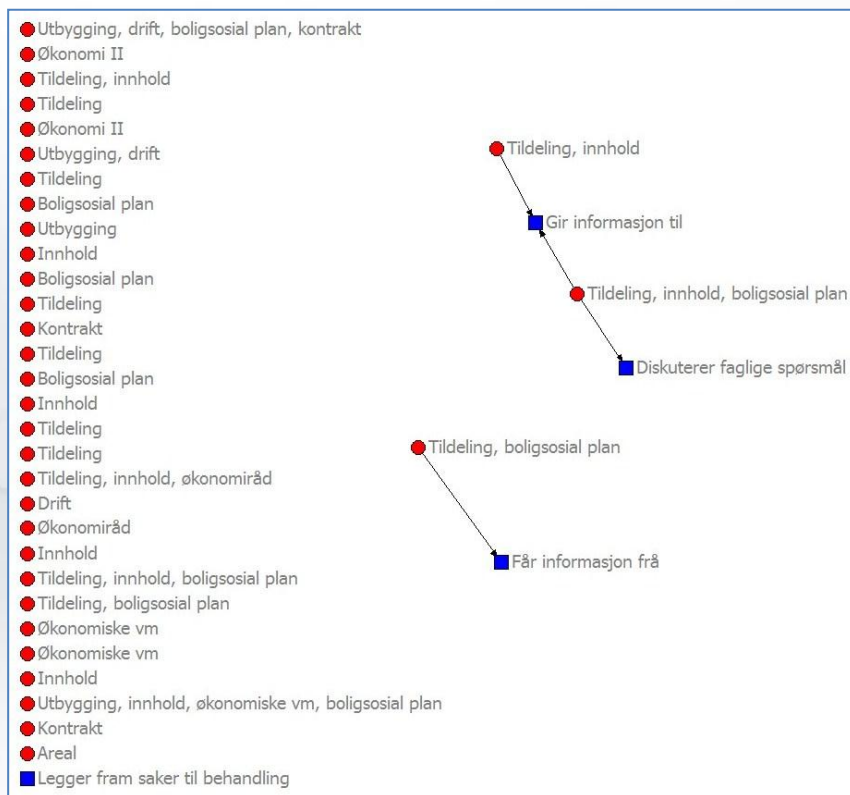

Figur 30: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Stjørdal. *Økonomi* er markert med rødt.

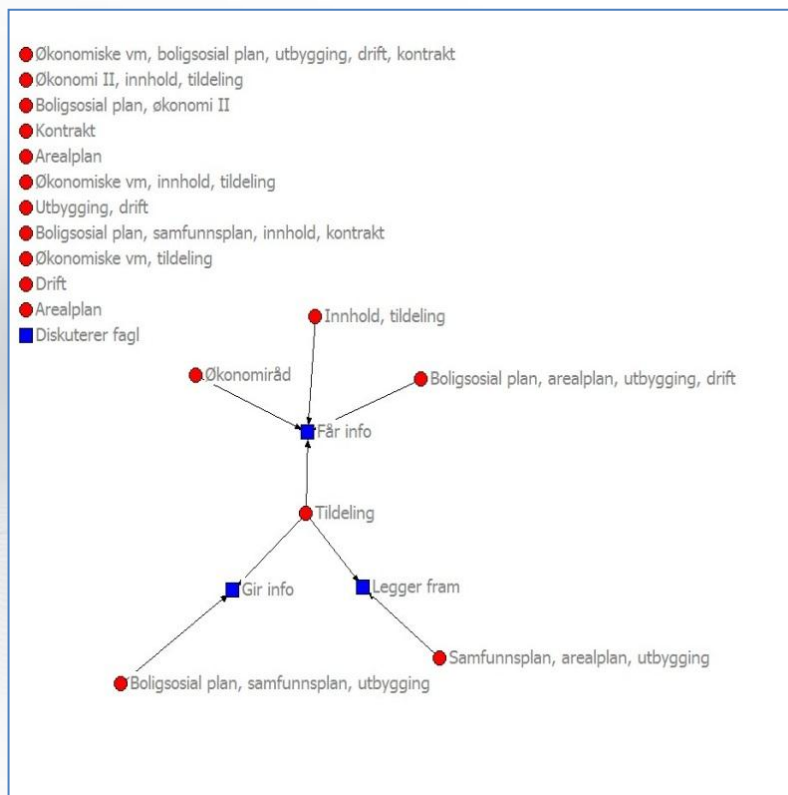
Kommentar

- Nettverka rundt *økonomi* ser ut til å være om lag like store i begge kommunene.
- *Økonomi* ser ut til å ha en mer sentral plassering i Molde enn i Stjørdal, men er ellers om lag like integrert i begge kommuner.

Politisk involvering: Driftsstyrer

Figur 31: Kontakt med Driftsstyret, Levanger

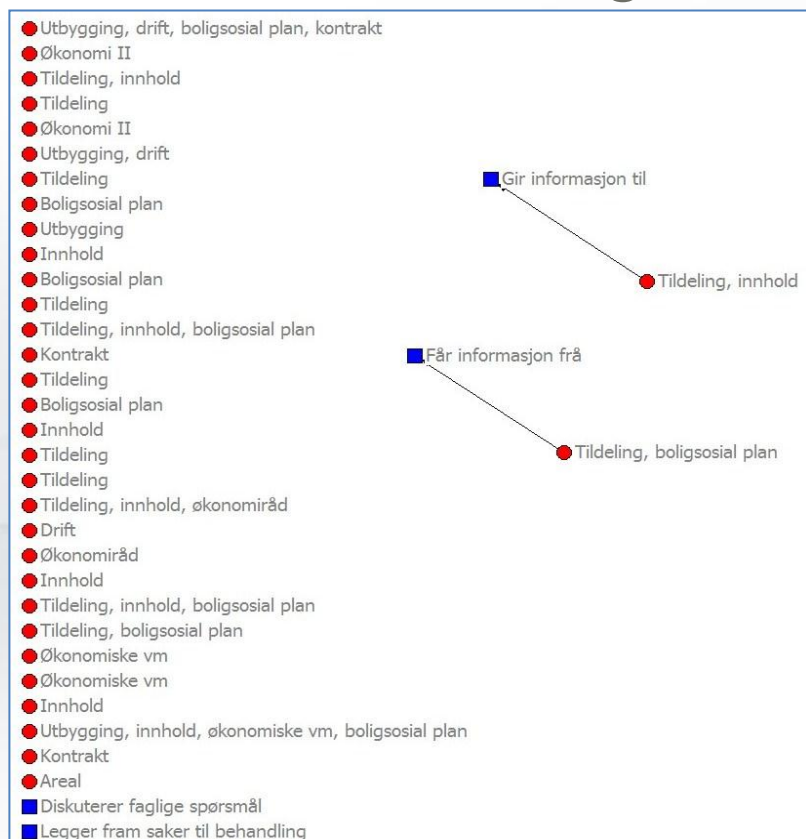
Figur 32: Kontakt med Drift og forvaltning, Molde

Bildene viser at

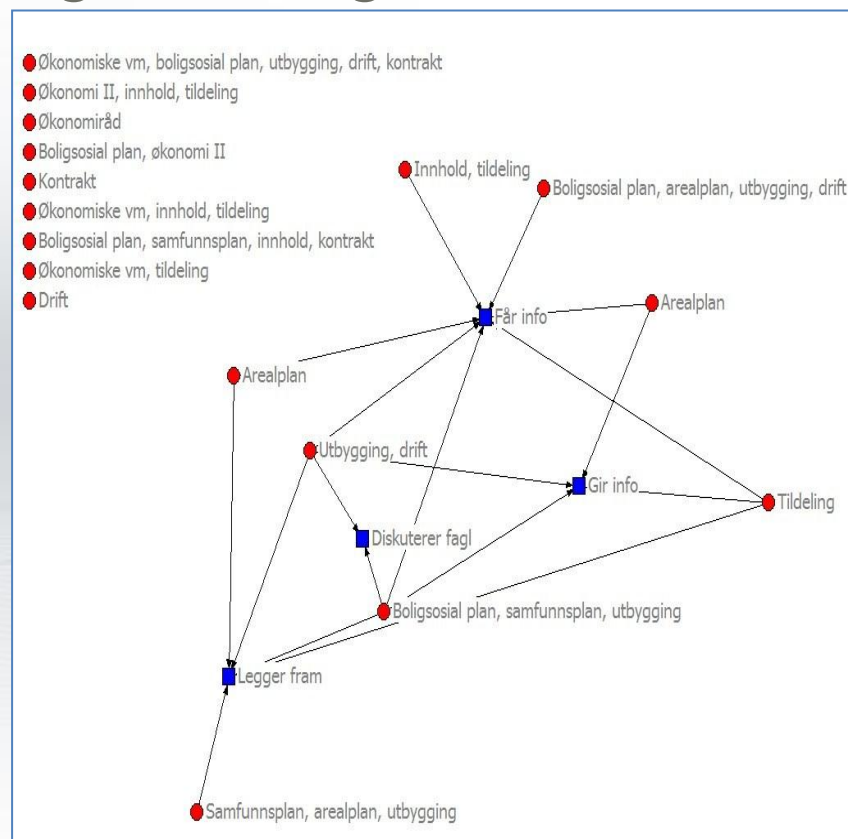
- To personer gir informasjon til, en får informasjon fra og en diskuterer faglige spørsmål med (-), i Levanger
- To personer gir informasjon til, fire får informasjon fra og to legger fram saker for (-) i Molde

Politisk involvering: Plan og utvikling

Figur 33: Kontakt med Plan og utvikling, Levanger

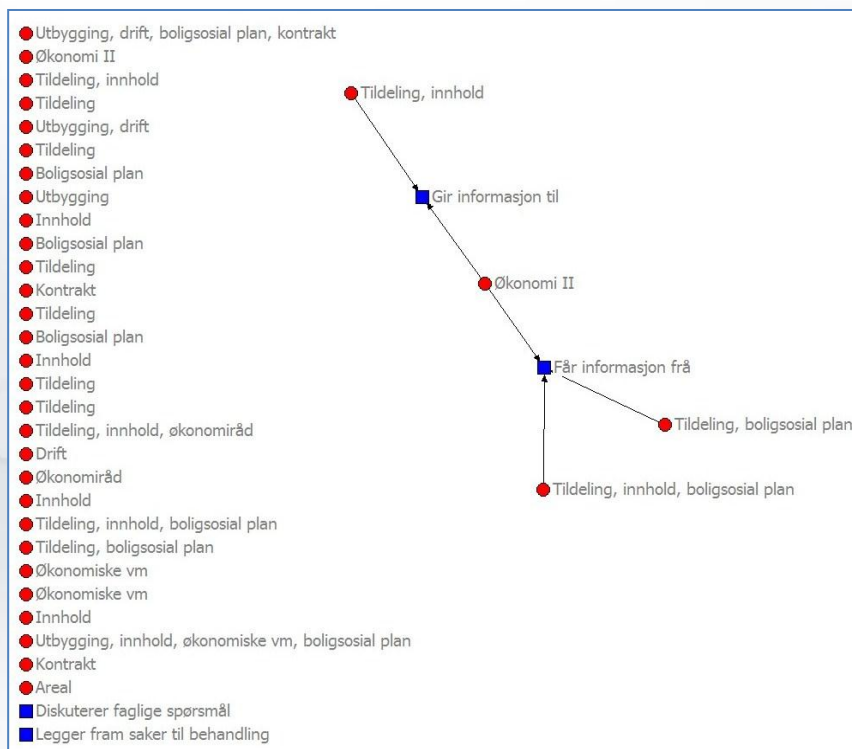

Figur 34: Kontakt med Plan og utvikling, Molde

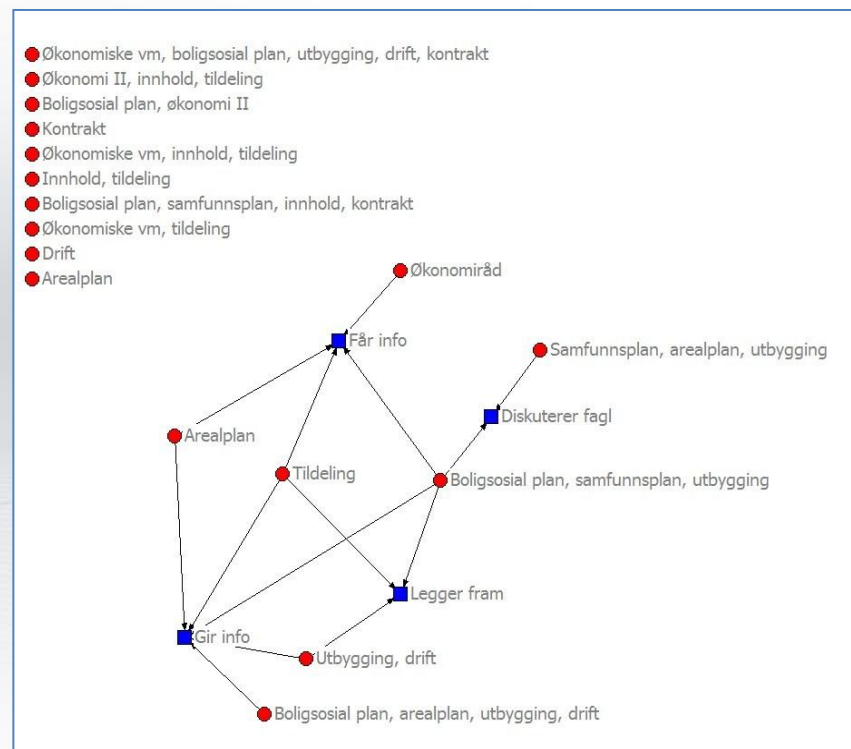
Bildene viser at

- en gir informasjon til og en får informasjon fra (-) i Levanger
- fire gir informasjon til, seks får informasjon fra, fem legger fram saker for og to diskuterer faglige spørsmål med (-) i Molde

Politisk involvering: Ordførere

Figur 35: Kontakt med ordfører, Levanger

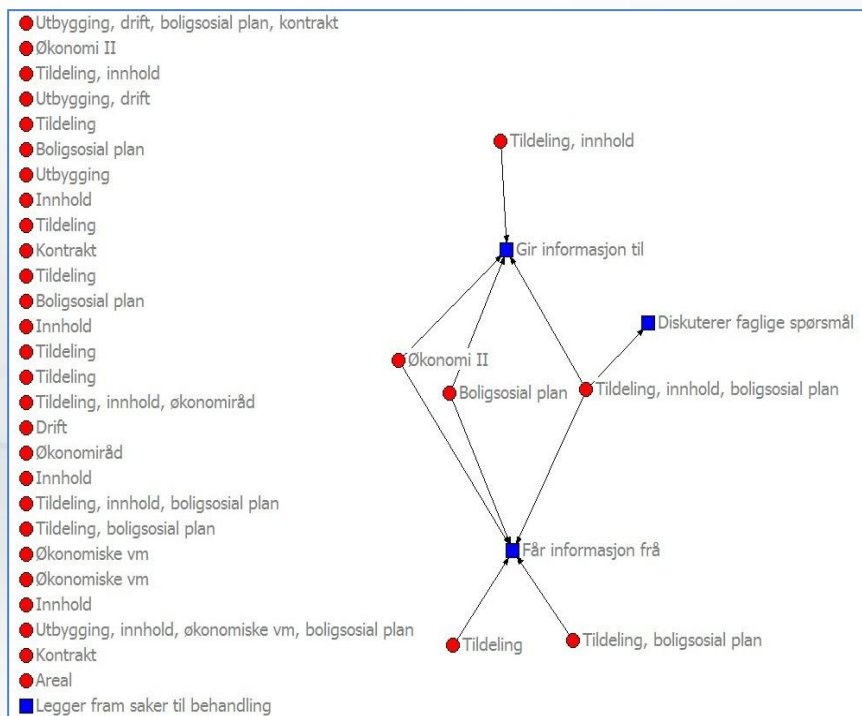

Figur 36: kontakt med ordfører, Stjørdal

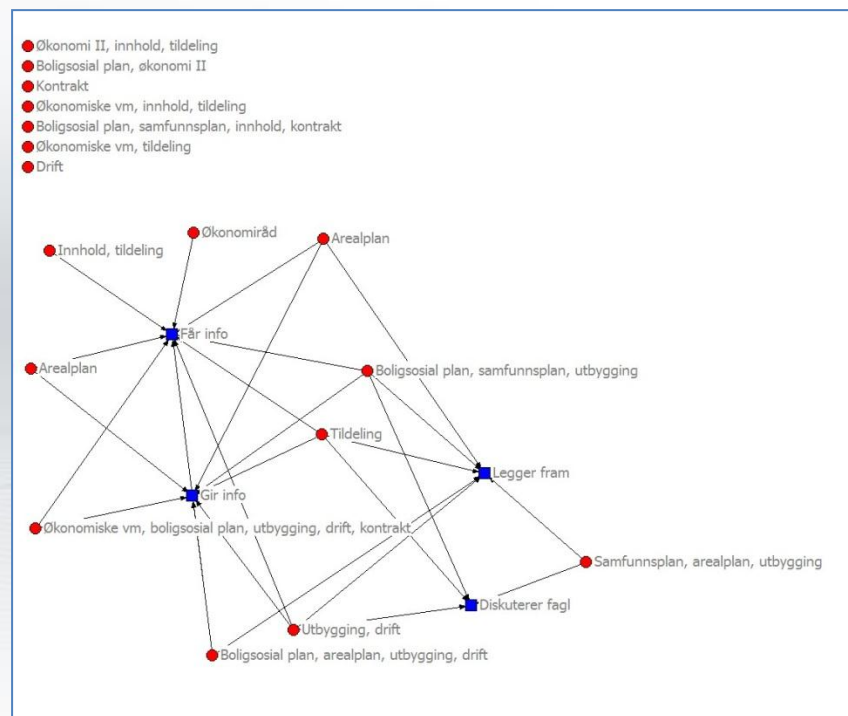
Bildene viser at

- to gir informasjon til og tre får informasjon fra ordføreren i Levanger
- fem gir informasjon til, fire får informasjon fra, tre legger fram saker for og to diskuterer faglige spørsmål med ordføreren i Stjørdal

All politisk kontakt

Figur 37: All politisk kontakt, boligsosialt område, Levanger

Figur 38: All politisk kontakt, boligsosialt område, Molde

Bildene viser at Molde har atskillig større kontaktflate mellom administrasjon og politikere på det boligsosiale området enn Levanger.

d. Nettverksanalyse Molde

MØREFORSKING

Boligsosialt arbeid og planlegging
Nettverksanalyse av boligsosialt arbeid
i Molde kommune

Bakgrunn og kommenterte lysark

Desember 2011

Susanne Moen Ouff

Else Ragni Yttredal

Innledning

Denne presentasjonen gir et overblikk over nettverket av ansatte som har boligsosiale oppgaver i Molde kommune, og kommunikasjonsflyten imellom dem. Dataene til presentasjonen er hentet inn i forbindelse med utviklingsprosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging*.

Presentasjonen er ikke en rapport, og inneholder derfor mindre tekst enn ellers. Den er ment som et hjelpemiddel i diskusjonen rundt organisering av, og innholdet i, det boligsosiale arbeidet i kommunen. Det følger med kommentarer og arbeidsspørsmål til bildene. De kan brukes enkeltvis eller flere sammen. Lysbildene 4-11 inneholder informasjon som er viktig for å kunne lese og analysere dataene på en god måte. Vi anbefaler at disse blir presentert sammen med enkeltlysbilder.

I siste del av presentasjonen blir nettverket i Molde kommune sammenliknet med tilsvarende i Stjørdal, Levanger og Steinkjer kommuner.

Presentasjonen markerer avslutningen på det toårige samarbeidet mellom kommunene Levanger, Stjørdal, Steinkjer og Molde (Malvik var også med i 2009-2010), Husbanken region Midt-Norge og Møreforskning. Vi takker for godt og innholdsrikt samarbeid, der kommunen ved arbeidsgruppa har lagt ned et betydelig arbeid for å videreutvikle det boligsosiale arbeidet i kommunene, til beste for vanskeligstilte på boligmarkedet. Vi ønsker Levanger kommune lykke til i arbeidet framover.

Volda, 19. desember 2011

Susanne Moen Ouff

Innhold

Side

- 4-6 Hvorfor nettverksanalyse, hva kan SNA-data brukes til, hvordan leser vi SNA-data?
- 7-9 Ulike typer framstilling av nettverk
- 10 Bakgrunn for dataene
- 11 Forkortelser brukt i framstillingen
- 12-19 Relasjoner i boligsosialt nettverk i Molde kommune med kommentarer og diskusjonsspørsmål
- 20-23 Relasjoner mellom administrasjon og politiske styrer i Molde kommune med kommentarer og diskusjonsspørsmål
- 24-35 Sammenligning mellom Molde kommune og kommunene Levanger, Steinkjer og Stjørdal

Hvorfor nettverksanalyse (SNA - Social Network Analyses)

Hvorfor nettverksanalyse?

Nettverksanalyse blei valgt i fase II av prosjektet *Boligsosialt arbeid og planlegging* spesielt av to grunner:

1. Relasjoner mellom personer bestemmer hva slags handlingsrom de samme personene har. Med handlingsrom mener vi de hindringer og muligheter som fungerer som rammer for gjennomføring av arbeidet vårt. Relasjoner er kanaler for kommunikasjon, og for flyt av ressurser. Formelle eller uformelle strukturer ligger til grunn for samhandlingsmønstre, og for hvilken informasjons- og kunnskapsutveksling som skjer mellom personer. Det betyr at samhandlingsmønstre både er struktur- og personavhengig, noe som er viktig når en diskuterer konkrete nettverk.
2. Alle de fem kommunene som var med i fase I i *Boligsosialt arbeid og planlegging*, pekte på organisatoriske utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Disse utfordringene kom klart til syne gjennom arbeidet med boligsosial handlingsplan:
  - Boligpolitikken (...) kan virke uklar og er preget av sektorisering*
  - (Vi opplever) ansvarsfragmentering*
  - Tverretattlig/-faglig arbeid er fragmentert*
  - Det er for lite sammenheng mellom boligtildeling og utforming av innhold*
  - Veldig mange aktører driver med boligtildeling*

Formålet med nettverksanalysen har vært å kartlegge og beskrive mønstre for kunnskaps- og informasjonsutveksling, og bruke dette som diskusjonsgrunnlag rundt organisering av boligsosialt arbeid i kommunen. For eksempel: hvordan kan vi korte ned arbeidsveien mellom ansatte som jobber mot samme mål? Trenger vi nye eller forbedrede arenaer for samhandling for at vi skal få dette til?

”Hovedmålet” for analysen er at alle som jobber med boligsosialt arbeid skal få tilgang til den totale ”poolen” med ressurser, kunnskap, goodwill og teknologi kommunen som organisasjon har, for sammen å yte best mulig tjenester til innbyggerne.

Hva kan SNA-data brukes til?

Styrken ved å bruke et verktøy som SNA for å beskrive samhandling i et nettverk, er det visuelle bildet det gir. Vi kan lese komplekse sammenhenger i relasjoner, vi kan se om aktører er utelatt eller opererer aleine, og om det er "hull" i kommunikasjonen. Vi kan oppdage flaskehalser, og om det er sammenfall mellom formelle og uformelle møtepunkt og arenaer. Det er også mulig å avdekke om det finnes "overflødige" relasjoner. Hensikten er å finne om og eventuelt hvor potensialet for videreutvikling av relasjoner ligger. SNA kan også blant annet beregne aktørenes sentralitet i et nettverk av relasjoner og hver enkelt aktør sin prestasjonsevne/slagkraft i nettverket.

Dataene til analysen er samlet inn gjennom spørreundersøkelse i Questback, et verktøy for innhenting av data per epost. Det er kommunen selv som har avgjort hvem som skal svare på undersøkelsen, og dermed hvem som utgjør "universet" boligsosial planlegging og arbeid. Det er viktig å huske på at dette er avgjørende for resultatene av analysen. En viktig del av diskusjonen internt er dermed hvem som er relevante for boligsosialt arbeid i kommunene, altså hvem som utgjør det boligsosiale nettverket i kommunen. Dette er i seg sjøl ei viktig avklaring.

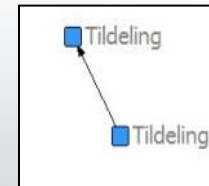
Ethvert nettverk oppstår og virker i en gitt kontekst og under bestemte vilkår. Det er derfor ikke mulig å si hva som er det «perfekte» eller «rette» bilde av et nettverk, gjengitt i SNA. Hvordan kommunen som organisasjon skal forholde seg til det som kommer fram på bildene i denne presentasjonen, er avhengig av målet en har for den samme organisasjonen.

Hvordan leser vi SNA-data?

Til høyre viser vi et utsnitt av et større nettverk i en kommune.

Bildet leses slik:

- **Den blå firkanten** representerer en person i nettverket, og kalles *node*.
- Ordet **Tildeling** er *koden* for en person som dekker funksjonen tildeling av bolig i nettverket.
- **Linjen** mellom de to representerer en relasjon i form av kontakt mellom de to.
- **Pila** viser i hvilken retning relasjonen er oppgitt. Merk: at pila ikke går begge veier, kan ha flere grunner:
  - Spørsmålet som ligger til grunn for svaret, gir en slik fordeling.
  - De to personene deler ikke oppfatninga av relasjonen
  - Begge oppfatter at relasjonen er ensidig.
  - Den ene har ikke svart på undersøkelsen, slik at vi ikke vet hvorvidt relasjonen er oppfattet gjensidig.

Det er viktig å huske på at kommunikasjons- og informasjonsmønstre i stor grad avhenger av rutiner og forutsetninger i organisasjonen.

Neste lysbilde viser tre enkle eksempel på hvordan ulike nettverk kan framstå etter analysen, og hvilke sterke og svake sider slike nettverk kan ha. Virkelige nettverk er sjelden så rendyrkede, men har trekk fra alle tre. Dermed kan virkelige nettverk ha flere sterke og svake sider ved seg.

Stjerneformet nettverk

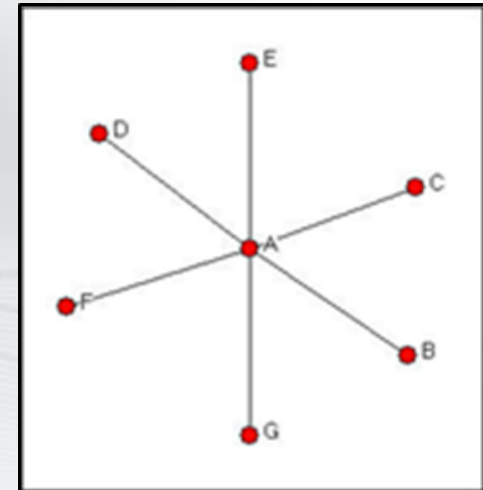
A har i dette nettverket en *brobyggerfunksjon* mellom de andre aktørene, siden A er den eneste som har direkte kontakt med alle. Brobyggerfunksjonen kan både brukes og misbrukes. A må sannsynligvis ha svært god oversikt over alles arbeidsområde, kompetanse og behov for å utnytte en slik plassering i nettverket på best mulig måte.

Styrker

- En aktør (A) har tilgang til all informasjon i nettverket, og kan koordinere informasjons- og kunnskapsflyten.

Svakheter

- Alle aktører må “gjennom” A for å komme til hverandre. Det kan i beste fall være tungvint, i verste fall kan A hindre at de andre kommer i kontakt med hverandre.
- A kan “sile” informasjon eller kunnskap på en negativ måte, slik at enkelte får mer eller mindre informasjon enn andre.
- Personlige egenskaper ved A kan være avgjørende for hvordan nettverket fungerer.
- Dersom A av ulike grunner forsvinner ut av nettverket, er det ingen andre som har samme oversikt, og det vil sannsynligvis ta lang tid for andre å bygge opp samme kunnskapsbase.

Sirkulært nettverk

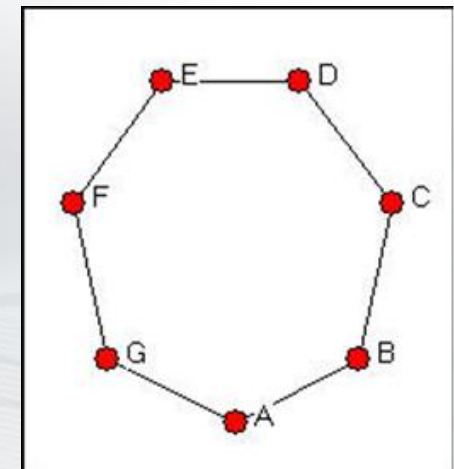
I et sirkulært nettverk har alle samme muligheter og funksjon når det gjelder formidling og innhenting av informasjon og kunnskap til andre i nettverket, men bare til hver sine to aktører (A til B og G osv.). Alle har like lang “arbeidsvei” til den aktøren som ligger lengst vekk i nettverket.

Styrker

- Alle aktører har tilgang til like mange andre aktører.

Svakheter

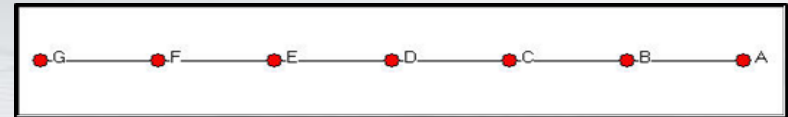
- Alle må gjennom to ledd, i form av andre aktører, for å komme til vedkommende som befinner seg lengst vekk i nettverket.
- Det finnes ingen som har fullstendig tilgang til all informasjon, og kan koordinere den.
- Det er ingen garanti for at de to aktørene en har kontakt med, er de viktigste å ha kontakt med, alt etter arbeidsområde, kompetanse osv.

Lineært nettverk

Et lineært nettverk kjennetegnes som vist i figuren. Aktørenes plassering er svært ulik, alt ettersom de befinner seg i ytterkant (som A og G) eller mot midten (som D). Alle aktører med unntak av A og G, har kontakt med hver sine to andre aktører. D har like lang arbeidsvei til begge sider i nettverket, mens de øvrige har kort arbeidsvei til ene siden, og lenger til den andre (E har kort vei til F og G, men lang til B og A).

Det er ingen styrker ved et nettverk som er organisert på denne måten.

Svakheter

- Det er svært langt fra den ene enden av nettverket til den andre, slik at A og G har lang arbeidsvei for å komme i kontakt med hverandre.
- Mange mellomliggende aktører kan hindre at informasjon og kunnskap kommer fram.
- Ingen har mulighet til å koordinere arbeidet.
- Ingen har fullstendig oversikt over arbeidet.

Oversikt over SNA-data diskutert i møte 28. april, samt kommentarer til disse

Bakgrunn

Spørreundersøkelsen blei gjennomført i april 2011. Nettverket av deltakere i boligsosialt arbeid i kommunen blei vurdert til å bestå av 17 personer fordelt på funksjonene husleiekontrakter, utbygging, framskaffing av bolig, drift og vedlikehold, boligsosial planlegging, økonomiske virkemidler, økonomisk rådgiving, tildeling av bolig, innholdstjenester og arealplanlegging. Mange dekker flere funksjoner i kraft av stillingen sin.

14 av 17 personer svarte på undersøkelsen, som var frivillig. Alle funksjoner i det boligsosiale arbeidet er dekt gjennom undersøkelsen. De som ikke har svart, kan likevel være del av undersøkelsen ved at andre har oppgitt kontakt med dem.

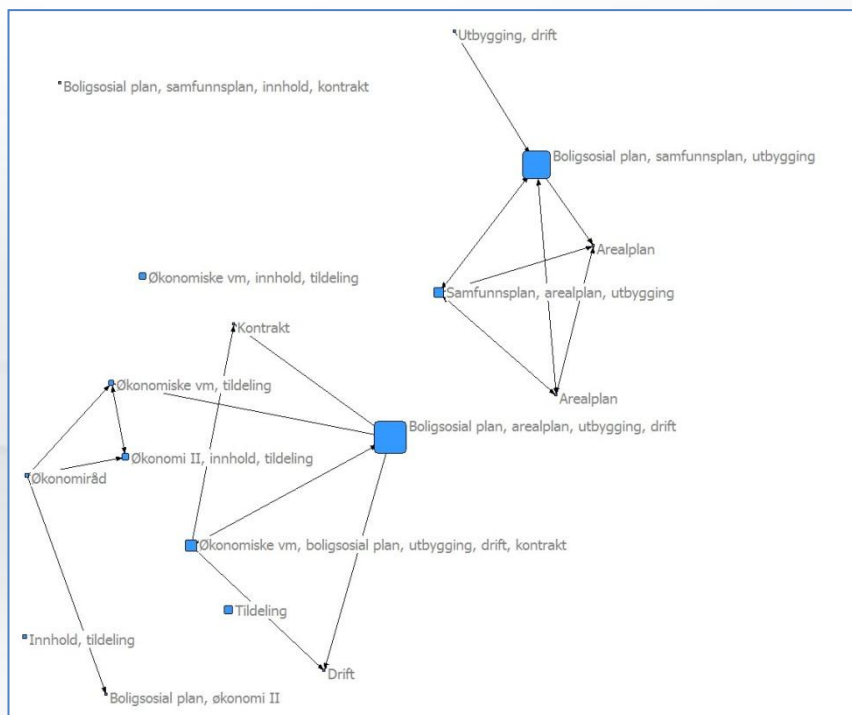
Analyse av resultatene blei gjennomført i mars, og resultatene diskutert i arbeidsmøte mellom Møreforskning og kommunen 28. april.

Utvalgte resultater blir presentert og kommentert under. Til resultatene følger også med arbeidsspørsmål til bruk som bakgrunn for videre diskusjon.

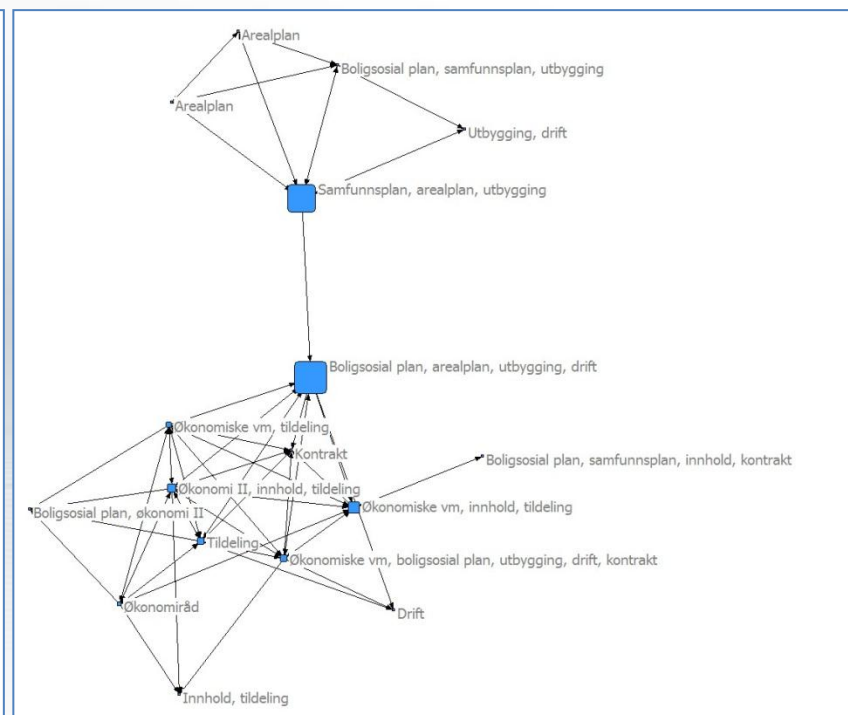
Forkortelser for funksjoner brukt i undersøkelsen

Tildeling	Tildeling av kommunal bolig
Utbygging	Utbygging
Innhold	Innholdstjenester som det å lære å bo, hjelp til praktiske gjøremål, hjemmehjelp o.l.
Boligsosial plan	Boligsosial planlegging
Kontrakt	Kontraktsinngåelse
Drift	Drift av bygg
Økonomiråd	Økonomisk rådgiving
Økonomiske vm	Økonomiske virkemidler
Økonomi II	Både økonomisk rådgiving og økonomiske virkemidler
Areal	Arealplanlegging

Sammenligning Figur 1) *Daglig kontakt* og Figur 2) *Daglig og ukentlig kontakt med brobyggerfunksjon*. Hele nettverket.

Figur 1: Daglig kontakt i hele nettverket

Figur 2: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket

Arbeidsspørsmål

- Kjenner du igjen dette kontaktmønsteret? Hva virker i tilfelle ukjent, eller uriktig?
- Hvilken rolle spiller de to «klyngene» i det daglige arbeidet?
- Hvem kommer med i nettverket i overgangen fra daglig til ukentlig kontakt (funksjoner og roller)?
- Hvilke formelle og uformelle arenaer danner grunnlaget for kontakten?
- Hvem knytter klyngene sammen? Er det naturlig at disse fyller en slik funksjon?
- Fra ditt ståsted; hva er svakhetene ved dette kontaktmønsteret? Og styrkene?

Kommentar til figur 1 og 2

På *daglig basis* er kontakten konsentrert om to «klynger» av ulik størrelse og utforming. Det er ikke grunnlag for å si at dette mønsteret i seg selv er rett eller galt. På generelt grunnlag vil vi kommentere at

- Den ene klyngen består i hovedsak av planfaglige funksjoner
- Den andre klyngen er bredt sammensatt av funksjoner innafor tildeling, økonomi, boligsosial planlegging, drift mm.
- Kun fire personer i det boligsosiale nettverket er ikke i daglig kontakt med andre i nettverket.

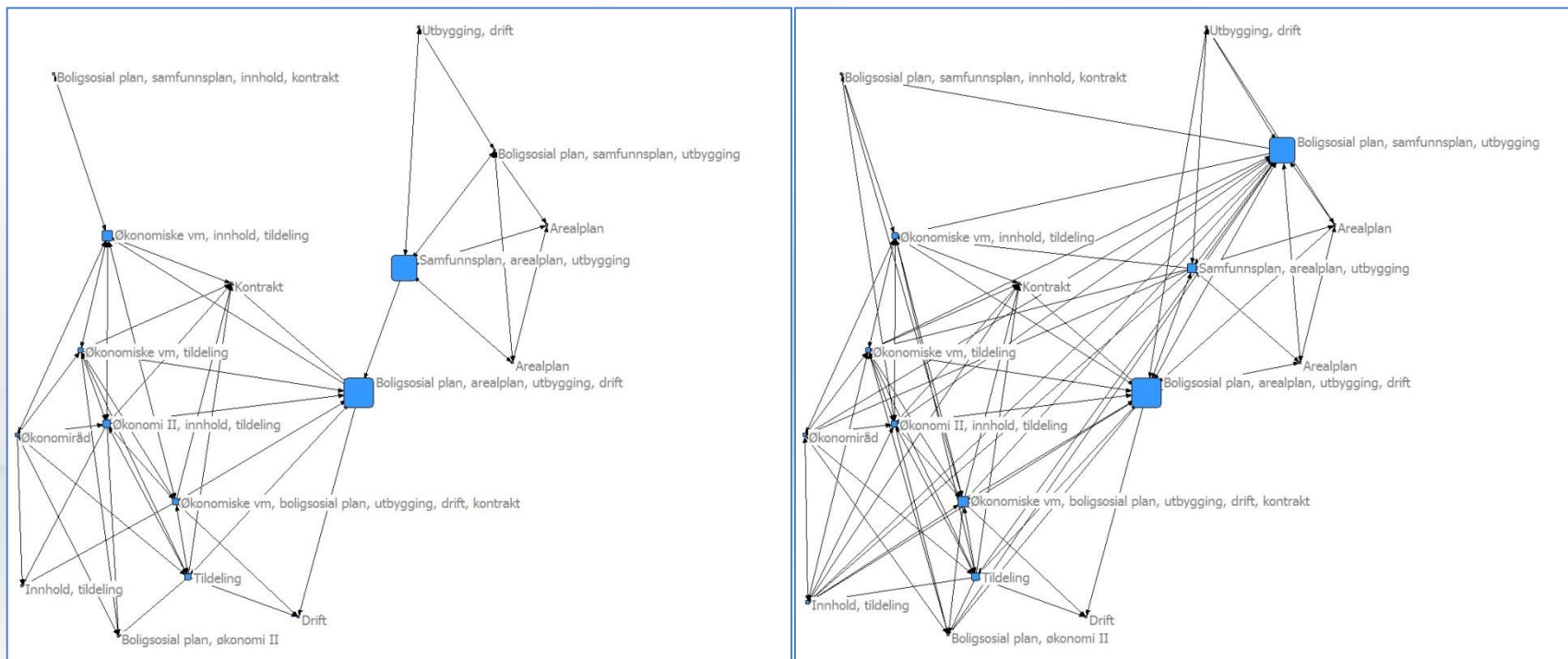
På *ukentlig basis* ser vi at kontaktmønsteret fortsetter å være konsentrert om de to klyngene. Vi ser også at

- Klyngene er bundet sammen av to personer som fungerer som brobyggere mellom klyngene. Disse to kan representere formelle møtepunkter eller mer uformelle arenaer.
- På ukentlig basis deltar alle aktørene i nettverket.

Det kan være interessant å diskutere hvilke gode grunner en har for å koordinere de to klyngene også i fortsettelsen gjennom de to «brobyggerne»? Et aktuelt spørsmål er også hvorvidt nettverket er sårbart overfor fravær av de to nøkkelpersonene, eller ligger mye av kunnskapen og kompetansen i koordineringsarbeid åpent for andre i nettverket?

I figurene 3 og 4 ser vi på hva som skjer i overgangen mellom ukentlig og månedlig kontakt i nettverket.

Sammenligning Figur 3) *Daglig og ukentlig kontakt* og Figur 4) *Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, med brobyggerfunksjon. Hele nettverket.*

Figur 3: Daglig og ukentlig kontakt i hele nettverket, med brobyggerfunksjon.

Figur 4: Daglig, ukentlig og månedlig kontakt, i hele nettverket med brobyggerfunksjon.

Arbeidsspørsmål

Hvem som bør være sentrale i nettverket, er avhengig hvor hyppig kontakt en må ha for å løse oppgavene på en god måte:

- Er oversikten over *brobyggere* i det boligsosiale nettverket overraskende? I tilfelle, på hvilken måte?
- Gjenspeiler *brobyggerne* formelle eller uformelle funksjoner? Gjenspeiler de to «klyngene» av personer naturlige skiller i organisasjonen?
  - Hvem har beslutningsmakt- og myndighet? På hvilke arenaer blir beslutningene tatt? Hvem er tilstede på disse?
- Hvilke sterke sider har disse mønstrene, som det er verdt å ta vare på i overgangen til ny organisering?
- Er det relevant å diskutere hvordan brobyggerfunksjonen endrer seg fra *daglig-ukentlig* til *daglig-ukentlig-månedlig* kontakt?

Kommentar til figur 3 og 4

En *brobygger* er en person som virker som mellomledd mellom andre i nettverket. På bildene gjenspeiler størrelsen på *noden*, i hvilken grad en aktør fungerer som brobygger. Jo større node, jo viktigere regnes brobyggerfunksjonen å være.

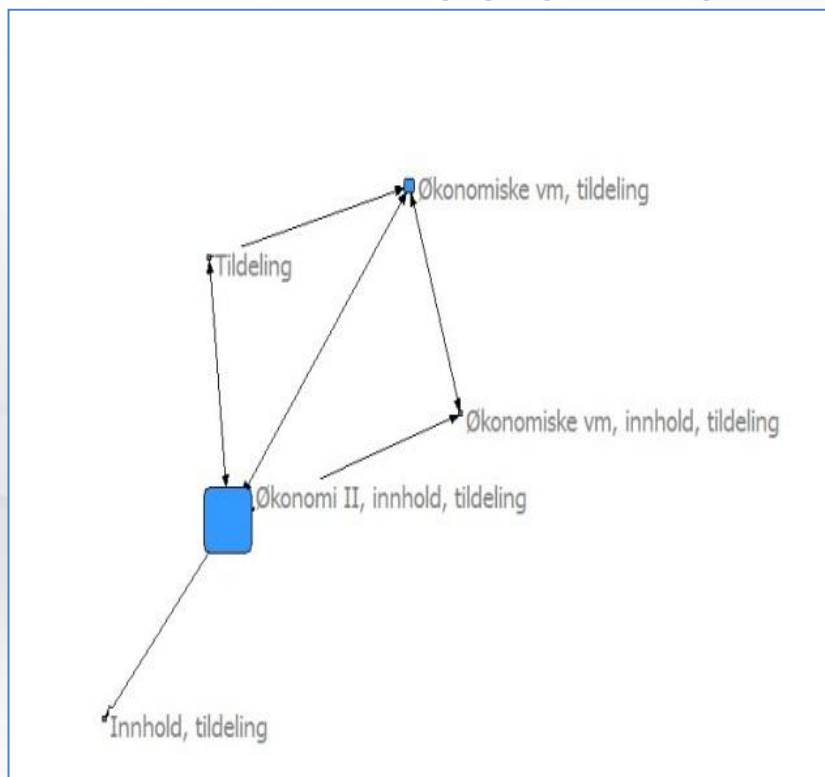
Sterke brobyggere kan bidra både positivt og negativt i nettverket. De kan fungere som «propper» i nettverket som hindrer flyt og kontakt, eller de kan bidra til økt informasjons- og kunnskapsflyt mellom aktørene i nettverket gjennom å koordinere og videreformidle slik aktivitet.

Vi ser at brobyggerfunksjonene endrer seg i takt med kontaktfrekvensen. Enkelte som ikke er involvert i nettverket på daglig basis, har en brobyggerfunksjon mellom andre i nettverket i det vi går over til å se på nettverket på ukentlig basis.

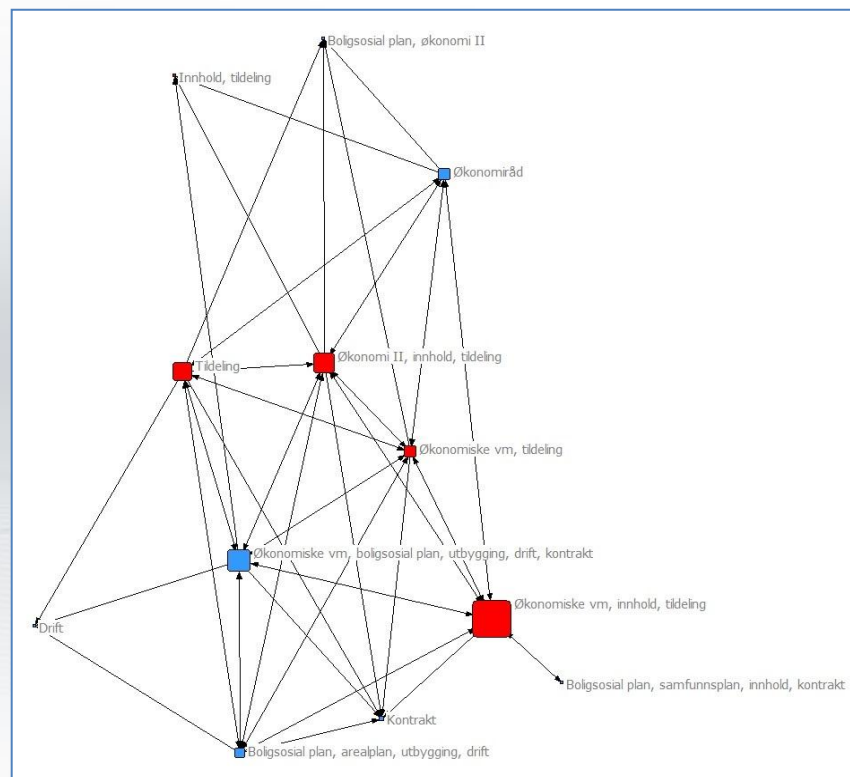
I overgangen fra ukentlig til månedlig kontakt ser vi flere trekk

- De to klyngene er ikke lenger like klart atskilt, men framstår som mer integrert.
- Ingen aktører skiller seg ut som spesielt perifere i nettverket på månedlig basis.
- Brobyggerfunksjonene er bare til dels dekket av de samme personene på månedlig basis som på ukentlig basis. Endringen i brobyggerfunksjonen kan avspeile formelle eller uformelle arenaer eller rollefordelinger.

Funksjonen tildeling, (daglig og ukentlig kontakt), og funksjonen tildeling med deres næreste relasjoner (daglig og ukentlig kontakt)

Figur 5: Daglig og ukentlig kontakt, kun funksjonen *Tildeling*

Figur 6 : Daglig og ukentlig kontakt, funksjonen *Tildeling* og de relasjoner de inngår i.

Arbeidsspørsmål

- Er tildelingsarbeidet koordinert godt nok på ukentlig basis? I tilfelle ikke, finnes det arenaer som blir brukt på månedlig basis, som kan brukes oftere?
- Er alle deler av organisasjonen (i form av grupper av innbyggere o.l.) like godt involvert når det gjelder tildeling?
- Hvilke fordeler og ulemper er det at de som har ansvar for tildeling, samtidig har ansvar for en rekke andre oppgaver?
- Innen det nettverket som funksjonen tildeling inngår i, har tildeling sentrale roller (i form av plassering/brøyggerroller).
- Hvilke styrker og svakheter kan dette kontaktmønsteret ha for søkere til kommunal bolig?

Kommentarer til figur 5 og 6

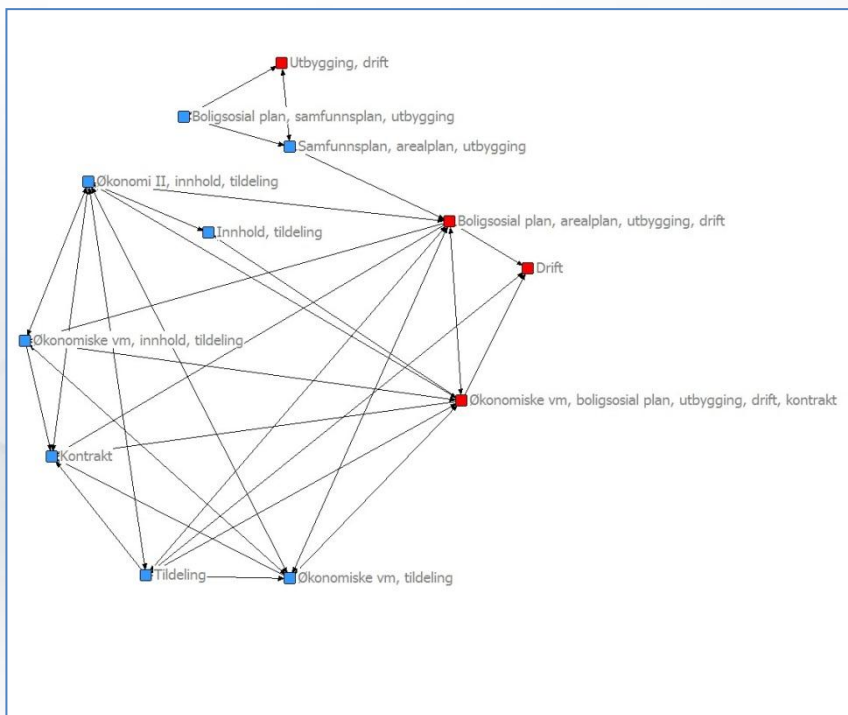
I nettverket av personer som fyller funksjonen *tildeling av kommunal bolig* kan vi se følgende

- Nettverket består av fem personer
- Fire av disse har også andre roller i det boligsosiale arbeidet
- I det totale nettverket som funksjonen tildeling inngår i (figur 6), har tildeling selv sentrale plasseringer. Men også andre funksjoner har sentrale roller.
- 11 av 17 personer i det boligsosiale nettverket er involvert i større eller mindre grad i nettverket rundt tildeling.

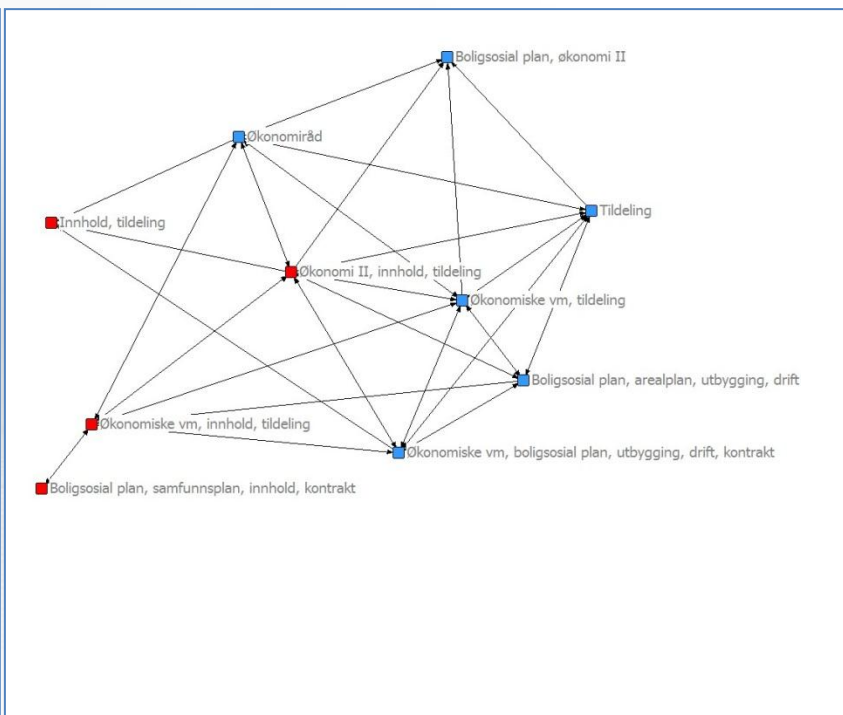
Det vi ikke kan si på bakgrunn av dataene er:

- Hvorvidt «klyngen» av personer som utgjør tildelingsnettverket gjenspeiler et naturlig skille i organisasjonen, og hvilke styrker og svakheter kontaktmønsteret deres har for søkere til kommunal bolig?
- Om enkelte grupper av innbyggere er bedre eller dårligere stilt ved søknad om kommunal bolig.
- Hvor sårbart nettverket, og arbeidet med tildeling av kommunal bolig er.

Nettverk rundt *Drift* og *Innhold*

Figur 7: Daglig og ukentlig kontakt, funksjonen *Drift* og nettverket rundt. Røde noder angir drift.

Figur 8: Daglig og ukentlig kontakt, funksjonen *Innhold* og nettverket rundt. Røde noder angir tildeling.

Arbeidsspørsmål

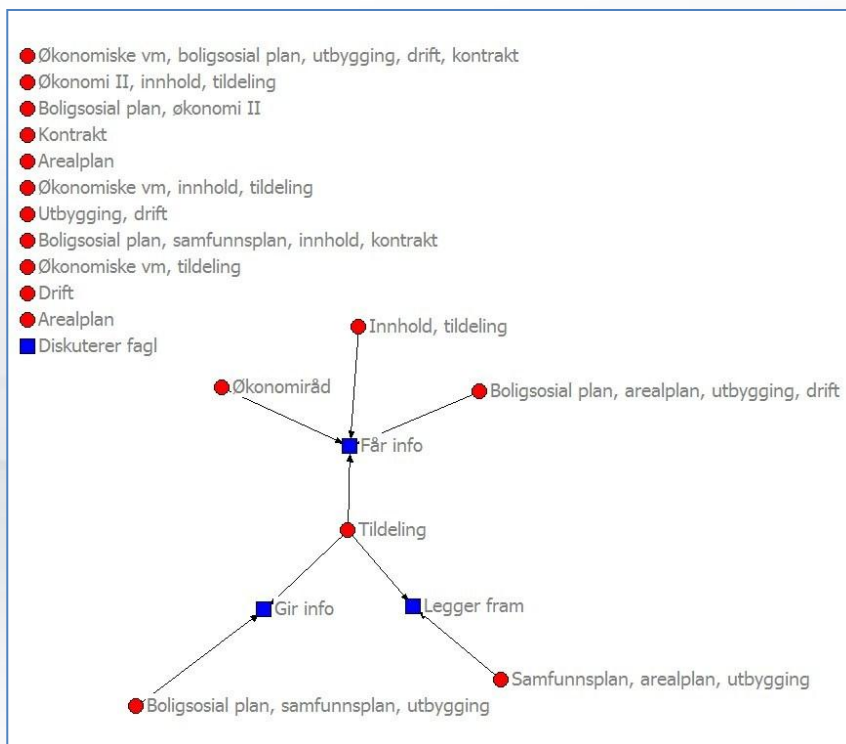
- Hvilken rolle spiller *drift* i det boligsosiale arbeidet i dag?
- På hvilken måte kan deres kompetanse og rolle utvikles i tida framover?
- Sett fra *Drift* og *Innhold* sitt ståsted: hvilke styrker og svakheter har kontaktmønsteret sånn det framstår i figurene 7 og 8?

Kommentar til figurene 7 og 8

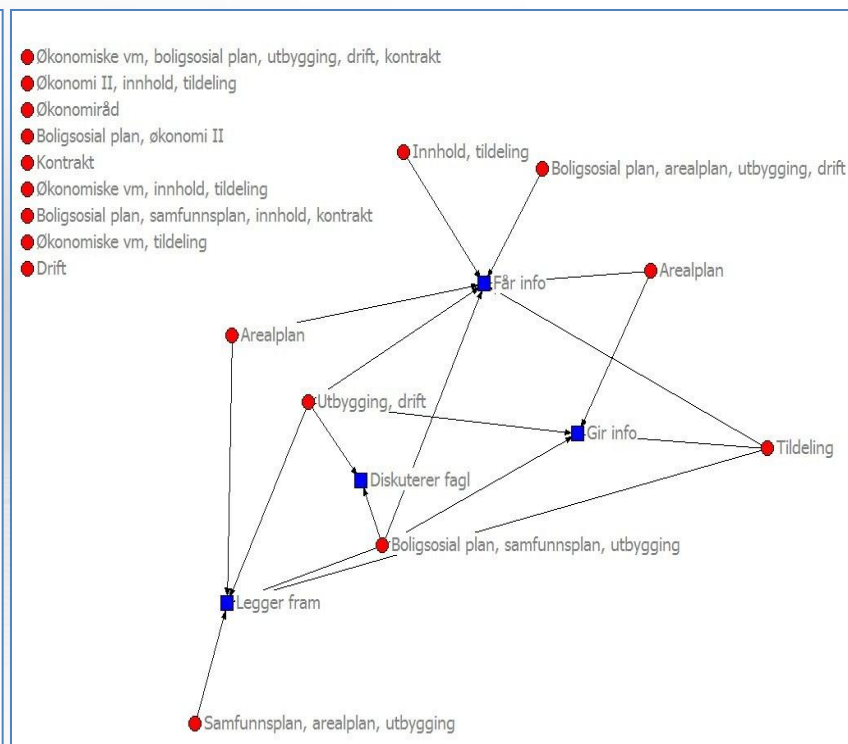
Funksjonene *drift* og *innhold* inngår begge i relativt store nettverk, som også framstår som godt integrerte.

- *Drift* har kontakt med 12 av 17 i det boligsosiale nettverket
- *Innhold* har kontakt med 10 av 17 i det boligsosiale nettverket

Kontakt overfor Drifts- og forvaltningsstyret og Plan- og utviklingsstyret.

Figur 9: Kontakt overfor Drifts- og forvaltningsstyret. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

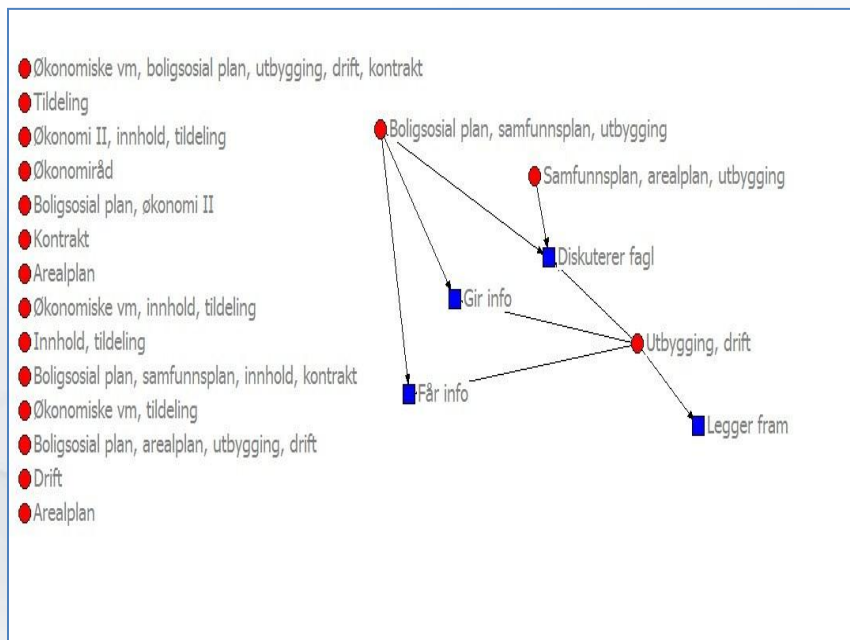
Figur 10: Kontakt overfor Plan- og utviklingsstyret. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

Arbeidsspørsmål

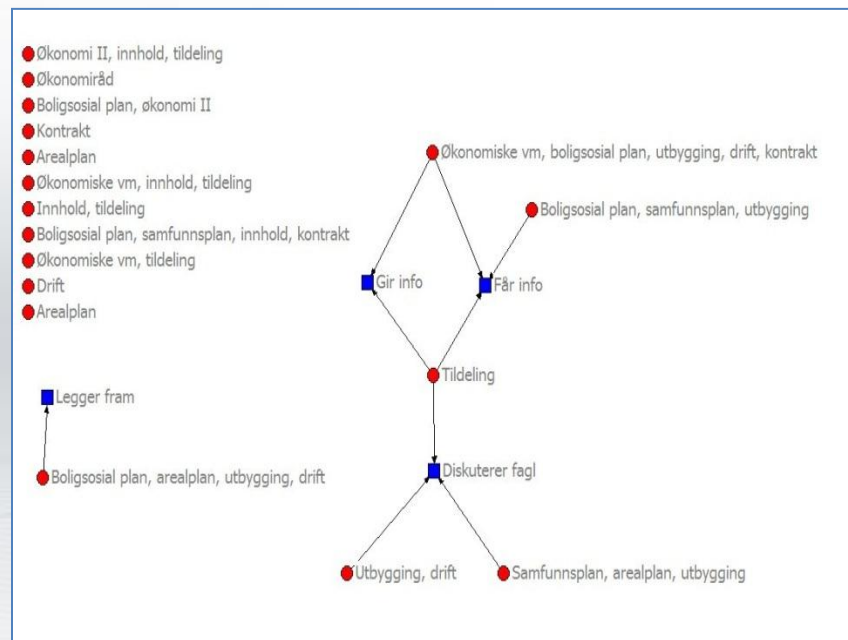
- Er det viktig at boligsosialt arbeid er forankret i disse styrene? I tilfelle; hvem og på hvilken måte kan en pleie kontakt mot disse styrene i større grad enn i dag?
- Er Driftsstyret og Plan- og utviklingsstyret relevante arenaer for diskusjon om boligsosialt arbeid? Sitter medlemmene med kompetanse en kan utnytte?
- På hvilken måte kan vi utnytte bedre den kontakten vi allerede har med disse styrene i dag?

Kontakt overfor Molde eiendom KF og Molde utleieboliger KF

Figur 11: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Molde eiendom KF. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

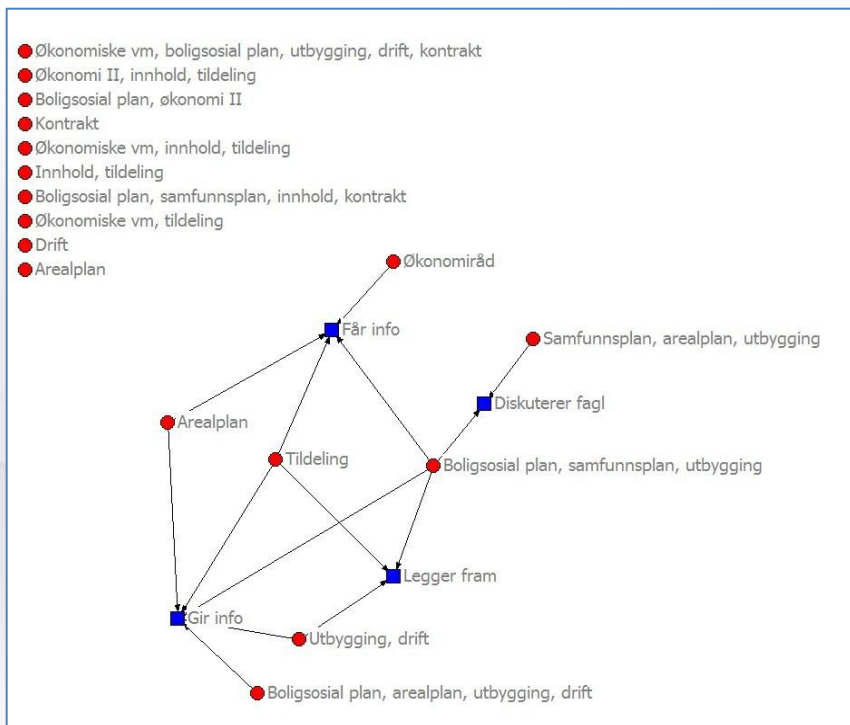

Figur 12: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og Molde utleieboliger KF. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

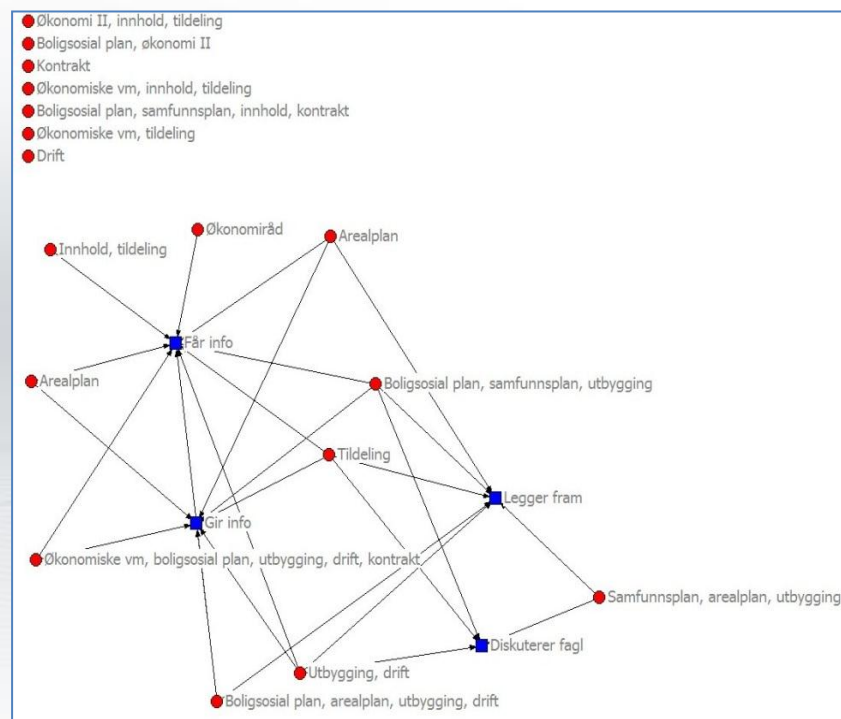
Arbeidsspørsmål

- Er vi fornøyd med den kontakten vi har med Molde eiendom KF og Molde utleieboliger KF?
- Hvis ikke: hvilken type kontakt bør vi ha mer av? Hvilken kontakt bør styrkes?
- Hvem bør opprette og/eller opprettholde denne kontakten?
- På hvilken måte kan vi bedre dra nytte av relasjonene til disse KF-ene?

Kontakt overfor ordfører, samt total oversikt over kontakt overfor politisk miljø

Figur 13: Kontakt mellom boligsosialt nettverk og ordfører. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

Figur 14: Samlet kontakt mellom boligsosialt nettverk og politisk miljø. Røde noder representerer ansatte/aktører, blå noder representerer type kontakt.

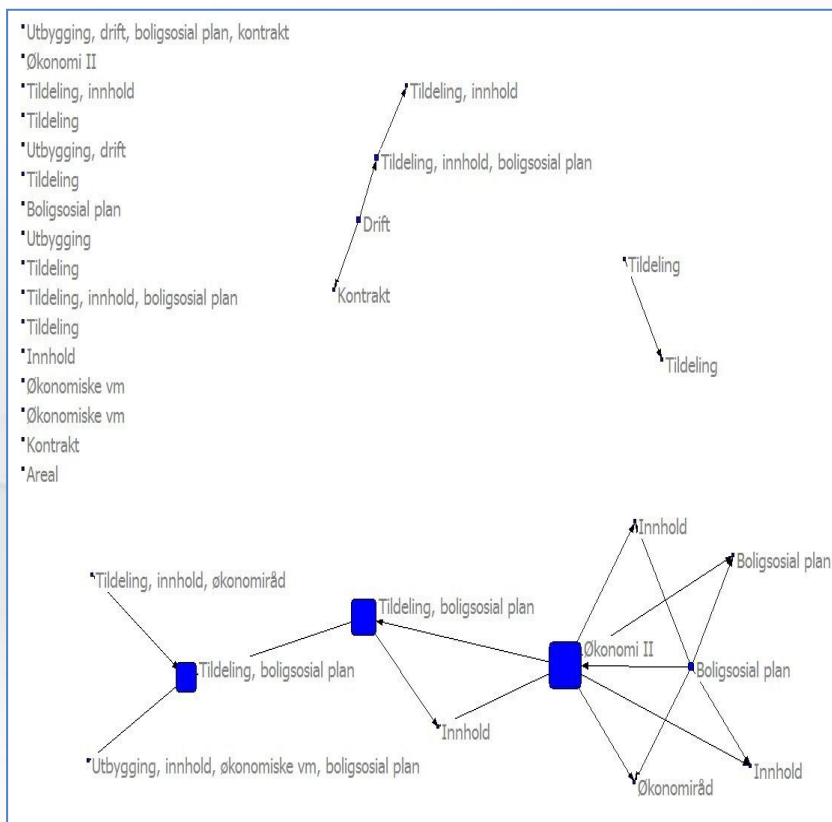
Arbeidsspørsmål

- Hvilken nytte kan det boligsosiale arbeidet få av økt kontakt med ordføreren?
- Er vi fornøyd med den kontakten vi har med politiske organ totalt sett?
- Finnes det medlemmer i styrene som sitter på fagkompetanse vi kunne ha utnyttet mer?
- Kan en vinne noe på at boligsosialt arbeid er mer kjent i det politiske miljøet?
- Der flere har kontakt med samme styre/organ; er det grunn til å koordinere denne kontakten?
- Er det andre politiske styreverv som kan være relevante å involvere i det boligsosiale arbeidet?

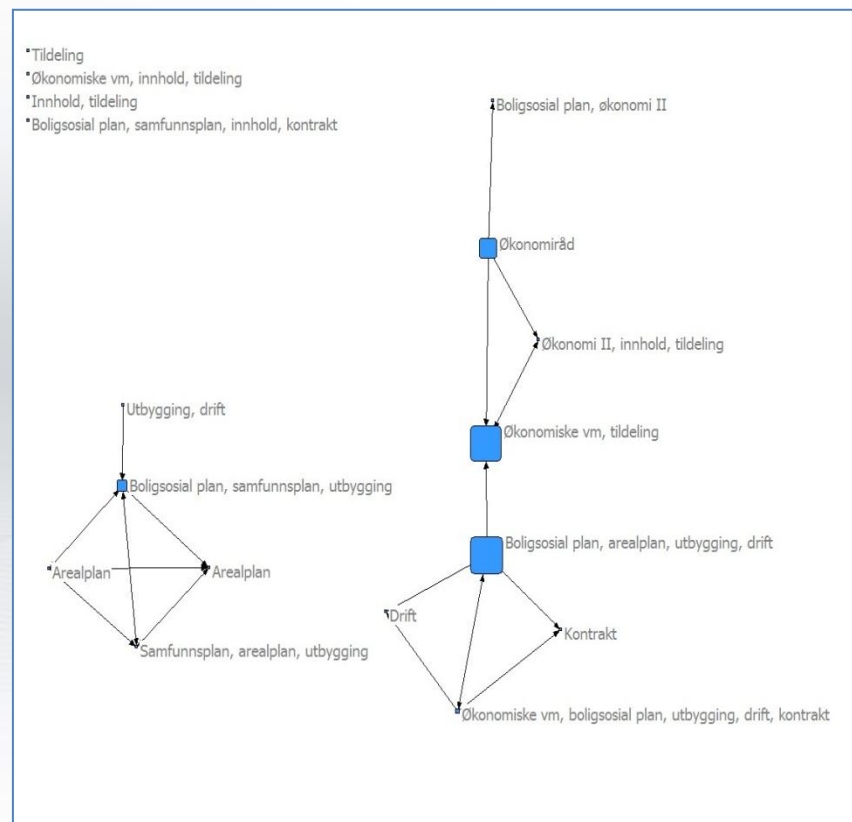
Kommentar til figurene 9-14

- Det ser ut til å være relativt god kontakt mellom administrasjon og det politiske miljøet i kommunen. Kontakten er likevel begrensa til et lite antall ansatte i administrasjonen.
- Kontakten mellom politikk og administrasjon ser ut til å være prega av dialog (de som har kontakt oppgir ofte at de både gir og mottar informasjon).
- Det er interessant hvorvidt det også er andre politiske styrer og KF-er som kan være relevante for det boligsosiale arbeidet.

Hele nettverket, daglig kontakt, Levanger og Molde kommuner

Figur 15: Daglig kontakt, hele nettverket, Levanger

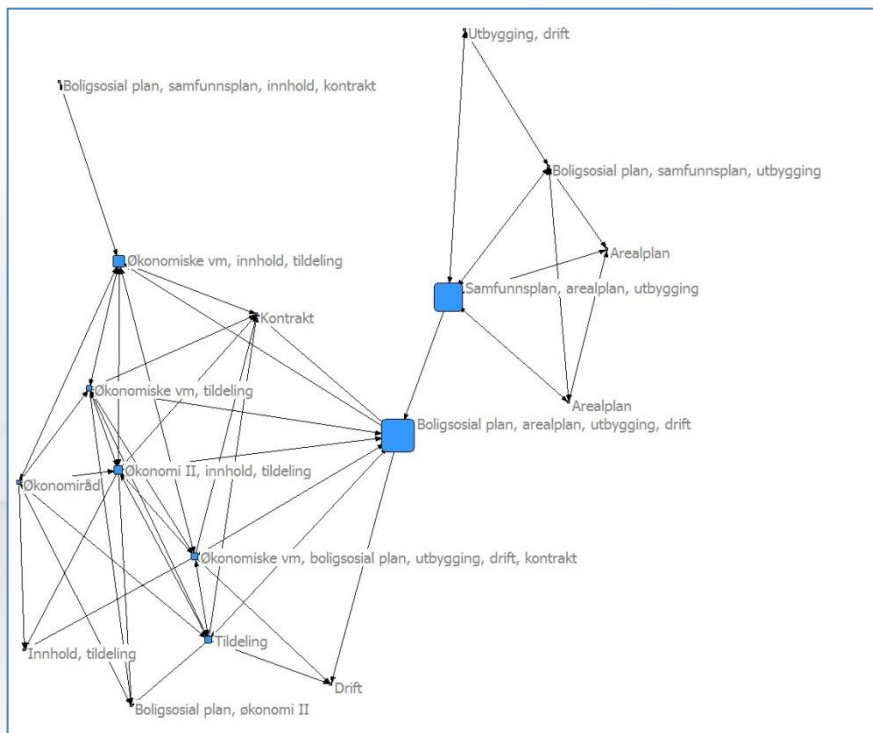

Figur 16: Daglig kontakt, hele nettverket, Molde

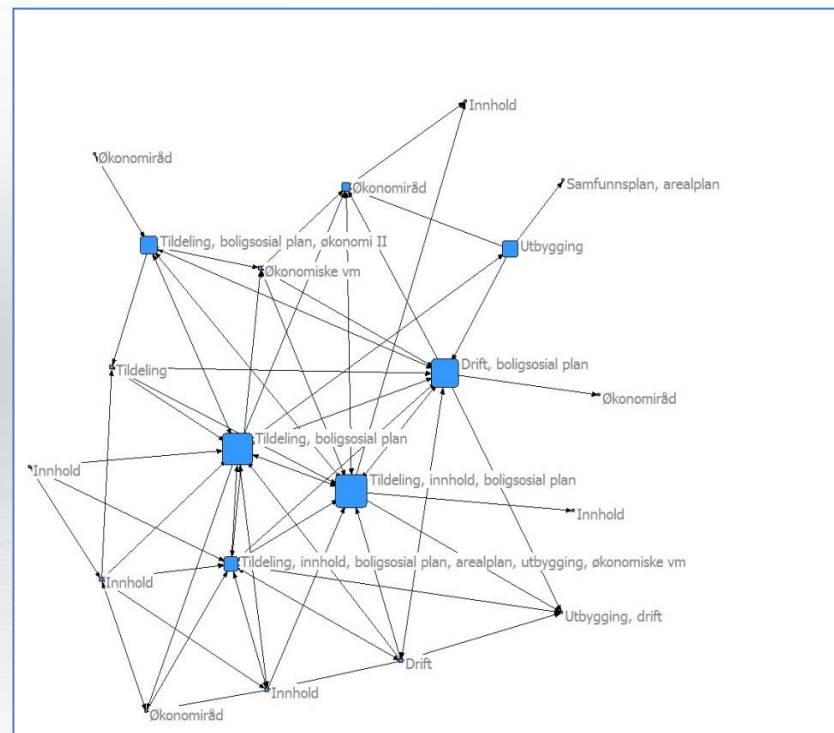
Kommentar

- Kommunene er ganske like på daglig basis ved at begge består av en større «klynge» og et par mindre.
- Nettverket av ansatte innafor boligsosial arbeid er større i Levanger enn i Molde (henholdsvis 33 og 17).
- Det er særlig på området *tildeling av bolig* at kommunene skiller seg fra hverandre.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde og Stjørdal

Figur 17: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

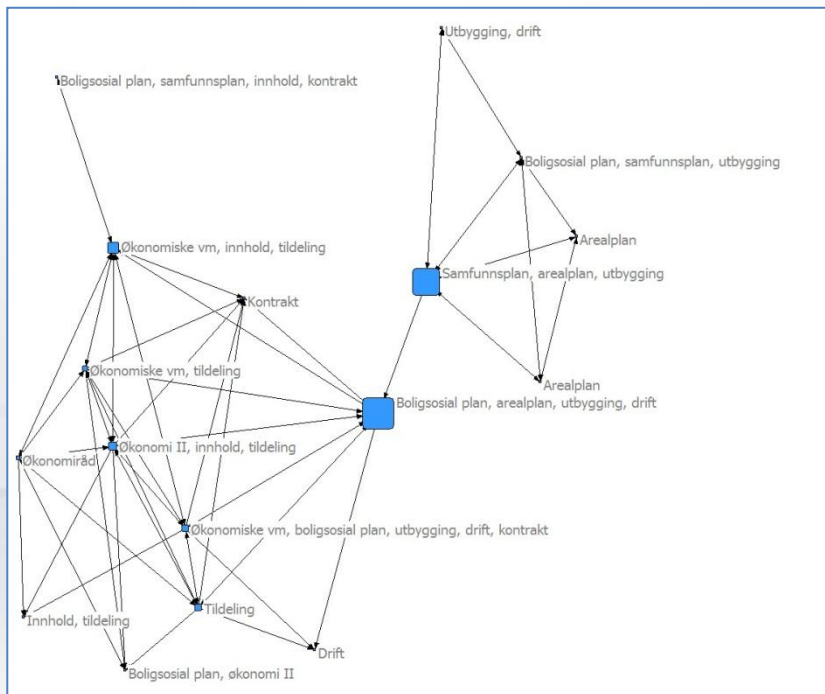

Figur 18: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Stjørdal

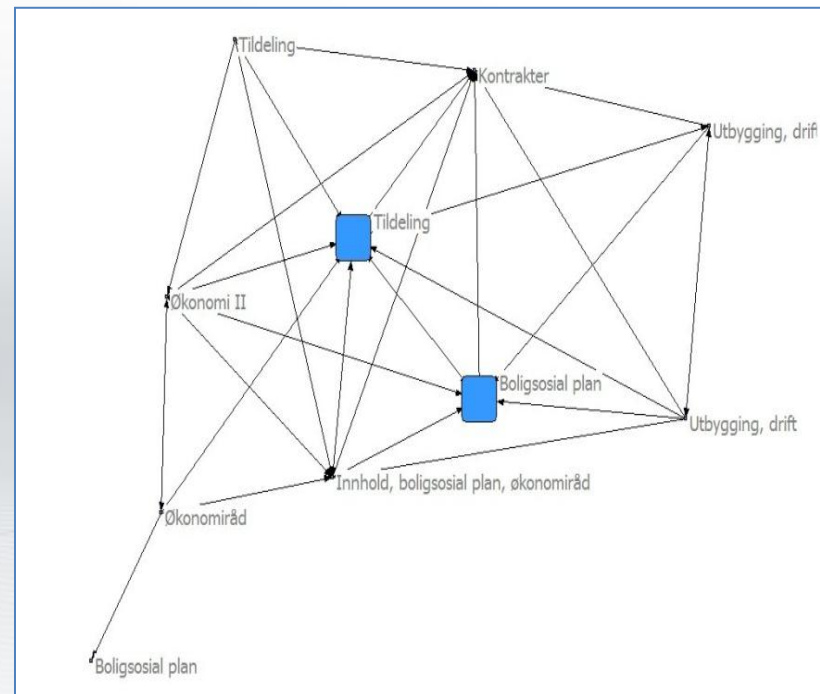
Kommentar

- Molde har to klynger som blir koplet sammen av to brobyggere
- Stjørdal mer «full-integrert» enn Molde, men også Stjørdal har noen brobyggere. Brobyggerne i Stjørdal ser ut til å være mer jevnbyrdige enn i Molde.
- På ukentlig basis er alle aktører i nettverket involvert i kommunikasjonen i begge kommunene.

Hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde og Steinkjer

Figur 19: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

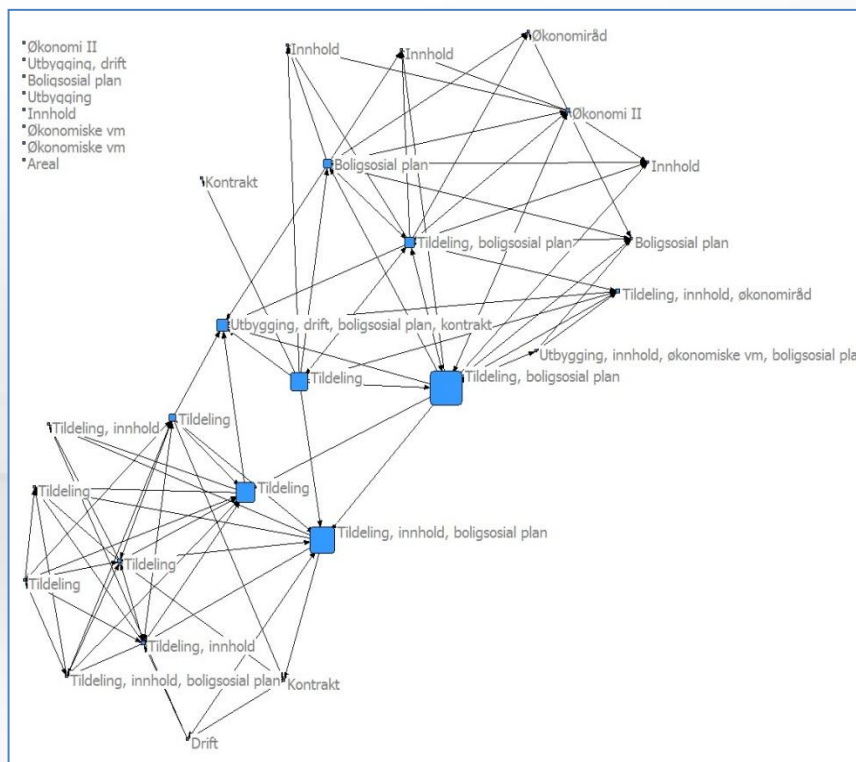

Figur 20: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Steinkjer

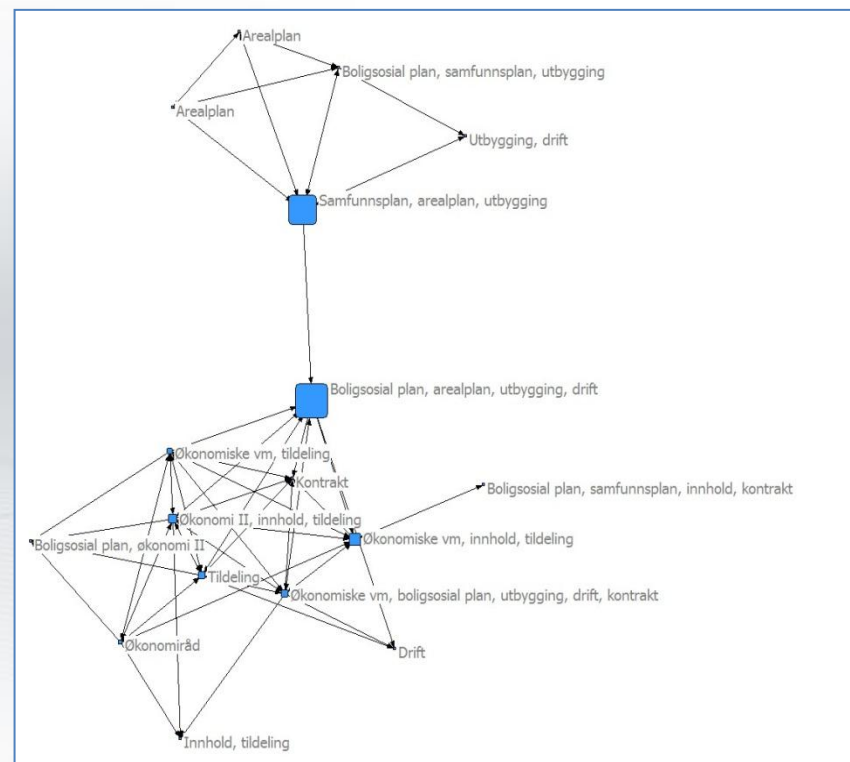
Kommentar

- Molde og Steinkjer sine boligsosiale nettverk er relativt jevnstore.
- Som Stjørdal, ser Steinkjer sitt nettverk ut til å være mer integrert enn Molde sitt er.
- Nettverket i begge kommunene er holdt sammen av et mindre antall brobyggere.

Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger og Molde

Figur 21: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Levanger

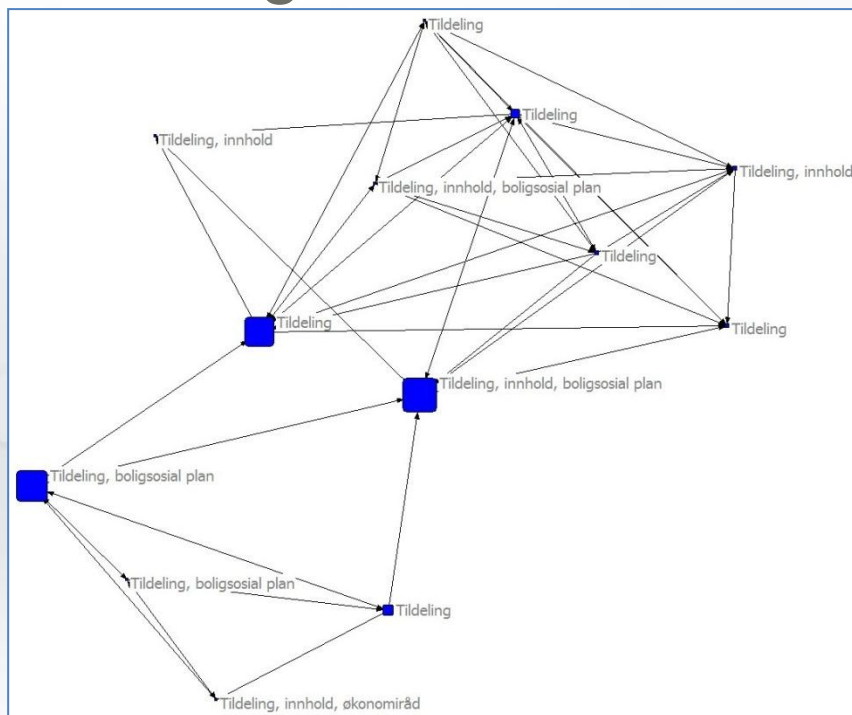

Figur 22: Daglig og ukentlig kontakt, hele nettverket, Molde

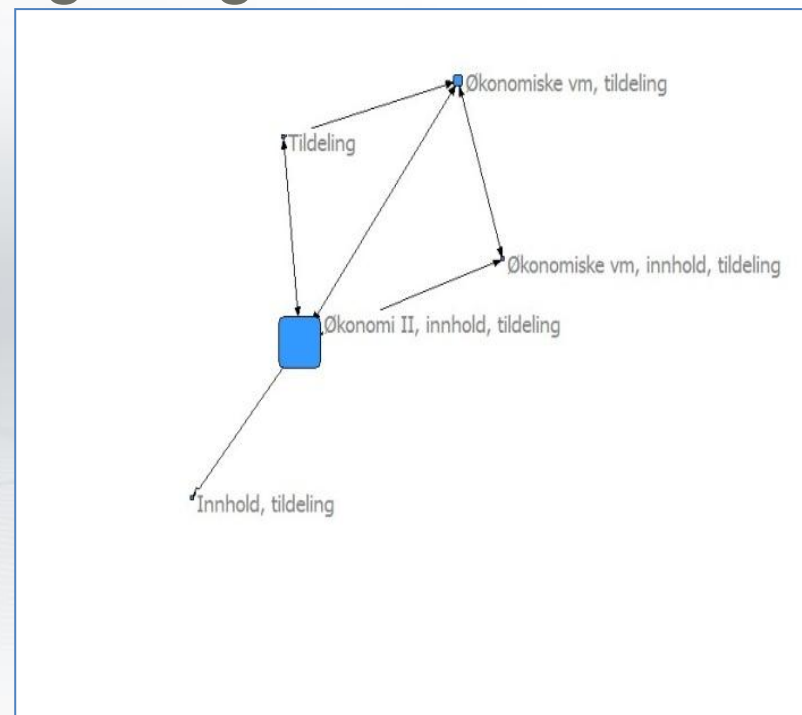
Kommentar

- Nettverkene i Molde og Levanger har flere fellestrekk
  - Nettverket består av to klare klynger
  - Klyngene er koordinert (eller ikke) av noen få og sterke brobyggere
- Innholdet i klyngene er forskjellig. I Levanger består den ene klart av tildeling, i Molde består den av ulike planleggere.

Tildelingsnettverket i Levanger og Molde

Figur 23: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

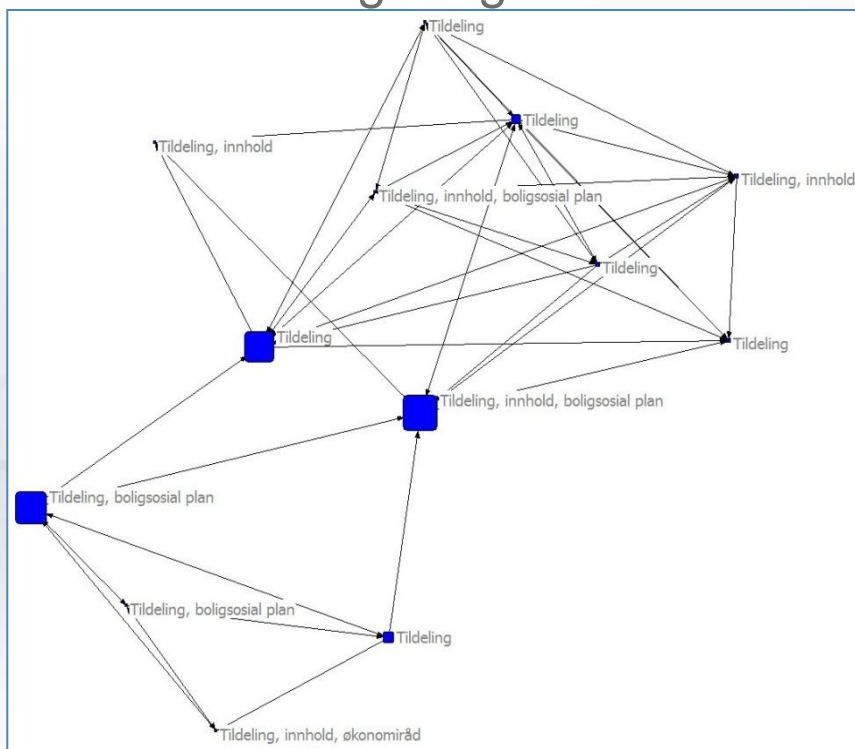
Figur 24: Kun aktører med funksjonen tildeling, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Kommentar

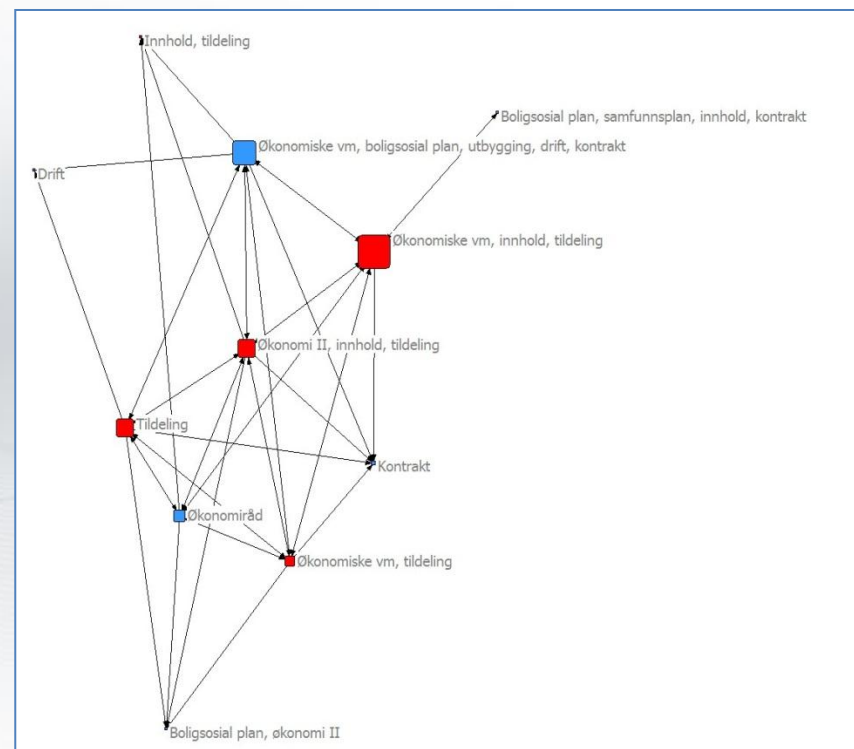
- Når en tar vekk alle andre relasjoner enn tildeling i seg sjøl, blir forskjellen mellom Levanger og Molde tydelig, blant annet er arbeidet med tildeling i Molde er fordelt på fem personer, mens det i Levanger er fordelt på 13 personer.

Tildeling og nettverket av deres direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt. Levanger og Molde

Figur 25: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Levanger

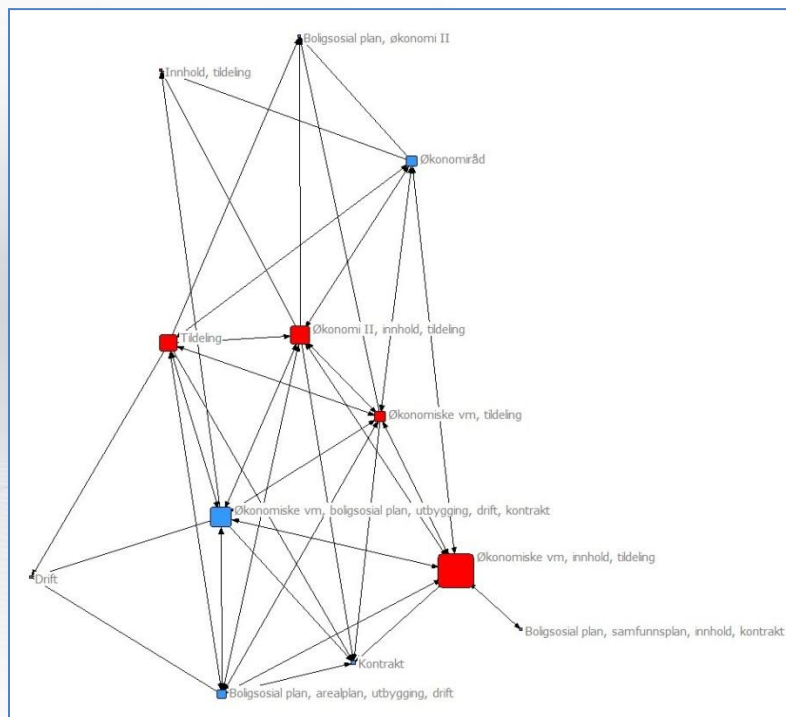
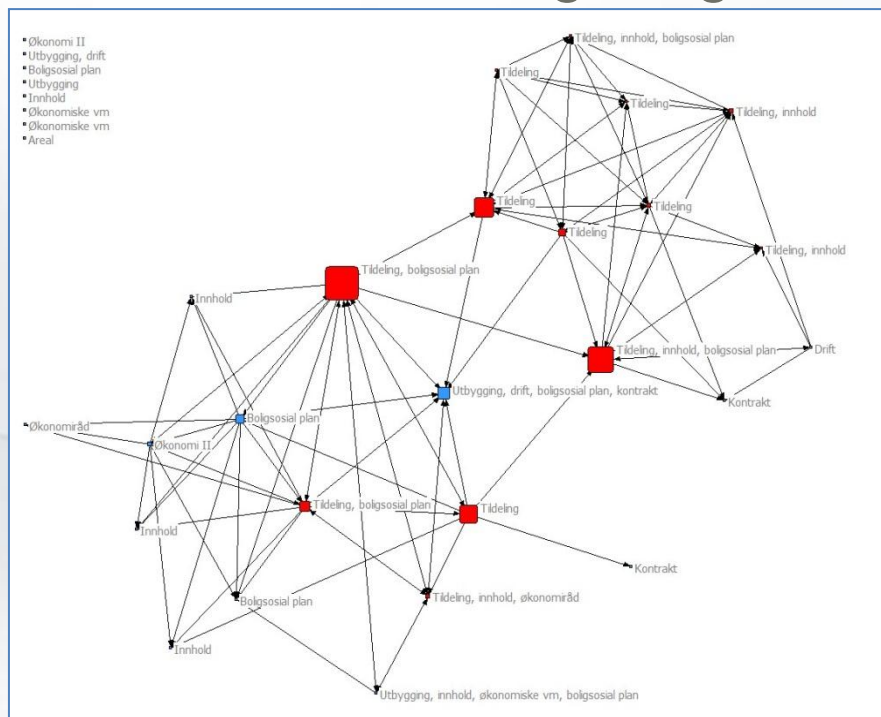

Figur 26: Tildeling og direkte relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde

Kommentar

- I Levanger er tildeling i en klynge for seg. De fleste som driver med tildeling, har bare denne oppgaven (boligsosialt)
- I Molde er funksjonen tildeling mer integrert i nettverket ellers. Samtidig som de som har tildeling som oppgave, også har andre ansvarsområder.

Funksjonen *tildeling*, og dens plass i hele det boligsosiale nettverket. Levanger og Molde.

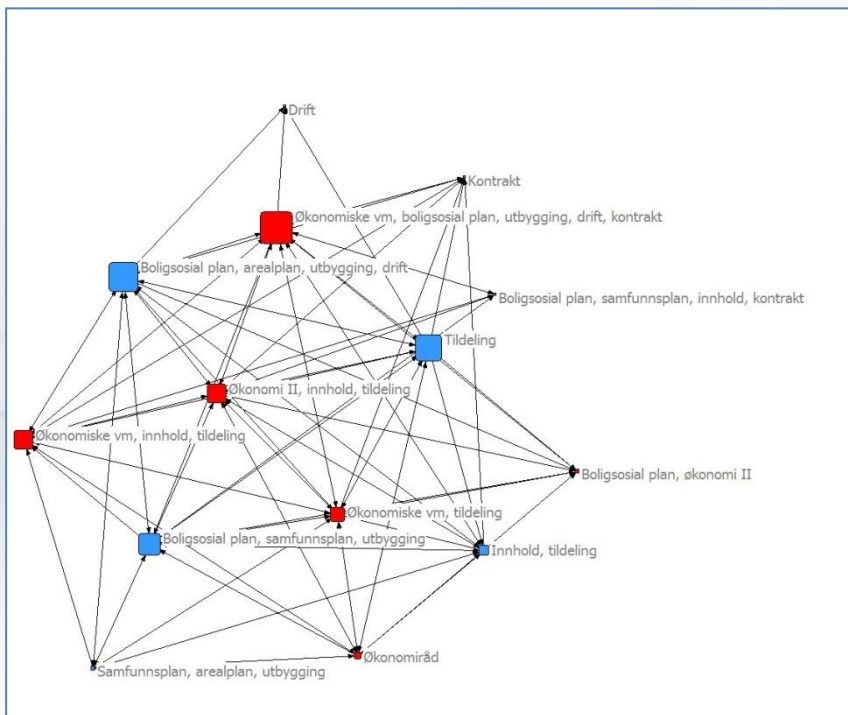
Figur 27: Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Levanger.

Figur 28: Funksjonen *Tildeling* (merket med rødt) sin plass i hele nettverket, daglig og ukentlig kontakt, Molde

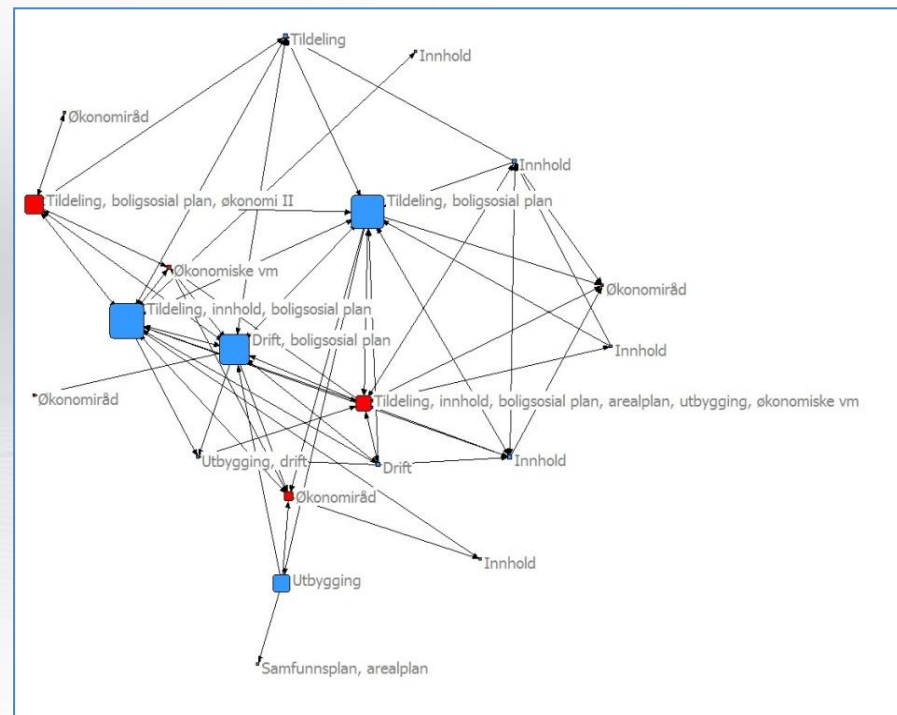
Kommentar

- Både i Molde og Levanger er funksjonen tildeling fordelt rundt i nettverket
- Funksjonen er i begge kommunene til dels sentralt plassert i nettverket (som brobyggere)
- I Levanger sitter det folk med ansvar for tildeling i svært sentrale brobyggerfunksjoner.

Funksjonen *økonomi* sin plass i det boligsosiale nettverket. Molde og Stjørdal

Figur 29: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Molde. *Økonomi* er markert med rødt.

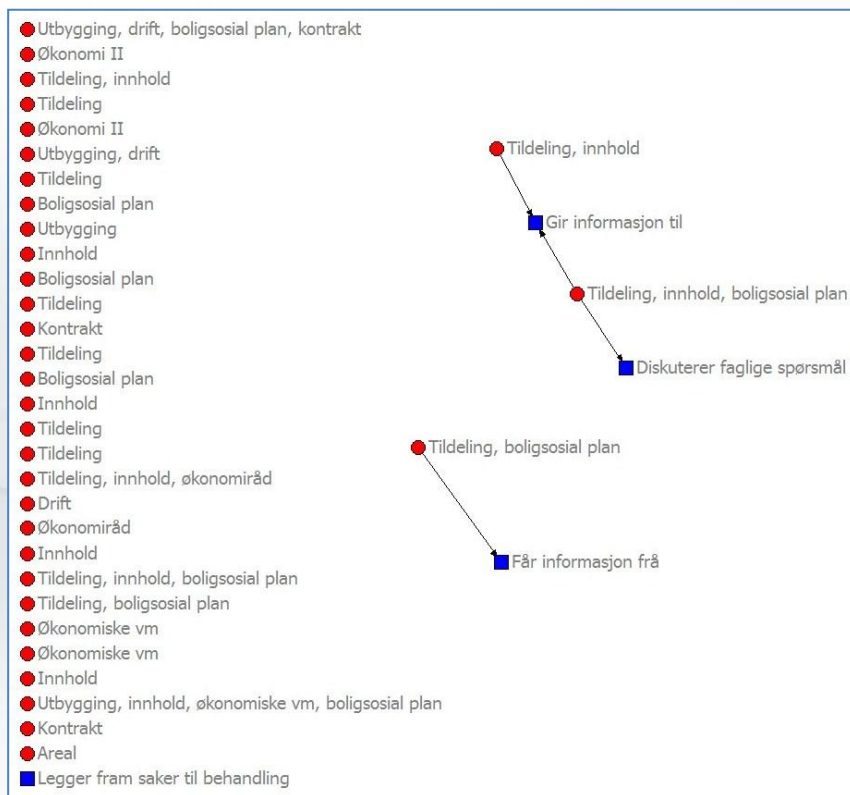

Figur 30: Funksjonen *Økonomi* og deres nærmeste relasjoner, daglig og ukentlig kontakt, Stjørdal. *Økonomi* er markert med rødt.

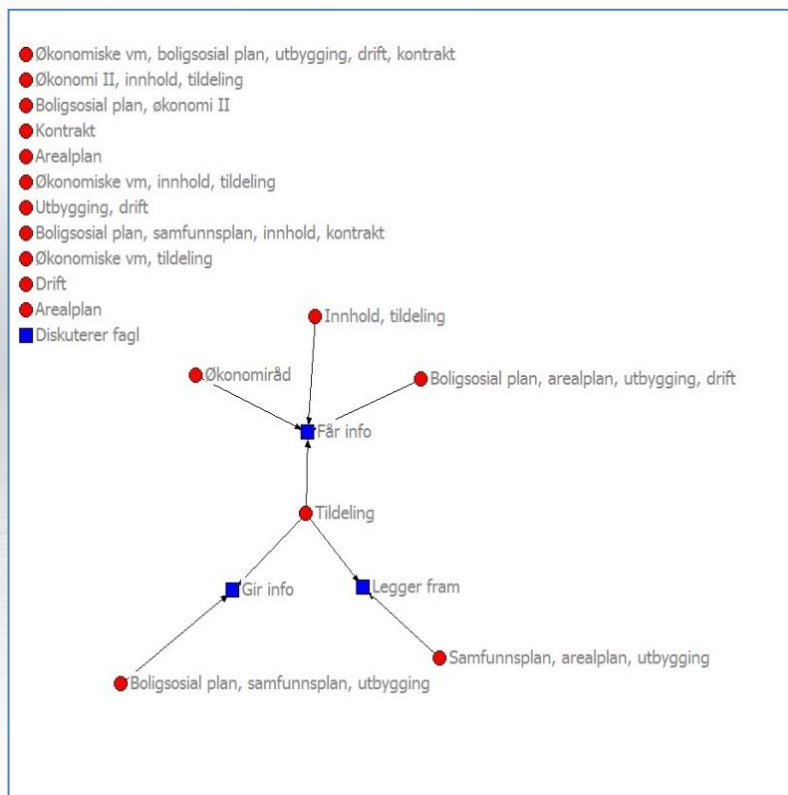
Kommentar

- Nettverka rundt *økonomi* ser ut til å være om lag like store i begge kommunene.
- *Økonomi* ser ut til å ha en mer sentral plassering i Molde enn i Stjørdal, men er ellers om lag like integrert i begge kommuner.

Politisk involvering: Driftsstyrer

Figur 31: Kontakt med Driftsstyret, Levanger

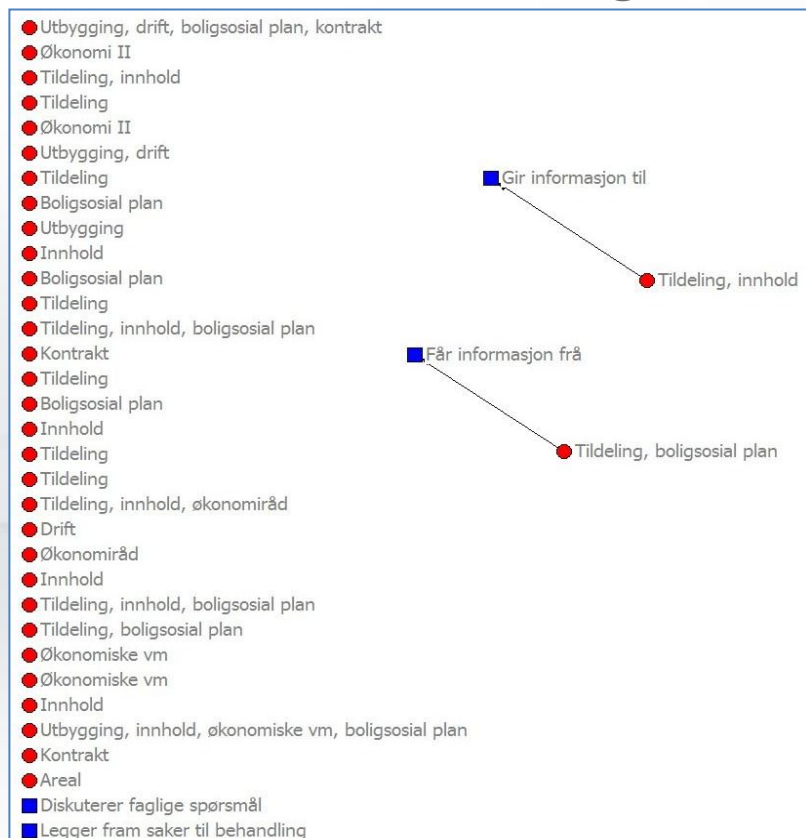

Figur 32: Kontakt med Drift og forvaltning, Molde

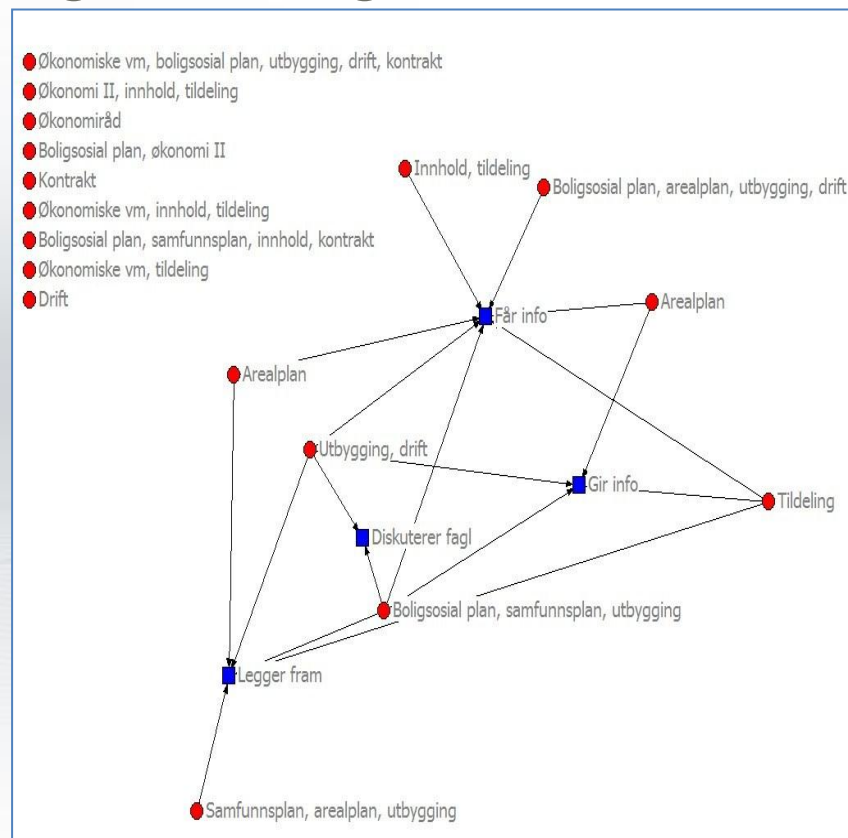
Bildene viser at

- To personer gir informasjon til, en får informasjon fra og en diskuterer faglige spørsmål med driftsstyret i Levanger
- To personer gir informasjon til, fire får informasjon fra og to legger fram saker for driftsstyret i Molde

Politisk involvering: Plan og utvikling

Figur 33: Kontakt med Plan og utvikling, Levanger

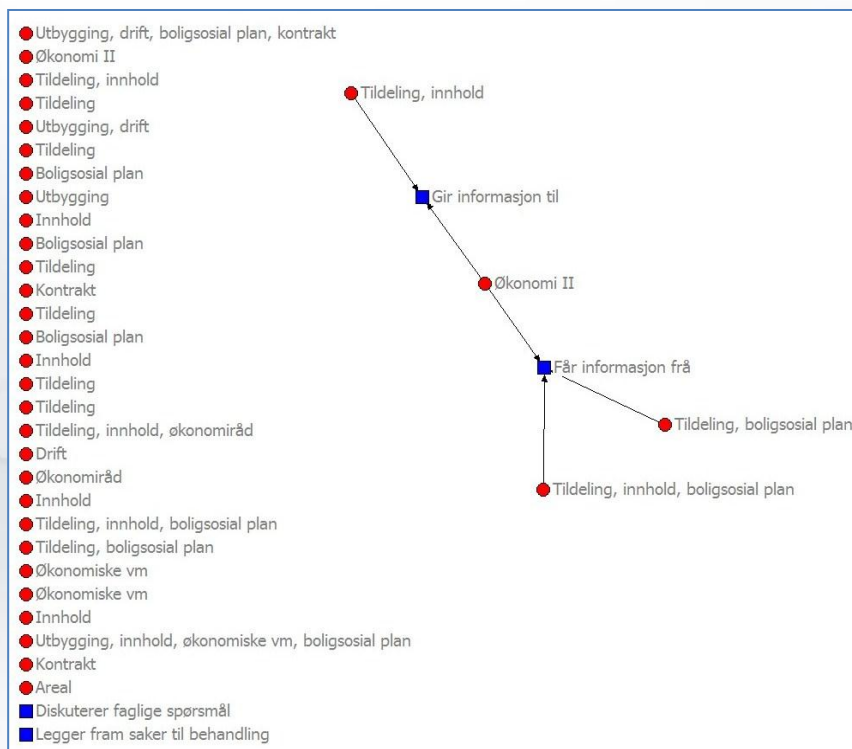

Figur 34: Kontakt med Plan og utvikling, Molde

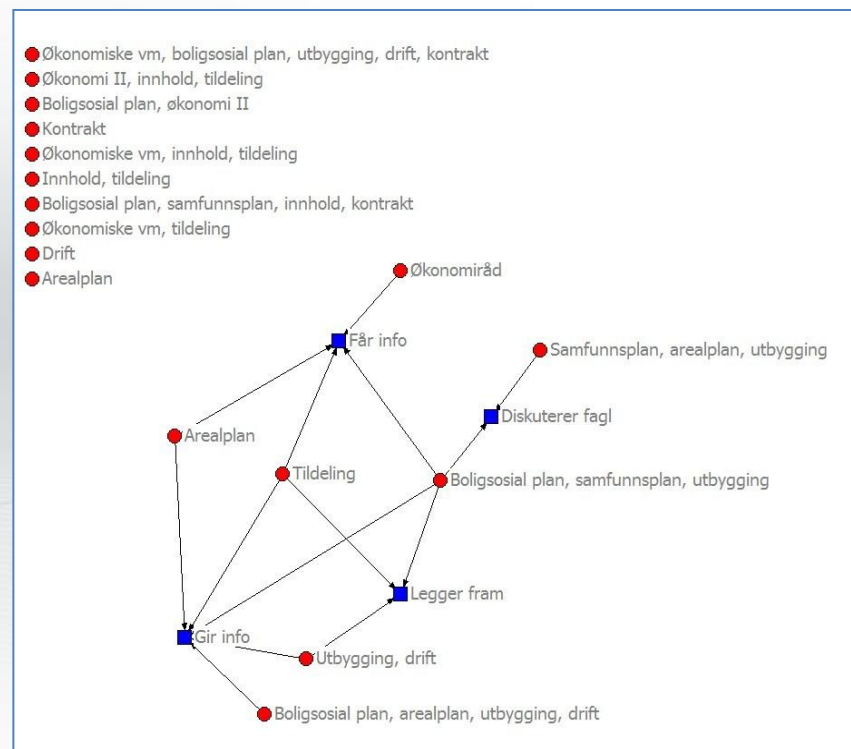
Bildene viser at

- en gir informasjon til og en får informasjon fra Plan- og utviklingsstyret i Levanger
- fire gir informasjon til, seks får informasjon fra, fem legger fram saker for og to diskuterer faglige Plan- og utviklingsstyret i Molde

Politisk involvering: Ordførere

Figur 35: Kontakt med ordfører, Levanger

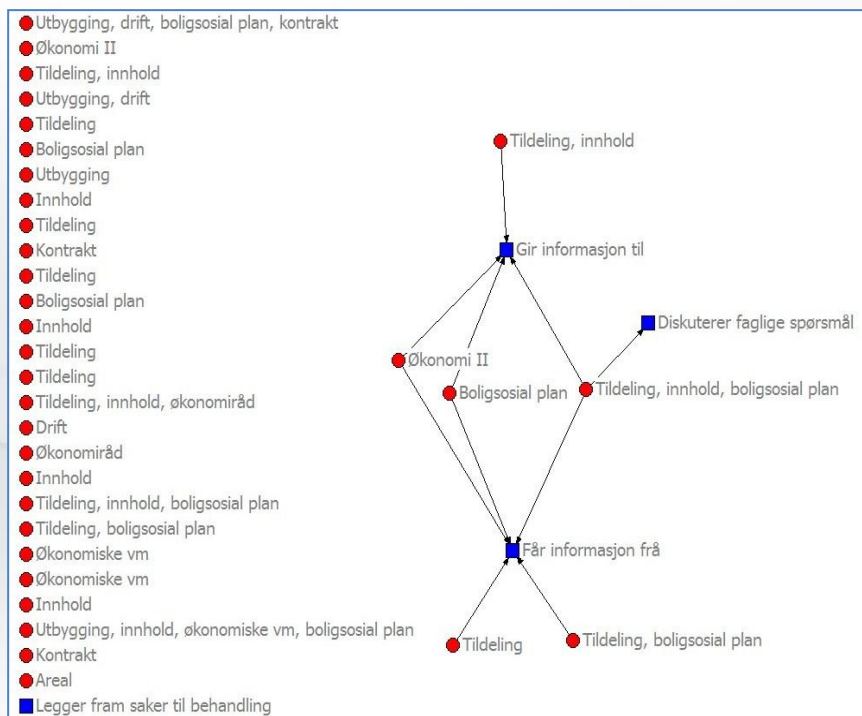

Figur 36: kontakt med ordfører, Stjørdal

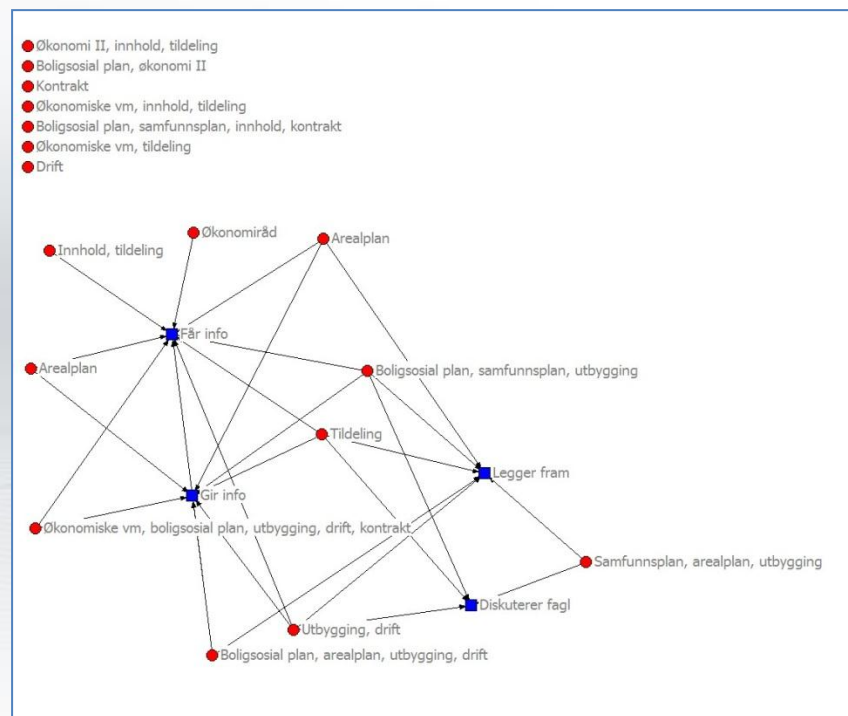
Bildene viser at

- to gir informasjon til og tre får informasjon fra ordføreren i Levanger
- fem gir informasjon til, fire får informasjon fra, tre legger fram saker for og to diskuterer faglige spørsmål med ordføreren i Stjørdal

All politisk kontakt

Figur 37: All politisk kontakt, boligsosialt område, Levanger

Figur 38: All politisk kontakt, boligsosialt område, Molde

Bildene viser at Molde har atskillig større kontaktflate mellom administrasjon og politikere på det boligsosiale området enn Levanger.